

Naziv predmeta (srpski i engleski)		MATEMATIKA MATHEMATICS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
MA	OBAVEZNI	I	8	2	2	
Šifra predmeta		PEM- 01				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Nakon obrađenog gradiva i izvođenja vježbi student će biti osposobljen za razumijevanje metode matematičke analize i njezinu primjenu kao egzaktnu determinističku platformu za rješavanje ekonomskih problema						
Ishodi učenja i kompetencije: Stečena znanja i vještine odnose se na kongnitivno znanje iskazano kao sposobnost upotrebe naučenih pravila i zakona matematičke analize u novim konkretnim naučnim disciplinama čime usvojena znanja treba da služe studentima kao osnova za izučavanje ostalih disciplina iz područja kvantitativne ekonomije kao što su Statistika, Kvantitativne metode, Teorija odlučivanja, Ekonometrija, Prognoziranje i odlučivanje. Determinante omogućavaju da se studenti osposobe za rješavanje i diskusiju rješenja sistema linearnih ili nelinearnih jednačina. Matrice omogućavaju isto, ali pored toga predstavljaju osnov za razumijevanje odgovarajućih matematičkih metoda iz oblasti operacionih istraživanja koje se izučavaju u nastavku studija. Crtanje grafika i ispitivanje toka matematičkih funkcija omogućava da studenti ovladavaju analizom osnovnih ekonomskih funkcija ispitivanje njihovih osobina i reagibilnosti na odgovarajuće pobude iz mikro ili makro okruženja, navedeno se posebno odnosi na uočavanje ekonomskih veličina koje se pojavljuju kao uzrok ekonomskih pojava (npr.cijena) i posljedice njihovih kolebanja (npr.ponuda, tražnja). Kao veoma važna kompetencija ističe se izražavanje osjetljivosti promjene jedne veličine na promjenu druge(ih) veličina – elastičnost kao oblik reagibilnost pojedinih ekonomskih veličina na odgovarajuće ekonomske veličine.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Branka Marković						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarska nastava, vježbe, pisani radovi, rješavanje poslovnih slučajeva (grupni i individualni rad – interaktivni rad), simuliranje različitih poslovnih situacija...						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Determinante					
2	Tema 2. Matrice; operacije sa matricama					
3	Tema 3. Rang matrice; diskusija rješenja sistema jednačina					
4	Tema 4. Linearne i nelinearne jednačine – uvod u algebru					

5	Tema 5. Sistemi linearnih jednačina.														
6	TEMA 6. Metode rješavanja sistema jednačina														
7	<i>Prvi kolokvij</i>														
8	Tema 7. Pojam funkcije jedne realne promjenljive. Osobine funkcije: monotonost, neprekidnost, inverzna funkcija. Elementarne funkcije.														
9	Tema 8. Ekonomske funkcije														
10	Tema 9. Procentni I promilni račun, račun smjese, Proporcija, složeno pravilo trojno														
11	Tema 10. Jednostavni kamatni račun, Štednja po viđenju, račun mjenice														
12	Tema 11. Složeni kamatni račun Dekurzivni obračun kamata, Anticipativni obračun kamata														
13	Tema 12 Modeli ugora i renti, Modeli zajmova														
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti														
15	<i>Drugi kolokvij</i>														
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.															
Literatura: A) OSNOVNA: 1. M.Markić; B.Marković Finansijska I aktuarska Matematika, NUBL 2019 2. D. Blanuša, Viša matematika I dio, Prvi svezak, Tehnička knjiga Zagreb, 1970 3. Smajlović, L. i Fako, A., Matematika za ekonomiste. Sarajevo: Ekonomski fakultet Sarajevo ,2010 B) POMOĆNA: 1. B. Lučić, Lj. Pejić, Zbirka zadataka iz matematike za ekonomiste I, Ekonomski fakultet Sarajevo, 2005 2.B.Marković Matematika- skripta															
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 3. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 15 4. Završni ispit: 45 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.															
<table> <tr> <td>Ocjene:</td><td>ECTS ocjene:</td></tr> <tr> <td>00 – 50 = 5 ne zadovoljava;</td><td>(FX, F)</td></tr> <tr> <td>51 – 60 = 6 zadovoljava;</td><td>(E)</td></tr> <tr> <td>61 – 70 = 7 dobar;</td><td>(D)</td></tr> <tr> <td>71 – 80 = 8 vrlo dobar;</td><td>(C)</td></tr> <tr> <td>81 – 90 = 9 odličan;</td><td>(B)</td></tr> <tr> <td>91 – 100 = 10 izvanredan;</td><td>(A)</td></tr> </table>		Ocjene:	ECTS ocjene:	00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)	51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)	61 – 70 = 7 dobar;	(D)	71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)	81 – 90 = 9 odličan;	(B)	91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Ocjene:	ECTS ocjene:														
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)														
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)														
61 – 70 = 7 dobar;	(D)														
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)														
81 – 90 = 9 odličan;	(B)														
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)														

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)	OSNOVI EKONOMIJE ECONOMIC BASIS					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
OSE	obavezan	1	7	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-002					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
• Znanja • razumije osnovne ekonomske pojmove i kategorije, • objasni kako funkcioniše tržište i tržišne strukture, • prepozna osnovne makroekonomske agregate (BDP, inflacija, nezaposlenost), • shvati uzroke i posljedice ekonomskih fluktuacija, • razumije funkcionisanje otvorene ekonomije i međunarodnu razmjenu. • Vještine • primijeni ekonomsko razmišljanje u rješavanju problema, • analizira jednostavne grafičke prikaze i ekonomske modele, • poveže mikro i makro perspektivu u objašnjavanju ekonomskih pojava.						
Ishodi učenja – kompetencije:						
Po završetku predmeta student će biti sposoban da:						
• Objasni osnovne ekonomske pojmove i zakone. • Analizira tržište uz pomoć ponude, tražnje i elastičnosti. • Razlikuje vrste troškova i ponašanje preduzeća. • Objasni različite tržišne strukture (savršena konkurencija, monopol itd.). • Tumači osnovne makroekonomske agregate. • Objasni uzroke inflacije, nezaposlenosti i ekonomskog rasta. • Analizira ulogu novca i bankarskog sistema. • Razumije ulogu fiskalne i monetarne politike. • Objasni karakteristike otvorene ekonomije i međunarodnih tokova. • Tumači kratkoročne ekonomske fluktuacije.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						
Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						

1	Tema 1. Uvod u ekonomiju: Predmet i metode ekonomije, Osnovni ekonomski pojmovi (osnovni problem ekonomije, oportunitetni trošak), Osnovni principi ekonomskog razmišljanja
2	Tema 2. Principi ekonomskog razmišljanja: Ponuda i potražnja, Deset osnovnih principa ekonomije, Tržište i država – osnovni odnosi, Ponašanje ekonomskih subjekata
3	Tema 3. Ponuda i potražnja: Tržište, ponuda i tražnja: Kriva tražnje i ponude, Zakon tražnje, Zakon ponude, Određivanje ravnotežne cijene
4	Tema 4. Ekonomija javnog sektora: Budžetsko ograničenje
5	Tema 5. Ponašanje organizacija u tržišnoj privredi
6	Tema 6. Ekonomija tržišta rada, Prirodna stopa nezaposlenosti, Ciklična, frikciona, strukturna nezaposlenost
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7. Mikroekonomija i makroekonomija – osnovni agregati
9	Tema 8. Ekonomski rast (realna ekonomija na dugi rok), Kapital, rad, tehnologija, Solouov model rasta, Povezanost štednje i rasta, Uloga produktivnosti
10	Tema 9. Novac i cijene: Uloga novca, Monetarni agregati, Bankarski sistem, Kvantitativna teorija novca
11	Tema 10. Otvorene ekonomije: Uvoz, izvoz, saldo tekućeg računa, Devizni kurs (fiksni i fleksibilni), Međunarodni kapitalni tokovi, Paritet kupovne moći
12	Tema 11. Ekonomske fluktuacije: AD/AS model, Šokovi potražnje i ponude, Poslovni ciklusi, Stabilizacija politike
13	Tema 12. Osnove mikroekonomije i makroekonomije – pravci za dalja proučavanja
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta:

Literatura:

A. OSNOVNA:

- Ivanić, M. (2010), Principi ekonomije, Banja Luka, Ekonomski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci

B. POMOĆNA:

- N. Gregory Mankiw (2024), Osnove ekonomije, Harvard University, Mate, Zagreb.
- Mandić, B. (2017), Uvod u ekonomiju, Nezavisni univerzitet Banja Luka
- Ilić, G. (2004), Osnovi ekonomije, Poljoprivredni fakultet Banja Luka

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

- Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
- Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
- Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **5**
- Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**

- Usmeni ispit: 45

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		INFORMATIKA INFORMATICS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
INF	obavezni	1	5	2	2	
Šifra predmeta	PEM-03					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025-2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovima iz oblasti informatike, informacionih i računarskih tehnologija kao i sa razvojem i područjima primenom istih. Osposobljavanje studenata za rada sa savremenih alatima u računarskim sistemima i na Internetu. Ključne riječi: podatak, informacija, hardver, softver, operativni sistemi, protokoli, računarske mreže, Internet, baze podataka, informacioni sistem, zaštita podataka.						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: • Studenti su osposobljeni da koriste savremene tehnologije za rad s informacijama (njihovo prikupljanje, obradu i prenos) i da se uključe u dalji razvoj informacionih tehnologija. • Imaće znanje o osnovnim strukturama podataka, sistemskom softveru, arhitekturi i organizaciji računara i sposobnost definisanja postupka rješavanja zadatka pomoću osnovnih programskih paketa za kancelarijski rad						
Ime i prezime nastavnika: Prof.dr Dragoljub Pilipović						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1: Teorija i organizacija informacija.					
2	Tema 2: Razvoj tehnologija za rad sa informacijama. Brojni sistemi (binarni, heksadecimalni).					

3	Tema 3: Rad računarskih sistema: procesor, skladištenje podataka, memorije.
4	Tema 4: Ulazno/izlazni i uređaji računarskih sistema.
5	Tema 5: Softver računarskih sistema.
6	Tema 6: Osnovne vrste programa i programskih jezika.
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Tema 7: Računarske mreže. Arhitektura protokola, topologije, adresiranje (OSI, TCP/IP).
9	Tema 8: Sistemi za upravljanje bazama podataka. Informacioni sistemi. Multimedijalni sistemi.
10	Tema 9: Organizacija i način rada Interneta. Aplikacije na Internetu: veb, elektronska pošta.
11	Tema 10: Bežični komunikacioni sistemi. WiFi, Bluetooth, IoT.
12	Tema 11: Osnovne funkcije i način rada operativnih sistema. Virtuelizacija i računarstvo u oblaku.
13	Tema 12: Društvene mreže: vrste, način korišćenja i namjena.
14	Tema 13: Sigurnost računarskih mreža i podataka. Zlonamjerni programi. Neetički aspekti informacionih tehnologija.
15	<i>Drugi kolokvijum</i>
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.	
Literatura: A) OSNOVNA: 1. Slobodan Obradović, Osnovi računarske tehnike, e-udžbenik, VIŠER, Beograd, 2014. 2. Vasiljević, V., Mikroračunari, e-udžbenik, VIŠER, Beograd, 2013. B) POMOĆNA: 1. Milena Marić, Obrada, vizualizacija i analiza podataka, CET, 2021. 2. Mark Edward Soper, Windows 8 Kao od šale, CET, 2013. 3. Sherry K. Gunter, Microsoft Word 2010 kao od šale, CET, 2010.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): 40 3. SeminarSKI rad, poster ili prezentacija: 10 4. Pismeni ispit: 40 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		UVOD U MENADŽMENT INTRODUCTION TO MANAGEMENT				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
UM	obavezan	1	6	2	2	
Šifra predmeta		PEM-04				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj je da studenti nauče i shvate ulogu i značaj menadžmenta u upravljanju organizacijama, procesima i ljudima. Povećati sposobnost razumijevanja menadžmenta kao procesa, funkcije, naučne discipline, vještine i profesije. Postići nova znanja za uspješnije povezivanje teorije i prakse menadžmenta, te povećati nivo razumijevanja i primjene specifičnih menadžerskih vještina, ali i tehnika i metoda. Realizacijom nastavnog programa studenti će naučiti kako, tehnološki, tržišno – ekonomski, politički, društveni, pravni, ekološki i globalni faktori uopšte, utiču na oblikovanje teorije i prakse menadžmenta, čime će se ustanoviti odgovori na ključno pitanje: “Kako efikasno upravljati u brzo promjenljivom i globalnom okruženju?” Kroz interaktivno učešće u nastavno-naučnom procesu studenti se trebaju osposobiti za rješavanje brojnih složenih problema organizacija u praksi. Težište će biti na organizacijama u oblasti bezbjednosti i zaštite.						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: • protumače i razumiju osnovne vještine, uloge, funkcije i nivoe menadžmenta, • objasne relevantnost različitih teorijskih pristupa za izazove nove poslovne prakse, • analiziraju uticaj okruženja na upravljanje poslovnim sistemima (posebno sistemima bezbjednosti i zaštite), • definišu ključne komponente menadžerskih funkcija, • primjenjuju odgovarajuće tehnike planiranja, organizovanja, vođenja, motivisanja i kontrole upravljanja ljudskim resursima, • ocijene važnost upravljanja operacijama i procesima, • vrednuju uspješnost poslovanja, • prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima; • aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Slobodan S. Župljanin						

Ime i prezime saradnika:

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska nastava, vježbe, pisani radovi, rješavanje poslovnih slučajeva (grupni i individualni rad – interaktivni rad), simuliranje različitih poslovnih situacija...

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Pojam, suština i značaj menadžmenta
2	Tema 2: Menadžment i menadžeri
3	Tema 3: Planiranje kao funkcija menadžmenta
4	Tema 4: Odlučivanje – dio planiranja kao funkcije menadžmenta
5	Tema 5: Organizovanje kao funkcija menadžmenta
6	Tema 6: Upravljanje ljudskim resursima
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Komuniciranje kao dio funkcije Vođenje
9	Tema 8: Uloga motivisanja u vođenju kao funkciji menadžmenta
10	Tema 9: Upravljanje grupama
11	Tema 10: Liderstvo i menadžment
12	Tema 11: Kontrola kao funkcija menadžmenta
13	Tema 12: Informacioni sistemi, informacije i menadžment
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Župljanin, S.(2016). *Menadžment*, NUBL, Banja Luka.
2. Borojević, K.(2016). *Uvod u menadžment*, NUBL – FBZBL, Banja Luka.

B) POMOĆNA:

Moderni menadžment, Mate, Zagreb.

2. Roca, B.(2002). *Menadžment trgovinskih preduzeća*, Ekonomski fakultet, Subotica.
3. Župljanin, S. (2024). *Skripta Menadžment*, NUBL - FBZBL, Banja Luka, 2024.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **5**
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
5. Usmeni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: mart 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ENGLESKI JEZIK 1 English Language 1				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
EJ1	obavezni	1	4	2	2	
Šifra predmeta		PEM-05				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; SVI STUDIJSKI PROGRAMI						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje osnovama engleskog jezika, izgovorom engleskih glasova, usvajanje vokabulara vezanog sa svakodnevne situacije, ovladavanje osnovama engleske morfologije						
Ključne riječi: osnove jezika, nivo A1, izgovori glasova						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: Po završetku kursa, student će biti sposoban da: • Prepozna i izgovori osnovne glasove engleskog jezika, uz pravilnu fonetsku artikulaciju (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Koristi osnovni vokabular u svakodnevnim komunikativnim situacijama, kao što su pozdravi, predstavljanje i osnovne potrebe (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Objasni osnovne principe engleske morfologije, uključujući tvorbu riječi i osnovne gramatičke kategorije (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Sastavi jednostavne rečenice koristeći pravilnu morfološku strukturu i vokabular prikladan za svakodnevnu upotrebu (<i>kognitivni nivo: kreiranje</i>). • Razvije osnovne jezičke vještine kroz slušanje, govor, čitanje i pisanje na engleskom jeziku (<i>kognitivni nivo: primjena</i>).						
Ime i prezime nastavnika: <i>prof. dr Božana Tomić</i>						
Ime i prezime saradnika: <i>Vuk Ćustić</i>						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije						

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Auxiliary verb 'to be', Introducing people, Countries and nationalities, Numbers 0-20, Jobs
2	Asking for and giving personal details, Numbers 20-100, Numbers with 'teen' and 'ty', Personal possessions
3	Adjectives, Adjectives with 'very', 'Have got', Possessive 's, The 'schwa'
4	Time words, Time and money, 'How much', Things in a house, Prepositions of place, 'Whose'
5	Present Simple Tense (positive, negative sentences, yes/no questions, Wh- questions), Daily routines, Free time
6	Subject and object pronouns, Frequency adverbs, Months and dates, Phrases for special days
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Present Simple Tense (he, she, it), Free time activities, 'Like' and 'don't like', Verb+ing
9	Requests and offers, Food and drink, Eating out, Countable and uncountable nouns
10	'There is/There are', 'How much/how many', 'Some/any/a', Places in a town/the country/a house
11	Shop language, 'One and ones', Clothes, Plural nouns
12	Past Simple Tense ('was/were', regular/irregular verbs, positive sentences, yes/no questions, Wh- questions)
13	Adjectives with 'very', 'quite' and 'too', Weekend activities, Showing interest and continuing the conversation
14	End of Course Review
15	<i>Drugi kolokvijum</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Chris Redston & Gillie Cunningham, *Face 2 face Elementary*, Cambridge University Press

B) POMOĆNA:

1. Raymond Murphy & William R. Smalzer, *Basic Grammar in Use*, Cambridge University Press
2. Seidlhofer, B. (2011). *Understanding English as a Lingua Franca*. Oxford University Press.
Dostupno na:
<https://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780194422580.001.0001/acprof-9780194422580.pdf>

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		EKONOMIKA PREDUZEĆA ECONOMICS OF ENTERPRISE				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
EKP	Obavezan	2	7	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-06					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanjem ovoga predmeta studenti se upoznaju sa osnovama ekonomike preduzeća. Studenti treba da nauče osnovne probleme u funkcionisanju preduzeća, da sagledaju tehnološke mogućnosti društva, pitanja efikasnosti i efektivnosti poslovanja, osnovna sredstva, troškove, tržišne mehanizme i sl.						
Ishodi učenja – kompetencije: Nakon savladavanja plana i programa ovog predmeta studenti će moći da razumiju i rješavaju osnovne i složene probleme u poslovanju privrednih društava, da racionalno balansiraju resursima organizacije i kreiraju strategije uspješnijeg poslovanja i upravljanja osnovnim i obrtnim sredstvima, te racionalizacijom troškova poslovanja.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja i vježbe, samostalna izrada zadataka , učenje, konsultacije, seminarski rad.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Problemi privrednih organizacija					
2	Tehnološke mogućnosti društva					
3	Efektivnost, Oportunistički troškovi, Zakon opadajućih prihoda					
4	Tržište, Tržišni mehanizam,					
5	Funkcija potražnje,Cijena potražnje					
6	Ekonomska sredstva					
7	Prvi kolokvij					
8	Osnovna - stalna sredstva					
9	Amortizacija. Obračun amortizacije					
10	Obrtna sredstva, Koeficijent obrta i trajanje obrta					
11	Naturalno izražavanje troškova					
12	Finansijsko izražavanje troškova.					
13	Klasifikacija troškova,Fiksni troškovi,					
14	Proporcionalni troškovi, Relativno fiksni troškovi, granični troškovi....					
15	Drugi kolokvij					
Obaveze studenta:						
Literatura:						
A) OSNOVNA:						

Berberović Š., Todorović Z., Ekonomika preduzeća, Ekonomski fakultet Banja Luka, 2009.

B) POMOĆNA:

Berberović Š., Petković S., Ekonomika i upravljanje malim i srednjim preduzećima, Ekonomski fakultet Banja Luka, 2013.

Nikolić M., Malenović N., Ekonomika preduzeća, CID, Beograd, 2003.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

- Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
- Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
- Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **5**
- Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
- Usmeni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		STATISTIKA STATISTICS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
ST	OBAVEZNI	II	8	2	2	
Šifra predmeta	PEM - 07					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Nakon obrađenog gradiva i izvođenja vježbi student će biti osposobljen za razumijevanje metode statističke analize i njezinu primjenu kao egzaktnu stohastičku platformu za rješavanje ekonomskih problema. Studenti se upoznaju sa osnovnim statističkim pojmovima koji se koriste u ekonomiji. Sticanje znanja i vještina neophodnih za deskripciju i analizu podataka, kao i za statističko zaključivanje.						
Ishodi učenja i kompetencije: Stečena znanja i vještine odnose se na kongnitivno znanje iskazano kao sposobnost upotrebe naučenih pravila i zakona statističke analize u konkretnim naučnim disciplinama čime usvojena znanja treba da služe studentima kao osnova za izučavanje disciplina iz područja kvantitativne ekonomije kao što su Kvantitativne metode, Teorija odlučivanja, Ekonometrija, Prognoziranje. Pored toga, ovladavanje deskriptivnom analizom, teorijom vjerovatnoće, reprezentativnom analizom, analizom vremenskih serija, te regresionom i korelacionom analizom omogućava studentima razumijevanje brojnih pojava i procesa unutar mikro ili makro ekonomskog okruženja, navedeno se posebno odnosi na uočavanje ekonomskih veličina koje se pokoravaju zakonitostima teorijskih rasporeda odgovarajuće slučajne promjenljive. Pored toga kao važna kompetencija ističe se adekvatno uzorkovanje unutar pojedinih statističkih skupova, uobličavanje odgovarajućih kolebanja unutar statističkih uzoraka, te uopštavanje dobijenih rezultata u pravcu na izvore varijabiliteta (osnovni skup). Neizostavan značaj svakako ima i interpolacija i ekstrapolacija društvenih pojava uz određivanje prosječnog zakonomjernog odnosa više promjenljivih veličina.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Branka Marković						
Ime i prezime saradnika:						

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska nastava, vježbe, pisani radovi, rješavanje poslovnih slučajeva (grupni i individualni rad – interaktivni rad), simuliranje različitih poslovnih situacija...

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Pojam i upoznavanje sa statističkim istraživanjem
2	Tema 2. Deskriptivna analiza; mjere centralne tendencije; mjere varijabiliteta; mjere oblika rasporeda
3	Tema 3:. Regresiona analiza
4	Tema 4: . Korelaciona analiza
5	Tema 5: Vjerovatnoća i kombinatorika;
6	Tema 6: Raspored diskretne I kontinuirane slučajne promjenljive
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Dinamička analiza; relativni brojevi – indeksi
9	Tema 8: Pojam i metodi uzorkovanja
10	Tema 9:. Testiranje statističkih hipoteza
11	Tema 10: Ocjenjivanje parametara osnovnog skupa
12	Tema 11: Analiza vremenskih serija
13	Tema 12:. Statistika i informatička obrada statističkih podataka
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Marković B. *Poslovna statistika* , Nezavisni Univerzitet Banja Luka, Banja Luka 2019
- 2.Marković B. *Vjerovatnoća i statistika* , Fakultet za poslovne studije I parvo Beograd , Beograd 2024
- 3.Marković B. *Statistika* , Fakultet za poslovne studije I parvo Beograd , Beograd 2025

B) POMOĆNA:

1. Ajduković G. *Poslovna statistika*, Fakultet za trgovinu i bankarstvo, Janičije i Danica Karić, Beograd 2006
2. Dragović V. *Statistika* Zavod za udžbenike i nastavna sredstva ; Istočno Sarajevo 2008

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **15**
4. Završni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobodnom Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		RAČUNOVODSTVO - ACCOUNTING				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
RAČ	obavezan	2	6	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-08					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – prvi ciklus studija – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Računovodstvo obuhvata razvijanje i primenu podesnih upravljačkih koncepata, tehnika i metoda u obradi istorijskih i projektovanih računovodstvenih informacija, prvenstveno u cilju pružanja pomoći menadžmentu u procesu analize, postavljanja planova, donošenju pojedinačnih poslovnih odluka i kontroli ostvarenja ciljeva. Osnovni cilj je sastaviti i pravilno prezentovati finansijske izvještaje, kako eksternim tako i internim korisnicima.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -razumiju ulogu Računovodstva u savremenom poslovanju privrednih društava, -pravovremenim informacijama onemogućavaju neželjene scenarije lošeg uticaja okruženja, -pravovremenim informacijama pomognu menadžmentu kod donošenja poslovnih odluka, -uspostave odnose sa Upravljačkim računovodstvom, -prezentuju i argumentuju svoje stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu, -uspostave relacije sa ostalim funkcionalnum delovima privrednog društva.						
Ime i prezime nastavnika Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Uvod – Nastanak i razvoj Računovodstva, osnove dvojnog knjigovodstva					
2	Tema 2. Knjigovodstvena konta, Inventar, Bilans stanja i uspeha					
3	Tema 3. Poslovne knjige, probni bilans, zaključni list, jednoobrazno knjigovodstvo					
4	Tema 4. Knjigovodstveno obuhvatanje neuplaćenog upisanog kapitala i stalne imovine					
5	Tema 5. Knjigovodstveno obuhvatanje materijala					
6	Tema 6. Pribavljanje finansijskih sredstava i potraživanja					
7	Prvi kolokvij					
8	Tema 7. Knjigovodstvena evidencija novčanih sredstava					
9	Tema 8. Evidencija izmirivanja obaveza					

10	Tema 9. Prihodi
11	Tema 10. Rashodi
12	Tema 11. Predzaključna knjiženja i poslovni rezultat, zaključivanje poslovnih knjiga, greške u računovodstvu
13	Tema 12. Metode utvrđivanja poslovnog rezultata
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta:	
Literatura:	
A) OSNOVNA: Vukasović,D.,Pešević,S.,(2014).Osnove Računovodstva,NUBL,Banja Luka	
B) POMOĆNA: Stajčić,I.T.,Kutić,T.J.,Bilić,S.,(2015)Računovodstvo,Eko-Vet	
proizvodnja,d.o.o.,Zagreb	
Milojević,I.,(2010).Računovodstvo,Centar za ekonomska i finansijaka	
istraživanja,Beograd	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
• Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	
Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.	
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.	

Naziv predmeta (srpski i engleski)		MIKROEKONOMIJA MICROECONOMICS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
MIK	obavezan	2	7	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-09					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje sa osnovnim ekonomskim pojmovima, zakonitostima i teorijama. Savladavanje suštine principa ponašanja preduzetnika i potrošača, kao i funkcionisanja tržišta. Izučavanje strukture troškova i metoda upravljanja troškovima u preduzeću, načina i zakonitosti formiranja cijena proizvoda i usluga, rizika na tržištu, te zakonitosti ponude i tražnje. Upoznavanje prirode motivacije koja određuje ponašanje tržišnih učesnika i zakonitosti funkcionisanja tržišta koja se uspostavljaju tim ponašanjem. Ovladavanje osnovama ekonomske logike, ekonomske motivacije, ekonomskih ciljeva, konkurencije, slobode ekonomskog odlučivanja, donošenja odluka u uslovina neizvjesnosti i osnove preuzimanja ekonomskog rizika.						
Ishodi učenja – kompetencije: nakon završetka studija student će biti sposoban da: - definiše i objasni osnovne ekonomske pojmove i teorije, način prirodi i zakonitosti ponašanja ekonomskih subjekata, - protumači i razumije osnovne mikroekonomske veličine, - identifikuje i opiše ulogu i značaj ekonomskog razvoja sa mikro aspekta, - analizira pokazatelje razvoja preduzeća, mjerenja efikasnosti ostvarivanja ekonomskih ciljeva i uticaja tržišnih promjena na ponašanje tržišnih učesnika, - definiše ključne elemente strategije upravljanja troškovima u preduzeću - učestvuje u definisanju ekonomske politike preduzeća - uspostavi vlastiti logički sistem ekonomskog odlučivanja, - analiziraa ponašanje tržišnih struktura, - kreira mjera ekonomske politike sa uticajem na ponašanje tržišnih učesnika.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić						
Ime i prezime saradnika:						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. mikroekonomija – dio ekonomske nauke: uvod, osnovne zakonitosti i alati mikroekonomske analize, uloga mikroekonomije u makroekonomiji,					
2	Tema 2. Ponašanje potrošača i teorije ponašanja potrošača, korisnost, preferencije					
3	Tema 3. Tržište, tržišne zakonitosti i tržišni mehanizam, budžetsko ograničenje					
4	Tema 4. Ponuda i tražnja, elastičnost, kretanje i faktori, tržište imovine, tržišna ravnoteža					
5	Tema 5. Preduzeće, preduzetnik i preduzetništvo, funkcija i cilj					
6	Tema 6. Proizvodnja, teorije proizvodnje i proizvodna funkcija					
7	Prvi kolokvij					
8	Tema 7. Maksimiziranje profita, minimiziranje troškova, funkcije troškova					

9	Tema 8. Ponuda preduzeća i grane, potpuna konkurencija,
10	Tema 9. Monopol, oligopol, kartel, monopson, monopolistička konkurencija
11	Tema 10. Tržište faktora proizvodnje
12	Tema 11. Teorija igara, teorija blagostanja
13	Tema 12. Eksternalije, javna dobra, asimetrične informacije
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima i vježbama, učešće u nastavnim aktivnostima	
Literatura:	
A) OSNOVNA:	
Šagi A., Šuvakov T., Mikroekonomija, Ekonomski fakultet, Subotica, 2014.	
B) POMOĆNA: Tomaš, Rajko, Primijenjena Mikroekonomija, Ekonomski fakultet, Banja Luka, 2010.	
Varijan, Hal, Mikroekonomija, Ekonomski fakultet, Beograd, 2009.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
• Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	
Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.	
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.	

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ENGLESKI JEZIK 2 English Language 2				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
EJ2	obavezni	2	4	2	2	
Šifra predmeta		PEM-10				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; SVI STUDIJSKI PROGRAMI						
Uslovljenost drugim predmetima: Engleski jezik 1						
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje osnovama engleskog jezika, izgovorom engleskih glasova, usvajanje vokabulara vezanog sa svakodnevne situacije, ovladavanje osnovama engleske morfologije Ključne riječi: osnove jezika, nivo A1, izgovori glasova						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: Po završetku kursa, student će biti sposoban da: • Prepozna i izgovori osnovne glasove engleskog jezika, uz pravilnu fonetsku artikulaciju (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Koristi osnovni vokabular u svakodnevnim komunikativnim situacijama, kao što su pozdravi, predstavljanje i osnovne potrebe (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Objasni osnovne principe engleske morfologije, uključujući tvorbu riječi i osnovne gramatičke kategorije (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Sastavi jednostavne rečenice koristeći pravilnu morfološku strukturu i vokabular prikladan za svakodnevnu upotrebu (<i>kognitivni nivo: kreiranje</i>). • Razvije osnovne jezičke vještine kroz slušanje, govor, čitanje i pisanje na engleskom jeziku (<i>kognitivni nivo: primjena</i>).						
Ime i prezime nastavnika: <i>prof. dr Božana Tomić</i>						
Ime i prezime saradnika: <i>Vuk Ćustić</i>						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije						

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Past Simple Tense (Negative sentences, Questions), Question forms, Types of film, Types of music
2	Irregular Past Simple forms, Verbs and nouns from news stories, Articles 'a', 'an', 'the
3	'Can/can't', Comparatives, Adjectives to describe places, Holiday activities
4	Verb collocations, Planning a day out, 'I'd like', 'I'd rather', 'I want'
5	Present Continuous Tense (positive/negative/questions), Present Continuous Tense or Present Simple Tense, Transport
6	Phone messages, Talking on the phone, Indoor/outdoor activities, Adjectives and adverbs
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Imperatives, 'Should/shouldn't', 'How often', Health, Describing people's appearance and character
9	Talking about health, Health problems and treatment, Being sympathetic, Seasons, Weather, Word building
10	Future Simple Tense ('be going to', positive/negative/questions, 'might'), Verb collocations, Studying
11	Verb patterns, Prepositions of place and movement, Asking for and giving directions
12	Present Perfect Simple Tense (positive/negative/questions), Big and small numbers, Superlatives, Past participles
13	Things and places at the airport, Saying goodbye, Questions on the phone
14	End of Course Review
15	<i>Drugi kolokvijum</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Chris Redston & Gillie Cunningham, *Face 2 face Elementary*, Cambridge University Press

B) POMOĆNA:

1. Raymond Murphy & William R. Smalzer, *Basic Grammar in Use*, Cambridge University Press
2. Seidlhofer, B. (2011). *Understanding English as a Lingua Franca*. Oxford University Press.
Dostupno na:
<https://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780194422580.001.0001/acprof-9780194422580.pdf>

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)	KVANTITATIVNE METODE U EKONOMIJI QUANTITATIVE METHODS IN ECONOMICS					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
KME	OBAVEZNI	III	8	2	2	
Šifra predmeta	PEM - 11					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Nakon obrađenog gradiva i izvođenja vježbi student će biti osposobljen za razumijevanje koncepta neprekidnosti, granične vrijednosti i diferencijabilnosti funkcije, proširivanje znanja vezanih za integraciju funkcija, primjenu odeđenih i nesvojstvenih integrala; rješavanje sistema linearnih jednačina, korištenje matrica i operacija sa matricama; upoznavanje studenata sa idejom rješavanja problema pomoću tehnika aproksimacije; primjene na razne probleme u inženjerstvu; razvijanje matematičkog i logičkog mišljenja						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Stečena znanja i vještine odnose se na kongnitivno znanje iskazano kao sposobnost upotrebe naučenih pravila i zakona matematičko-statističke analize u konkretnim naučnim disciplinama čime usvojena znanja treba da služe studentima kao osnova za izučavanje disciplina iz područja kvantitativne ekonomije Pored toga, ovladavanje deskriptivnom analizom, teorijom vjerovatnoće, reprezentativnom analizom, analizom vremenskih serija, te regresionom i korelacionom analizom omogućava studentima razumijevanje brojnih pojava i procesa unutar mikro ili makro ekonomskog okruženja, navedeno se posebno odnosi na uočavanje ekonomskih veličina koje se pokoravaju zakonitostima teorijskih rasporeda odgovarajuće slučajne promjenljive.. Neizostavan značaj svakako ima i interpolacija i ekstrapolacija društvenih pojava uz određivanje prosječnog zakonomjernog odnosa više promjenljivih veličina.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Branka Marković						
Ime i prezime saradnika:						

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska nastava, vježbe, pisani radovi, rješavanje poslovnih slučajeva (grupni i individualni rad – interaktivni rad), simuliranje različitih poslovnih situacija...

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Matrični račun I determinante
2	Tema 2: Osnove kvantitativnih metoda u odlučivanju
3	Tema 3: Kamatni račun
4	Tema 4: Eskontni račun i tekudi račun
5	Tema 5: Sistem linearnih jednačina
6	Tema 6: Osnove teorije vjerovatnoće
7	Prvi kolokvij
8	Tema 7: Ekonomske matematičke funkcije
9	Tema 8: Mrežno planiranje
10	Tema 9: Odlučivanje na osnovu višestruke regresione analize
11	Tema 10: Transportni problem i problem asignacije
12	Tema 11 : Višekriterijalno linearno programiranje
13	Tema 12: Metode stabla odlučivanja, Osnove teorije grafova
14	Tema 13: Analiza podataka za poslovnu analizu. Osnove teorije igara.
15	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
	Drugi kolokvij

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Marković B. Poslovna statistika , Nezavisni Univerzitet Banja Luka, Banja Luka 2019
2. Šegrt S.;Jovanović M. Kvantitativne metode i ekonomski modeli, FPSP Beograd, Kragujevac, 2021
3. Želimir Vučkovid, Matematske metode i modeli, Ekonomski fakultet Sarajevo

B) POMOĆNA:

1. Greene, W.H. , *Econometric Analysis*, 5/e, Prentice Hall 3. 2003
2. Gujarati, D.N., *Basic Econometrics*, 4/e, McGraw-Hill, 2003
- .

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**

2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **15**
4. Završni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

51 – 60 = 6 zadovoljava;

61 – 70 = 7 dobar;

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

81 – 90 = 9 odličan;

91 – 100 = 10 izvanredan;

ECTS ocjene:

(FX, F)

(E)

(D)

(C)

(B)

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		MAKROEKONOMIJA MACROECONOMICS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
MAK	obavezan	3	7	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-12					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa osnovnim makroekonomskim pojmovima i teorijama, faktorima rasta i razvoja, privrednim ciklusima, kao i savladavanje makroekonomskih principa funkcionisanja privrede, faktora i mjerenja ekonomskog razvoja ekonomije i društva. Upoznavanje sa uobičajenom procedurom i načinom donošenja mjera ekonomske politike, njihovim sadržajem, te metodama mjerenja efekata donesenih mjera						
Ishodi učenja – kompetencije: Nakon završetka studija student će biti sposoban da: - definiše i objasni temeljne ekonomske koncepte i teorije, - protumači i razumije osnovne makroekonomske veličine, - prepozna osnovne karakteristike ekonomskog, zakonskog i konkurentskog okruženja, - identifikuje i opiše ulogu i značaj ekonomskog razvoja sa makro aspekta, - analizira pokazatelje razvoja ekonomije, - definiše ključne komponente Ekonomske politike države, - učestvuje u definisanju mjera monetarne i fiskalne politike vlade						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić						
Ime i prezime saradnika:						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Makroekonomija – dio ekonomske nauke: uvod, korištenje ekonomskih modela, korištenje funkcije, uloga mikroekonomije u makroekonomiji, makroekonomske škole, cijene: flaksibilne ili fiksne;					
2	Tema 2. makroekonomski podaci: nacionalni proizvod, kružni tok u ekonomiji, stok i tok, nacionalni dohodak, inflacija, nezaposlenost;					
3	Tema 3. proizvodnja, raspodjela i alokacija: proizvodnja dobara i usluga, raspodjela nacionalnog dohotka, tržnja za dobrima i uslugama, ravnoteža i kamatna stopa;					
4	Tema 4. ekonomski rast: akumulacija kapitala, zlatno pravilo, rast stanovništva, tehnološki progres, štednja, rast i ekonomska politika; nezaposlenost					
5	Tema 5. novac i finansijske institucije: funkcije novca, kontrola količine novca, monetarni agrgati, kvantitativna teorija novca, inflacija i kamatne stope, nominalna kamatna stopa i tražnja za novcem, troškovi inflacije, centralna banka, komercijalne banke, fondovi;					
6	Tema 6. otvorena ekonomija: identitet društvenih računa, međunarodni tokovi kapitala i dobara, devizni kurs, uticaj ekonomske politike na realni devizni kurs,					
7	Prvi kolokvij					
8	Tema 7. ekonomija u kratkom roku: agregatna tražnja, agregatna ponuda, IS-LM model, inflacija, nezaposlenost i Filipsova kriva, nesinhronizovanost utvrđivanja cijena i nadnica;					

9	Tema 8. debata o makroekonomskoj politici: aktivna ili pasivna ekonomska politika, diskreciona ili na pravilima zasnovana ekonomska politika, savremena iskustva u primjeni mjera ekonomske politike, ekonomska politika u BiH;
10	Tema 9. monetarna politika: instrumenti monetarne politike, ponuda i tražnja za novcem, savremena iskustva u primjeni monetarne politike, primjena mjera FED-a i ECB-e, iskustva BiH;
11	Tema 10. fiskalna politika: mjere, budžet (pojam, procedura donošenja, tumačenje), državni dug, savremena iskustva u primjeni, primjer klasično organizovane države i primjer BiH;
12	Tema 11. međunarodna razmjena, pojam, smisao i sadržaj platnog bilansa, platni bilans BiH, pokazatelji međunarodne konkurentnosti: ekonomskog rasta, konkurentnosti poslovanja i ekonomskih sloboda
13	Tema 12. međunarodni monetarni sistem: istorija MMS, konstrukcija MMS, valutne krize, iskustva u primjeni deviznog kursa, sadašnji problemi u MMS, međunarodne finansijske institucije - MMF, Svjetska banka
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima i vježbama, učešće u nastavnim aktivnostima	
Literatura:	
A) OSNOVNA:	
Kosta Josifidis, „Makroekonomija” drugo dopunjeno i izmijenjeno izdanje, Futura publikacije, Novi Sad, 2006.	
B) POMOĆNA:	
N. Gregory Mankiw, „Macroeconomics”, (6th Edition), ISBN 0324224729, 2006.	
Simeun Vilendečić, „Monetarna politika, devizni kurs i monetarna unija”, Besjeda, BL, 2009.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
• Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		POSLOVNO PRAVO BUSINESS LAW				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
PP	OBAVEZNI	III	6	2	2	
Šifra predmeta	PEM – 13					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Nastava iz predmeta Poslovno pravo za cilj ima sticanje osnovnih znanja iz oblasti privrednog prava i o oblicima privrednih društava u domaćem zakonodavstvu, njihovom osnivanju i funkcionisanju, kao i organima upravljanja. Saznanja o pojmovima i osnovnim elementima ugovora u privredi, kao i o bitnim elementima hartija od vrijednosti, prije svega, mjenice i čeka. Zatim o podsistemima privrednog prava, značaj privrednog sistema, strukturu privrednih sistema u BiH, razumijevanje karakteristika i složenosti privredno-pravnog ili poslovnog odnosa, sticanje znanja i razumijevanja osnovnih prava privrednih društava i njihovu zaštitu, znanje o drugim relevantnim institutima iz oblasti privrednog poslovanja i njihov značaj u funkcionisanju cjelokupnog državnog sistema. Pored sticanja osnovnih znanja, cilj je i usmjerenje studenata ka razvijanju analitičkog razmišljanja, logičkog zaključivanja, te povezivanja i kompariranja različitih privredno pravnih instituta i kategorija. Krajnji cilj je da studenti steknu osnovno znanje i razumijevanje iz oblasti poslovnog prava i pripremljenost za budući praktični rad u organima uprave i pravosuđa, finansijskim institucijama, privatnom sektoru, te drugim organizacijama i institucijama na poslovima koji zahtijevaju poznavanje ove nastavno-naučne discipline.						

Ishodi učenja i kompetencije:

Savladavanjem nastavnog gradiva, student stiče ishode učenja, definisane kroz znanje, vještine i kompetencije (samostalnost i odgovornost), kako se navodi:

a) Znanje:

- na bazi činjenica, principa, teorije i prakse, pokazuje znanje i razumijevanje pojmova i instituta privrednih društava, privrednog sistema i privrednog prava.
- ima kapacitet da na bazi činjenica, principa i teorije pokazuje znanje i razumijevanje i drugih oblasti privredno pravne oblasti,
- na osnovu činjenica i teorije razlikuje specifičnosti poslovno-pravnog odnosa kao javnopravnog odnosa u odnosu na druge javnopravne odnose i pravne odnose koji se uređuju normama privatnog prava,
- pokazuje znanje i razumijevanje pravnog osnova uspostavljanja privredno pravnih odnosa, zaključivanja ugovora, osnovne izvore poslovnog prava, značaj i strukturu privrednog sistema i strukturu privrednih društava u BiH,
- pokazuje znanje i razumijevanje o značaju ugovora iz privrednog poslovanja, registraciju i osnivanje privrednih društava i njihov uticaj na funkcionisanje javnog i privrednog sektora,
- pokazuje znanje i razumijevanje o značaju kontrole i zakonitosti poslovanja privrednih društava,
- stekao je znanje i razumije osnovna prava i instrumente zaštite prava privrednih društava,
- razumije način osnivanja, prestanka privrednih društava, vrste privrednih društava,
- pokazuje znanje i razumijevanje o uticaju evropskih integracija na privredno pravo i reformu privrednih sistema zemalja članica EU,
- na nivou razumijevanja student ima kapacitet da analizira postojeće elemente pojedinih privredno pravnih instituta i komparira ih sa istim koji se primjenjuju u uporednom zakonodavstvu.

b) Vještine:

- savladavanjem ovog predmeta student može primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za područje privrednog poslovanja i poslovnog prava, tako što pokazuje profesionalan pristup radu, može da primjenjuje Zakon o privrednim društvima u saznanju bitnih elemenata vezanih za osnivanje i funkcionisanje privrednih društava. Primjena Zakona o obligacionim odnosima u oblasti privrednih ugovora, kao i odgovarajućih propisa u oblasti hartija od vrednosti.
- može da odabere odgovarajući pristup rješavanja mogućih problema iz oblasti privrednog poslovanja i poslovnog prava, oslanjajući se na već stečena opšta pravna znanja, svjesan u kojoj mjeri je odabrani pristup primjeren rješavanju takvog problema,
- može da društveno odgovorno razmišlja i zauzme kritički odnos prema razvoju instituta poslovnog prava u društvu,

c) Kompetencije (samostalnost i odgovornost)

1) profesionalne kompetencije

-student ima sposobnost da prikuplja i tumači relevantne podatke koji se odnose na oblast poslovnog prava, na osnovu kojih će biti u stanju da rasuđuje i donosi sudove, o relevantnim društvenim, naučnim, stručnim ili etičkim pitanjima,

-student ima određen stepen samostalnosti i odgovornosti za izvršavanje jedostavnijih i složenijih zadataka za vlastito učenje i usvršavanje,

-student ima kapacitet da obavlja zadatke za usmjeravanje i prilagođavanje u profesionalnom okruženju.

2) lične kompetencije

-student je izgradio vještine učenja u materiji poslovnog prava i prava privrenih društava uz određen stepen samostalnosti i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza, što je osnov za dalje samousmjeravanje i cjeloživotno učenje iz ove oblasti,

-student je usvojio interpersonalne vještine profesionalne komunikacije i timskog rada primjerenih za zapošljavanje ili dalji studij u vezi sa predmetnom materijom,

-savladavanjem predmetne materije, student će biti osposobljen za dalje stručno i naučno usavršavanje u užim oblastima privrednog prava.

Ime i prezime nastavnika: *doc dr Stevo Škrbić*

Ime i prezime saradnika:

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja prema utvrđenom rasporedu uz korištenje savremenih prezentacionih i demonstracionih sredstava i tehnika sa primjenom interaktivne metode rada sa studentima čime se stiče uvid u njihova predznanja i specifična iskustva zasnovana na obrađivanoj problematici, ali i uvid u kontinuitet savladavanja gradiva. Seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija.

Korištenje didaktičkih i **edukativnih sadržaja u elektronskoj i digitalnoj formi** (*koji uključuju i snimljena predavanja i mentorske vježbe*) na različitim video-prezentacionim medijima (*interaktivni multimedijalni optički mediji*).

Izvođenje vježbi namjenjenih za sticanje praktičnih vježbi i elaboriranje praktičnih aspekata osnovnih tema. Vježbe sa svojim sadržajem prate tematskih jedinica predavanja.

Pedagoške radionice imaju za cilj razvoj interpersonalnih sposobnosti i vještina studenata. Sa sadržajem su vezane za određene teme u vidu konkretnog problema čije se rješenje treba ponuditi kroz individualnu i grupnu interakciju, kao i specifične radionice obrade „studije slučaja“.

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Uvod u poslovno pravo, Pojam i predmet poslovnog prava. Izvori, Pojam privrednog društva: Zajednički elementi privrednih društava; Osnivači, osnivački akt i drugi akti privrednog društva;
2	Tema 2: Osnivanje privrednog društva; Imovina privrednog društva. Zastupanje privrednih društava: Punomoćnici; Zastupnici; Prokura.
3	Tema 3: Individualizacija privrednog društva; Informisanje, vođenje poslovnih knjiga i revizija.
4	Tema 4: Registracija privrednih društava, Individualni trgovac – preduzetnik, Društva lica - društva sa neograničenim rizikom: Ortačko društvo – pojam, osnivanje, upravljanje, imovina, karakteristike, prestanak; Komanditno društvo - pojam, osnivanje, upravljanje, imovina, karakteristike, prestanak.
5	Tema 5: Društva kapitala – društva sa ograničenim rizikom: Društvo sa ograničenom odgovornošću – pojam, osnivanje i status, osnovni kapital, ulogi i udeli društva, osnovna prava članova društva, organi društva, prestanak društva.
6	Tema 6: Akcionarsko društvo – konstitutivni akti, ulog, vrste, osnivačka skupština, akcije, akcionari, manjinski akcionari, skupština, uprava, nadzor. Zaštita prava manjinskih članova i akcionara, Preuzimanje akcionarskih društava.
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Akcija – pojam, vrste, prava iz akcije, Prinudna prodaja i otkup akcija; Ugovor o vođenju poslova društva; Ugovorno povezivanje. Povezana privredna društva – koncern, holding; Povezana privredna društva u našem pravu; Spajanje; Matično i zavisno društvo.
9	Tema 8: Prestanak privrednog društva: likvidacija, stečaj, reorganizacija.
10	Tema 9: Ugovori u privredi – važnije specifičnosti ugovora u privredi. Ugovor o prodaji – opšte karakteristike, predmet prodavčeve obaveze, predmet kupčeve obaveze, obaveze prodavca, obaveze kupca, odgovornost za neizvršenje ugovornih obaveza. Ugovor o prodaji – zajednička pravila, transportne klauzule. Ugovor o posredovanju. Ugovor o trgovinskom zastupanju. Ugovor o komisiju. Ugovor o građenju. Ugovor o špediciji – obaveze, prava i odgovornost špeditera. Ugovori o prevozu
11	Tema 10: Uopšte o bankarskim poslovima. Ugovor o kreditu. Ugovor o lizingu. Bankarski depozit – novčani depozit, ulog na štednju, tekući račun, ugovor o sefu. Bankarski uslužni poslovi – akreditiv, bankarska garancija, platni promet.

12	Tema 11: Mjenica – pojam i osobine, vrste, menična načela, bitni menični elementi. Menične radnje – radnje oblikovanja menice, radnje garancije plaćanja, radnje realizacije meničnih prava, domicilirana menica, blanko menica, sopstvena menica, zastarelost. Ček – pojam i značaj, vrste, elementi, čekovne radnje. Obveznice. Skladišnica; Konosman.						
13	Tema 12: Polisa osiguranja						
14	<i>Drugi kolokvij</i>						
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.							
Literatura: A) OSNOVNA: 1. Marković Bajalović, Dijana; Pravo privrednih društava; Pravni fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu, 2011. godina; 2. Čolović, Vladimir; Ugovori u privredi- Skripta, Banja Luka, Univerzitet Apeiron, 2014. godine; 3. Z.Drljača, S.Škrbić; Bankarsko pravo, skripta; Banja Luka; Univerzitet Apeiron 2014. godine B) POMOĆNA: 1. Prof. Dr Mirko Vasiljević: „Kompanijsko pravo“, Beograd, sva izdanja; 2. Lucija Spirović-Jovanović, Ljubiša Dabić: Trgovinsko pravo, Banja Luka, 2015. godine; 3. Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka (APIF), https://www.apif.net/index.php?lang=sr ; Zakoni i drugi propisi; 4. Agencija za bankarstvo Republike Srpske, https://abrs.ba/ ; Zakoni i drugi propisi							
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 5 2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 10 4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 5. Ispit: 45 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .							
<table> <tr> <td>Ocjene:</td><td>ECTS ocjene:</td></tr> <tr> <td>00 – 50 = 5 ne zadovoljava;</td><td>(FX, F)</td></tr> <tr> <td>51 – 60 = 6 zadovoljava;</td><td>(E)</td></tr> </table>		Ocjene:	ECTS ocjene:	00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)	51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
Ocjene:	ECTS ocjene:						
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)						
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)						

61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		PRIVREDNI SISTEMI ECONOMY SYSTEMS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
PRS	obavezan	3	5	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-14					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Ekonomski sistem BiH uspostavlja pristup savremenoj nauci analizirajući rezultate već i unutrašnje protivrječnosti u konstituisanju ekonomije kapitala i važnosti države i demokratije. Radi se o studijama ekonomije koje, pre svega, teorijski istražuju o objašnjavaju društvo našeg doba i ekonomiju naše zemlje (uz uvažavanje objektivnih okolnosti i tendencija i socijalnih konflikata). Istraživaće se i studirati teorijski i praktični „putevi i stranputice“ sistema, procesa i tendencija kao i problemi restrukturiranja Srbije u prelasku na tržišno privređivanje uz strategiju privrednog razvoja, efikasnosti kapitala i investicija, kombinovanog sistema svojine, javnih finasija, ekonomske politike kao i niza drugih makroekonomskih problema. Postavljeni ciljevi i sam nastavni sadržaj predmeta Ekonomski sistem BiH odnose se na najaktuelnija područja ekonomske sfere, kako u našem društveno – ekonomskom miljeu ali i šire.						
Ishodi učenja – kompetencije: Studenti će steći naučna saznanja o srpskoj ekonomiji sa naglaskom na povezanost političkih i ekonomskih tokova i procesa, ali i na savremene razvojne procese globalizacije, tranzicije i poziciju BiH. Takođe, će biti osposobljeni za primjenu ključnih teorijskih pristupa, analitičkih instrumenata i indikatora neophodnih za razumevanje naše razvojne stvarnosti i problema sa kojima se suočavamo, posebno u kontekstu evropske i svetske ekonomije. Moći će da vrše samostalan izbor problemski orijentisanog pristupa analize i vizija u tokovima društva jedan od parcijalnih ciljeva ovog predmeta.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić						
Ime i prezime saradnika:						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Predmet i metod ekonomije i ekonomskog sistema					
2	Tema 2. Teorija: kapitala, inflacije, razvojne politike, ekonomskog rasta, funkcije države i javne potrošnje, finansijskog tržišta (i njegove internacionalizacije), dugova					
3	Tema 3. Ekonomski poredak, privredni sistem i ekonomska politika – proces društvene reprodukcije (proizvodnja, razmena, raspodela i potrošnja) u okvirima nacionalne privrede i aktuelnog ekonomskog i društvenog razvoja.					
4	Tema 4. Makroekonomski problemi bruto akumulacije; štednja i investicije u funkciji bržeg privrednog rasta;					
5	Tema 5. Procesi globalizacije i realno mesto BiH					
6	Tema 6. Opšte tendencije tranzicionog procesa u BiH – naučna osnova, rezultati i perspektive					

7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7. Koncepti privatizacije u BiH. Opšta ocena realizacije u praksi
9	Tema 8. Bankarski sistem u tržišnoj ekonomiji. Monetarni sistem. Finansijska tržišta
10	Tema 9. Ekonomski odnosi sa inostranstvom
11	Tema 10. Makroekonomska politika zaposlenosti i pozicija „ljudskog kapitala“; životni standard i politika lične potrošnje
12	Tema 11. Značaj izvoza i međunarodne razmene
13	Tema 12. Savremene tendencije svetskog tržišta, internacionalne veze kapitala
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta:	
Literatura:	
A) OSNOVNA:	
Adžić S., "Privredni sistem i ekonomska politika" Ekonomski fakultet Subotica, 2006.	
B) POMOĆNA:	
Njegovan Z., Đurić K., Privredni sistem i ekonomska politika, Poljoprivredni fakultet Novi Sad, 2017.	
Savić Lj., Bajec J., Savremeni privredni sistem, Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu, 7 izdanje, 2010.	
N. Georgi Mankju, <i>Principi ekonomije</i> , (Principles of Economics, Prvo izdanje London, 2004.), Prevod i izdanje: Ekonomski fakultet u Beogradu, 2005.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
• Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	
Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.	

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ENGLESKI JEZIK 3 English Language 3				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
EJ3	obavezni	3	4	2	2	
Šifra predmeta		PEM-15				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; SVI STUDIJSKI PROGRAMI						
Uslovljenost drugim predmetima: Engleski jezik 2						
Ciljevi izučavanja predmeta: Proširivanje osnove engleskog jezika: proširivanje vokabulara vezanog za svakodnevne situacije, usvajanje osnovnih prefiksa i sufiksa, složenica i kolokacija, proširivanje upotrebe glagolskih vremena, usvajanje složenijih rečeničnih konstrukcija						
Ključne riječi: glagolska vremena, nivo A2, kolokacija						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: • Proširi i primijeni vokabular vezan za svakodnevne i složenije komunikacijske situacije (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Objasni i koristi osnovne prefikse, sufikse, složenice i kolokacije u engleskom jeziku (<i>kognitivni nivo: razumijevanje i primjena</i>). • Proširi upotrebu glagolskih vremena kroz pravilnu primjenu u različitim kontekstima (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Analizira i konstruira složenije rečenične konstrukcije koristeći odgovarajuće gramatičke strukture (<i>kognitivni nivo: analiza i kreiranje</i>). • Razvije jezičke vještine u govoru i pisanju kroz upotrebu proširenog vokabulara i složenijih gramatičkih formi (<i>kognitivni nivo: primjena i kreiranje</i>)						
Ime i prezime nastavnika: <i>prof. dr Božana Tomić</i>						
Ime i prezime saradnika: <i>Vuk Ćustić</i>						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						

1	Questions, Question words, Subject questions, Day-to-day phrases, Work, Travel, Commuting
2	Frequency adverbs and expressions, free time activities, 'Do', 'play', 'go', 'go to', Finding things in common
3	Past Continuous Tense (positive/negative/questions), Past Simple Tense, Irregular verbs, Relationships
4	Connecting words, Starting and ending conversations
5	'Have to'/'had to', 'Have to'/'have, Present Simple Tense and Present Continuous Tense, Activity and state verbs, Employment, Looking for a job
6	Word building: noun endings, Apologies, reasons and promises
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Types of film and music, Present Perfect Simple for life experiences (positive/negative/questions), 'Have you ever?'
9	'-ed' and '-ing' adjectives, TV nouns and verbs, Agreeing and disagreeing, Asking for opinions
10	'Will' for prediction, 'Might', Future plans and ambitions, 'Be going to', Verb-noun collocations
11	Verbs and prepositions, Offers, Suggestions, Requests
12	Character adjectives, Relationships, Comparatives, Superlatives, 'A lot', 'Much', 'As...as'
13	Prefixes and opposites of adjectives: 'un-', 'in-', 'im-', 'dis-', Leaving phone messages, On the phone
14	End of Course Review
15	<i>Drugi kolokvijum</i>
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.	
Literatura: A) OSNOVNA: 1. Chris Redston & Gillie Cunningham, <i>Face2face-Pre-intermediate</i>, Cambridge University Press B) POMOĆNA: 2. Raymond Murphy, <i>Essential Grammar in Use</i>, Cambridge University Press 3. British Council. (n.d.). <i>Advanced Grammar in Use</i>. Dostupno na: https://learnenglish.britishcouncil.org/advanced-grammar	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		FINANSIJSKA TRŽIŠTA I INSTITUCIJE FINANCIAL MARKETS AND INSTITUTIONS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
FTI	obavezan	4	8	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-16					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Finansijski sistem je od veoma velikog značaja u procesu odvijanja i regulisanja tokova reprodukcije. Finansijsko tržište zadovoljava tražnju privrednih subjekata za novčanim sredstvima sa jedne strane, a sa druge strane omogućava vlasnicima novčanih sredstava da ostvare prihod na svoju imovinu. Osnovni cilj ovog predmeta je da studentima omogući sveobuhvatno znanje o funkcionisanju savremenih finansijskih tržišta, finansijskih institucija i instrumenata koji na njima egzistiraju i funkcionišu. Takođe, cilj je da studenti steknu neophodno i celovito znanje, prvenstveno o finansijskim instrumentima, jer će se, završetkom svog školovanja, i sami pojavljivati i kao kupci a i kao emitenti finansijskih instrumenata. Treba osposobiti studente da rešavaju brojne složene probleme koji su vezani za ovu problematiku.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -razumeju srž funkcionisanja savremenih finansijskih tržišta, -znaju koje su to institucije koje egzistiraju na finansijskim tržištima i bez kojih ne bi postojala ova tržišta, -savršeno poznaju način funkcionisanja finansijskih instrumenata jer se na njima ostvaruje prihod a ,isto tako,i veliki gubitak, -prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu.						
Ime i prezime nastavnika: Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rešavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Uvod – Finansijska tržišta kao element finansijskog sistema					
2	Tema 2. Vrste i karakteristike finansijskih tržišta					
3	Tema 3. Novčano, eskontno i lombardno tržište					
4	Tema 4. Devizno tržište i tržište kapitala					
5	Tema 5. Hipotekarno tržište i depozitne finansijske institucije(u razvijenim tržišnim privredama)					

6	Tema 6. Nedepozitne finansijske institucije i uslužne finans.institucije(u razvijenim tržišnim privredama)														
7	<i>Prvi kolokvij</i>														
8	Tema 7.Depozitne,nedepozitne i uslužne finans.institucije u BiH														
9	Tema 8. Finansijske usluge na finansijskom tržištu i finansijski instrumenti na tržištu novca														
10	Tema 9. Finansijski instrumenti na tržištu kapitala														
11	Tema 10. Finansijski derivati na finansijskom tržištu														
12	Tema 11. Vrednovanje hartija od vrednosti i modeli vrednovanja akcija														
13	Tema 12. Rejting agencije,revizorske kuće,centralni registar i komisija HOV														
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti														
15	<i>Drugi kolokvij</i>														
Obaveze studenta:															
Literatura: A) OSNOVNA: Subotić,S.,Pešević,S.,Mitrović,G.,Mihajlović,G.,(2024),Finansijska tržišta,institucije i instrumenti,NUBL,Banja Luka B) POMOĆNA: Vunjak,N.,Kovačević,Lj.,(2015). Finansijska tržišta, Ekonomski fakultet, Subotica Starčević,V.,Subotić,S.,Radović,R.,(2017). Berzansko poslovanje, Univerzitet u Istočnom Sarajevu,Bijeljina															
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:															
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 • Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.															
<table> <tr> <td>Ocjene:</td><td>ECTS ocjene:</td></tr> <tr> <td>00 – 50 = 5 ne zadovoljava;</td><td>(FX, F)</td></tr> <tr> <td>51 – 60 = 6 zadovoljava;</td><td>(E)</td></tr> <tr> <td>61 – 70 = 7 dobar;</td><td>(D)</td></tr> <tr> <td>71 – 80 = 8 vrlo dobar;</td><td>(C)</td></tr> <tr> <td>81 – 90 = 9 odličan;</td><td>(B)</td></tr> <tr> <td>91 – 100 = 10 izvanredan;</td><td>(A)</td></tr> </table>		Ocjene:	ECTS ocjene:	00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)	51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)	61 – 70 = 7 dobar;	(D)	71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)	81 – 90 = 9 odličan;	(B)	91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Ocjene:	ECTS ocjene:														
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)														
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)														
61 – 70 = 7 dobar;	(D)														
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)														
81 – 90 = 9 odličan;	(B)														
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)														
Posebne napomene za predmet:															

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		POSLOVNE FINANSIJE BUSINESS FINANCE				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
PF	Obavezan	4	7	2	2	-
Šifra predmeta	PEM-17					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta:Osnovni cilj izučavanja predmeta je produbljenje i proširenje znanja o poslovnim finansijama preduzeća, finansijskoj analizi i planiranju i sprovođenju finansijske kontrole. U osnovi poslovne finansije kao funkciju u preduzeću posmatramo sa stanovišta organizovanja, upravljanja i kretanja kapitala do problematike izvora finansiranja. Posredstvom finansijskog tržišta i njihovih institucija kao i ročnosti. Kao bitan segment u okviru ovog predmeta izučava se i upravljanje obrtnim sredstvima preduzeća.						
Ishodi učenja – kompetencije: Sistematsko savladavanje specifičnih sznanja iz poslovnih finansija i osposobljenost za njihovu primenu. Usvajanje konceptualnog i apstraktnog razmišljanja kao osnovr kreativnog pristua finansijama preduzeća. Savladavanje osnova veštine autonomnog i timskog rada u oblasti poslovnih finansija kao preduslova učešća u rešavanju konkretnih zadataka iz oblasti finansija. Po završetku izučavanja ove oblasti, studenti poseduju bitna znanja, razumevanje i sposobnost da demonstriraju značaj i ulogu finansija u preduzeću, kao veštinu upotrebe osnovnih metoda i tehnika poslovnih finansija.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Nebojša Borojević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja i vežbe, samostalno obavljanje zadataka, interaktivni rad sa studentima,						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Šta su finansije, organizacija finansija u preduzeću, problematika poslovnih finansija,					
2	Tema 2. Finansijska politika preduzeća,					
3	Tema 3. Razvoj poslovnih finansija. Finansijska struktura i principi finansijske politike. Makrofinansijsko okruženje kao determinante finansijske funkcije u preduzeću,					
4	Tema 4. Funkcije poslovnih finansija.					
5	Tema 5. Finansijska funkcija, uloga i zadaci. Organizacija i oblici finansijske funkcije, i pravila finansiranja.					
6	Tema 6. Finansijsko planiranje i upravljanje					
7	Prvi kolokvij					
8	Tema 7. Finansijska struktura i principi finansijske politike.					
9	Tema 8. Platni promet u funkciji poslovnih finansija.					

10	Tema 9. Osnovni aspekti, ciljevi i uloga savremenih funkcija finansija.														
11	Tema 10. Vremenska vrednost novca u poslovnim finansijama. Inflacija i određivanje potrebnog kapitala.														
12	Tema 11. Odluke o investicijama u sredstva, principi investiranja kapitala, procena tokova novca.														
13	Tema 12. Odluke o finansiranju. Kratkoročno i dugoročno finansiranje. Finansijski tokovi u privredi, alokacija sredstava, finansijske inovacije.														
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti														
15	<i>Drugi kolokvij</i>														
Obaveze studenta: Prisustvo nastavi, aktivno učešće u programu predavanja i vežbi, polaganje kolokvijuma i izrada seminarskog rada.															
Literatura: A) OSNOVNA: 1. Dragan Vukasović, Poslovne finansije, Minerva, Subotica, 2008. 2. Marko Ivaniš, <i>Poslovne finansije</i> , Univerzitet Singidunum, Beograd, 2009 3. Nebojša Borojević, Mario Karadža, Upravljanje poslovnim i javnim finansijama, Slobomir P Univerzitet, Banja Luka, 2025. godina B) POMOĆNA: 1. Milorad Ivanišević, Poslovne finansije, Ekonomski fakultet, Beograd 2012															
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 5. Usmeni ispit: 45 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .															
<table> <tr> <td>Ocjene:</td><td>ECTS ocjene:</td></tr> <tr> <td>00 – 50 = 5 ne zadovoljava;</td><td>(FX, F)</td></tr> <tr> <td>51 – 60 = 6 zadovoljava;</td><td>(E)</td></tr> <tr> <td>61 – 70 = 7 dobar;</td><td>(D)</td></tr> <tr> <td>71 – 80 = 8 vrlo dobar;</td><td>(C)</td></tr> <tr> <td>81 – 90 = 9 odličan;</td><td>(B)</td></tr> <tr> <td>91 – 100 = 10 izvanredan;</td><td>(A)</td></tr> </table>		Ocjene:	ECTS ocjene:	00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)	51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)	61 – 70 = 7 dobar;	(D)	71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)	81 – 90 = 9 odličan;	(B)	91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Ocjene:	ECTS ocjene:														
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)														
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)														
61 – 70 = 7 dobar;	(D)														
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)														
81 – 90 = 9 odličan;	(B)														
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)														
Posebne napomene za predmet: 1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%; 2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka. Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.															

Naziv predmeta (srpski i engleski)		STRATEGIJSKI MENADŽMENT STRATEGIC MANAGEMENT				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
SM	obavezan	4	6	2	2	
Šifra predmeta	PEM - 18					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi:						
akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
Cilj predmeta je da studenti steknu teorijska i praktična znanja iz oblasti strategijskog menadžmenta, kako bi bili osposobljeni da analiziraju okruženje i interne resurse preduzeća, formulišu, implementiraju i evaluiraju strategije, te razviju sposobnost strateškog razmišljanja i donošenja odluka u savremenom poslovnom okruženju.						
Ishodi učenja – kompetencije:						
Po uspješnom završetku predmeta, student će biti sposoban da:						
• Objasni osnovne koncepte, funkcije i značaj strategijskog menadžmenta u upravljanju organizacijom. • Analizira eksterno i interno okruženje preduzeća korišćenjem savremenih analitičkih alata (SWOT, PEST). • Identifikuje i formuliše strategije na različitim organizacionim nivoima (korporativni, poslovni, funkcionalni). • Proceni faktore koji utiču na uspješnu implementaciju strategije, uključujući organizacione resurse, strukturu i kulturu. • Primjeni metode za praćenje, evaluaciju i kontrolu uspešnosti realizacije strategije. • Demonstrira sposobnost strateškog razmišljanja kroz analizu studija slučaja i donošenje informisanih odluka. • Diskutuje o ulozi liderstva, organizacione etike i društvene odgovornosti u procesima strategijskog upravljanja.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Slobodan S. Župljanin						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						
Predavanja, seminarska nastava, vježbe, pisani radovi, rješavanje poslovnih slučajeva (grupni i individualni rad).						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						

1	Tema 1: Pojam, značaj i suština strategijskog upravljanja – teorijske i metodološke osnove
2	Tema 2: Proces strategijskog menadžmenta
3	Tema 3: Strategijske odluke – pojam značaj
4	Tema 4: Proces donošenja strategijskih odluka
5	Tema 5: Strategijski ciljevi kompanija
6	Tema 6: Strategijska analiza okruženja
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Stvaranje uspješnih strategija
9	Tema 8: Formulisanje strategijskih alternativa
10	Tema 9: Izbor strategijske alternative
11	Tema 10: Implementacija strategija
12	Tema 11: Strategijska kontrola
13	Tema 12: Budućnost strategijskog menadžmenta
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.	
Literatura:	
A) OSNOVNA:	
1. Brnjas, Z.: Strategijski menadžment, Grmeč, Beograd, 2000.	
2. Stacey, R.: Strateški menadžment i organizacijska dinamika, Mate, Zagreb, 1997.	
B) POMOĆNA:	
1. Bouman, K.: Strategija u praksi, Prometej, Novi Sad, 2003.	
2. Robbins, S., Coutler, M.: Menadžment, Data Status, Beograd, 2005.	
3. Thompson, A. i drugi : Strateški menadžment, Mate, Zagreb, 2008.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10	
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30	
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5	
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10	
5. Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: mart 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		MARKETING MARKETING				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
M	OBAVEZNI	IV	5	2	2	
Šifra predmeta		PEM – 19				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET						
Akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa marketingu kao savremenom poslovnoj filozofiji, njegovom značaju za konkurentsku prednost i primjeni ključnih marketing instrumenata u praksi i implementaciji koncepta marketinga.						
Ishodi učenja i kompetencije:						
Nakon uspješno savladanog predmeta student će biti sposoban da:						
1. Razumije osnovu marketinga, značaj za poslovanje, te stekne teorijska znanja 2. Analizira značaj marketing orijentacije i njenu ulogu u oblikovanju poslovne strategije (primjena) 3. Savladati osnovne elemente marketing miksa i njihovu primjenu i analizira tržišne pojave 4. Poveže teorijska znanja sa praktičnim primjerima iz različitih industrija 5. Koristi savremene marketing alate (uključujući digitalne i društvene mreže) u cilju unapređenja komunikacije sa potrošačima, 6. Razvije sposobnost kritičkog razmišljanja i donošenja marketinških odluka u skladu sa poslovnim ciljevima, te identifikuje aktuelne trendove i izazove marketinga u globalnom okruženju						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Ružica Dervida						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						

Predavanja, seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija (zadaci timova za kvalitet).

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Uvodno predavanje Osnove marketing koncepcije, definisanje i osnovni pojmovi
2	Tema 2: Razumijevanje i upravljanje marketingom Marketing okruženje, poslovanje na globalnom tržištu, PESTLE analiza, konkurencija
3	Tema 3: Ponašanje potrošača Proces donošenja odluke o kupovini; faktori koji utiču na ponašanje potrošača (kulturni, socijalni, psihološki).
4	Tema 4: Istraživanje tržišta i informacija Značaj i uloga informacija, proces marketing istraživanja, metode prikupljanja podataka.
5	Tema 5: Segmentacija, targetiranje i pozicioniranje (STP) Proces STP-a; odabir ciljnog tržišta; pozicioniranje brenda.
6	Tema 6: Marketing miks (4P) Pregled osnovnih elemenata marketing miksa: proizvod, cijena, distribucija, promocija.
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Proizvod Vrste proizvoda, životni ciklus proizvoda, razvoj proizvoda, uloga brenda / analiza
9	Tema 8: Cijena Faktori politike cijena; cjenovna strategija; analiza tržišta i konkurenata
10	Tema 9: Distribucija i prodaja Kanali distribucije, logistika, e-trgovina, fizička distribucija.
11	Tema 10: Promocija Značenje i cilj promocije; budžetiranje i oglašavanje; integrisane marketinške komunikacije (promotivni miks)
12	Tema 11: Digitalni marketing i društvene mreže SEO, SEM, content marketing, uloga influensera.
13	Tema 12: Trendovi i budućnost marketinga Područja širenja marketinga, etika, zelene strategije, održivi brendovi
14	Tema 13: Grupni rad i priprema za ispit: Praktičan rad, izrada marketinškog plana kampanje, analiza i diskusija
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Philip Kotler & Gary Armstrong (2007). Principi marketinga, Neum, Mate.
2. Maričić, B., Gligorijević, M., i Milisavljević, M. (2017). Osnovi marketinga, Beograd, Ekonomski fakultet.

B) POMOĆNA:

1. Vasiljev, S. (2013). Principi marketinga, Subotica, Prometej.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **5**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **10**
4. SeminarSKI rad, seminar ili prezentacija: **10**
5. Ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ENGLESKI JEZIK 4 English Language 4				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
EJ4	obavezni	4	4	2	2	
Šifra predmeta		PEM-20				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; SVI STUDIJSKI PROGRAMI						
Uslovljenost drugim predmetima: Engleski jezik 3						
Ciljevi izučavanja predmeta: Proširivanje osnove engleskog jezika: proširivanje vokabulara vezanog za svakodnevne situacije, usvajanje osnovnih prefiksa i sufiksa, složenica i kolokacija, proširivanje upotrebe glagolskih vremena, usvajanje složenijih rečeničnih konstrukcija Ključne riječi: glagolska vremena, nivo A2, kolokacija						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: • Proširi i primijeni vokabular vezan za svakodnevne i složenije komunikacijske situacije (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Objasni i koristi osnovne prefikse, sufikse, složenice i kolokacije u engleskom jeziku (<i>kognitivni nivo: razumijevanje i primjena</i>). • Proširi upotrebu glagolskih vremena kroz pravilnu primjenu u različitim kontekstima (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Analizira i konstruira složenije rečenične konstrukcije koristeći odgovarajuće gramatičke strukture (<i>kognitivni nivo: analiza i kreiranje</i>). • Razvije jezičke vještine u govoru i pisanju kroz upotrebu proširenog vokabulara i složenijih gramatičkih formi (<i>kognitivni nivo: primjena i kreiranje</i>)						
Ime i prezime nastavnika: <i>prof. dr Božana Tomić</i>						
Ime i prezime saradnika: <i>Vuk Ćustić</i>						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije						

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Present Continuous Tense for future arrangements, Quantifiers, Possessive pronouns, Travel, Things to take on holiday
2	Expressions with 'go', Complaints and requests, Hotel problems, Intonation
3	Present Perfect tense for unfinished past ('for', 'since', 'how long'), 'Should', 'Shouldn't', Infinitive of purpose, Describing your home, Going to dinner
4	Verb patterns, Adjectives to describe places, Travellers' tips, Asking about places, 'What...like?'
5	First conditional ('If', 'when', 'as soon as', 'after', 'before', 'until'), Adjectives to describe feelings, 'Too', 'too much', 'too many', 'enough/not enough', Everyday problems
6	Phrasal verbs, Invitations and making arrangements
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Present Simple Passive, Past Simple Passive, 'Used to', 'Anything', 'someone', 'no one', 'everywhere', etc
9	Use of articles (a, an, the, no article), Shopping language, In a shop
10	Verb-noun collocations, Relative clauses ('who', 'which', 'that', 'when', 'where', 'whose'), present Perfect Simple Tense with 'just', 'already', 'yet'
11	Echo questions, Guessing meaning from context
12	Reported Speech, Second conditional, Money, Unusual activities
13	Connecting words 'first', 'next', 'then', etc
14	End of Course Review
15	<i>Drugi kolokvijum</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Chris Redston & Gillie Cunningham, *Face2face-Pre-intermediate*, Cambridge University Press

B) POMOĆNA:

1. Raymond Murphy, *Essential Grammar in Use*, Cambridge University Press
2. British Council. (n.d.). *Advanced Grammar in Use*.
Dostupno na: <https://learnenglish.britishcouncil.org/advanced-grammar>

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		FINANSIJSKA ANALIZA FINANCIAL ANALYSIS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
FA	Obavezan	5	5	2	2	
Šifra predmeta		PEM-21				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje predmeta omogućava studentima da razumiju: osnovna načela i principe na kojima počiva finansijska analiza; ciljeve, sadržaj i vrste poslovnog bilansa; načela urednog bilansiranja; načela i principe priznavanja i vrednovanja pojedinih bilansnih pozicija, u skladu sa MRS/MSFI; principe bilansne politike, odnosno politike finansijskog izveštavanja; specifičnosti finansijske analize kod preduzeća, banaka i drugih finansijskih organizacija, te pretpostavke koje finansijska analiza stavlja u funkciju upravljanja rizicima i ocene boniteta poslovnih subjekata.						
Ishodi učenja – kompetencije: Savladavanjem predviđenog gradiva studenti stiču osnovna znanja koja su im neophodna za sastavljanje i tumačenje i analizu finansijskih izveštaja, odnosno bilansa. Savladavanjem teorijskih osnova analize i pripreme i prezentacije finansijskih izveštaja, razlikujući pri tom mogućnosti korišćenja prava izbora sadržanih u relevantnoj zakonskoj regulativi, MRS/MSFI, okviru za pripremu i analizu finansijskih izveštaja i sl., kao i praktičnim vježbama, studenti će biti osposobljeni da uobliče različite forme poslovnih bilansa, saglasno poslovnim ciljevima pravnog lica, ali i da razumeju finansijske izveštaje pripremljene i prezentovane od strane drugih.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Nebojša Borojević						
Ime I prezime saradnika						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarska nastava, vježbe, pisani radovi, rješavanje poslovnih slučajeva (grupni i individualni rad).						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Finansijska analiza kao naučna disciplina.					
2	Finansijski ciljevi preduzeća, organizacija, kapaciteti, tržište.					
3	Pojam i predmet analize, Analiza bilansa i druge discipline.					
4	Vrste, Metode, Sredstva analize.					
5	Formiranje bilansa stanja.					
6	Analiza izveštaja o novčanim troškovima.					
7	<i>Prvi kolokvij</i>					
8	Formiranje, analiza bilansa uspeha, Analiza rashoda					
9	Analiza rezultata poslovanja, analiza rizika ostvarenja rezultata.					
10	Horizontalna analiza finansijskih izveštaja.					
11	Vertikalna analiza finansijskih izveštaja.					
12	Dinamička finansijska analiza i varijabilnost finansijskih tokova.					

13	Dinamika bilansa i Analiza strukture i troškova kapitala														
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti														
15	<i>Drugi kolokvij</i>														
Obaveze studenta: Prisustvo nastavi, aktivno učešće u programu predavanja i vežbi, polaganje kolokvijuma i izrada seminarskog rada.															
Literatura: A) OSNOVNA: 1. D. Vukasović, Ž. Vojinović „Finansijska analiza“ NUBL, 2010. 2. James C. Van Horne, John M. Wachowicz, JR „Osnove finansijskog menadžmenta“- deveto izdanje Mate d.o.o., Zagreb, 1995 redaktor prijevoda dr.sc. Ante Puljić. B) POMOĆNA: 1. Dr Jovan Rodić, „Teorija i analiza bilansa“ Beograd-1991. God., 2. Dr Pavle Bogetić, Analiza bilansa, Ekonomski fakultet, Podgorica- Beograd, 2000. god.,															
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 5. Usmeni ispit: 45 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.															
<table> <tr> <td>Ocjene:</td><td>ECTS ocjene:</td></tr> <tr> <td>00 – 50 = 5 ne zadovoljava;</td><td>(FX, F)</td></tr> <tr> <td>51 – 60 = 6 zadovoljava;</td><td>(E)</td></tr> <tr> <td>61 – 70 = 7 dobar;</td><td>(D)</td></tr> <tr> <td>71 – 80 = 8 vrlo dobar;</td><td>(C)</td></tr> <tr> <td>81 – 90 = 9 odličan;</td><td>(B)</td></tr> <tr> <td>91 – 100 = 10 izvanredan;</td><td>(A)</td></tr> </table>		Ocjene:	ECTS ocjene:	00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)	51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)	61 – 70 = 7 dobar;	(D)	71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)	81 – 90 = 9 odličan;	(B)	91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Ocjene:	ECTS ocjene:														
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)														
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)														
61 – 70 = 7 dobar;	(D)														
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)														
81 – 90 = 9 odličan;	(B)														
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)														
Posebne napomene za predmet: 1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%; 2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.															
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.															

Naziv predmeta (srpski i engleski)		UPRAVLJAČKI INFORMACIONI SISTEMI Management Information Systems				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
UIS	obavezni	5	7	2	2	
Šifra predmeta	FIT-IT					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Osnovni cilj predmeta je da upozna studente usmjerene ka upravljanju poslovnim sistemima sa značajem informacionih sistema u funkciji poslovanja, trendovima informacionih tehnologija te metodama upravljanja intelektualnim kapitalom. Sa druge strane studenti tehnike i tehnologije potrebno je da se upoznaju sa prirodom procesa odlučivanja, dinamikom i strukturom organizacije. Obje grupe ovladaće neophodnim znanjima o međusobnoj interakciji organizacije i njenog IS kako bi bili sposobni da u poslovnoj saradnji afirmišu UIS-MIS kao strateški resurs kompanije koji ažurno obuhvata interne podatke poslovnih aktivnosti i eksterne faktore neposrednog okruženja (privrede) kako bi ponudio jedinstvenu platformu za poslovno odlučivanje.						
Ključne riječi: MIS, intelektualni kapital, menadžment, internet poslovanje, ekspertski sistemi, sistemi podrške odlučivanju						
Ishodi učenja i kompetencije: Po završetku kursa, student će biti sposoban da: • Objasni značaj informacionih sistema u podršci poslovnim procesima i donošenju odluka u savremenim organizacijama (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Analizira aktuelne trendove u informacionim tehnologijama i njihov uticaj na upravljanje poslovnim sistemima (<i>kognitivni nivo: analiza</i>). • Opiše osnovne metode upravljanja intelektualnim kapitalom i njihovu povezanost sa informacionim sistemima (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Razumije prirodu procesa odlučivanja, kao i dinamiku i strukturu organizacije u kontekstu poslovnih sistema (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Procijeni međusobnu interakciju između organizacije i informacionog sistema (UIS-MIS) kao strateškog resursa za podršku poslovnom odlučivanju (<i>kognitivni nivo: evaluacija</i>). • Primijeni znanja o informacionim sistemima u poslovnoj saradnji kako bi afirmisao UIS-MIS kao platformu koja integriše interne i eksterne podatke za efikasno donošenje odluka (<i>kognitivni nivo: primjena</i>).						
Ime i prezime nastavnika: po Odluci o LONS Senata Univerziteta						

Ime i prezime saradnika: po Odluci o LONS Senata Univerziteta

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Znanje i informacione tehnologije, teorije informatike, organizacije i upravljanja kao osnove za razumjevanje is-a
2	Resursi informacionih sistema; tehničke, tehnološke i matematičke osnove informacionih sistema
3	Računarske mreže, internet tehnologije, standardizacija u funkciji razvoja is-a
4	Organizacija i upravljanje podacima, baze podataka
5	Razvoj IS-a: metodologije, metodi i sredstva u postupku razvoja IS-a, studija strategijskog razvoja IS-a.
6	Modeli podataka
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Strukturna sistemska analiza
9	Model integralnog IS-a i informacioni podsistemi poslovnih funkcija
10	Računovodstveni informacioni podsistem
11	Sistemi podrške u odlučivanju: pojam i vrste odlučivanja, osobine i mogućnosti dss-a, arhitektura sistema za podršku u odlučivanju.
12	Ekspertni sistemi: komponente, svojstva, opravdanost izrade, oblasti primjene
13	Informacioni sistem preduzeća u okruženju internet tehnologija, sigurnosni aspekti informacija
14	Sumiranje rezultata rada i popravni kolokvijumi
15	<i>Drugi kolokvijum</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Vujović, S., Informacioni sistemi u poslovanju i menadžmentu, Slobomir P Univerzitet, Bijeljina - Slobomir, 2005.
2. Veljović, A., Radojičić, P. M., Vesić, J., Menadžment informacioni sistemi, Tehnički fakultet u Čačku, Čačak, 2008.
3. Russo, N., Management Information Systems, Slobomir P Univerzitet, Bijeljina – Slobomir, 2008. (e izdanje)
4. Baltzan, P. (2015). *Business Driven Information Systems* (5th ed.). McGraw-Hill. Dostupno na: <https://b-ok.cc/book/2565445/099ed1>

B) POMOĆNA:

5. Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2012). *Management Information Systems: Managing the Digital Firm* (12th ed.). Pearson. Dostupno na: <https://b-ok.cc/book/1115825/c3a1be>

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)	UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA MANAGING HUMAN RESOURCES					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
ULJR	obavezan	1	8	3	2	
Šifra predmeta	PEM-23					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025 / 2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj je da studenti nauče i shvate ulogu, značaj i ciljeve upravljanja ljudskim resursima . Povećati sposobnost razumijevanja aktivnosti u oblasti upravljanja ljudskim resursima. Postići nova znanja za uspješnije povezivanje teorije i prakse u procesu analize posla, planiranja, regrutovanja, selekcije i socijalizacije, treninga i obrazovanja zaposlenih, nagrađivanja i motivisanja i zdravlju i bezbjednosti zaposlenih., te povećati nivo razumijevanja i primjene specifičnih vještina, ali i tehnika i metoda. Realizacijom nastavnog programa studenti će naučiti kako, i na koji način aktivnosti u oblasti upravljanja ljudskim resursima utiču na izbor “pravih ljudi na prava mjesta” čime će se ustanoviti odgovori na ključno pitanje : “ Kako i na koji način ostvariti organizacione uspješnosti uz pomoć ljudi i njihovih potencijala i kako obezbjediti kadrove potrebnih znanja, sposobnosti i vještina”? Kroz interaktivno učešće studenti se trebaju osposobiti za rješavanje brojnih problema organizacija u obezbjeđivanju kadrova sa potrebnim znanjima kao i obezbjeđivanju pretpostavki za njihov uspješan razvoj.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da : • protumače i razumiju pojam, predmet, značaj, ciljeve i način upravljanja ljudskim resursima, • analiziraju uticaj aktivnosti u oblasti upravljanja ljudskim resursima, • definišu ključne aktivnosti u oblasti upravljanja ljudskim resursima, • primjenjuju odgovarajuće tehnike planiranja, organizovanja, vođenja, motivisanja i kontrole upravljanja ljudskim resursima u realnoj praksi, • ocijene važnost upravljanja ljudskim resursima, • vrednuju uspješnost u planiranju, regrutovanju, selekciji, socijalizaciji, treningu i obrazovanju, nagrađivanju i motivisanju, zdravlju i bezbjednosti zaposlenih.						

- prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima u upravljanju ljudskim resursima i aktivno učestvuju u timskom radu.

Ime i prezime nastavnika: *Prof. dr Krstan Borojević*

Ime i prezime saradnika: *Prof. dr Mladen Dostanić*

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska nastava, vježbe, grupni i individualni rad, simuliranje različitih uloga u procesu upravljanja ljudskim resursima...

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Pojam, predmet i značaj upravljanja ljudskim resursima
2	Tema 2: Ciljevi i način upravljanja ljudskim resursima
3	Tema 3: Aktivnosti u oblasti upravljanja ljudskim resursima – Analiza posla
4	Tema 4: Planiranje ljudskih resursa
5	Tema 5: Rekrutovanje ljudskih resursa
6	Tema 6: Selekcija, socijalizacija i orijentacija zaposlenih
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Trening i obrazovanje zaposlenih
9	Tema 8: Ocjenjivanje performansi zaposlenih
10	Tema 9: Nagrađivanje i motivisanje zaposlenih
11	Tema 10: Opšta i posebna zaštita zaposlenih
12	Tema 11: Upravljanje karijerom, degradacija i otpuštanje zaposlenih
13	Tema 12: Organizacija funkcije upravljanja ljudskim resursima
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Živko, K., Miroslav, T., Upravljanje ljudskim resursima, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka, 2010.
2. Krstan, B., Duško, K., Strategijsko upravljanje ljudskim resursima, NUBL, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka, 2015.

B) POMOĆNA:

1. Mladen, D., Značaj upravljanja ljudskih resursa za prevenciju kriminaliteta, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka, 2021.
2. Živko, K., Mile, V., Menadžment ljudskih resursa, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka, 2007.
3. Dobrivoje, M., Slobodan, R., Menadžment ljudskih strana, Tehnički fakultet, Novi Sad, 2011.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja : pismeno i usmeno.

Kriteriji : Maksimalan broj poena po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra) : 30
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 10
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10
5. Usmeni ispit: 40

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.

Ocjene:

00 – 50 = 5 (FX, F)

51 – 60 = 6 (E)

61 – 70 = 7 (D)

71 – 80 = 8 (C)

81 – 90 = 9 (B)

91 – 100 = 10 (A)

Posebne napomene za predmet: nema

Naziv predmeta (srpski i engleski)		UPRAVLJAČKO RAČUNOVODSTVO MANAGERIAL ACCOUNTING				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
UPR	obavezan	5	8	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-24					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta Računovodstvo obuhvata razvijanje i primenu podesnih upravljačkih koncepata, tehnika i metoda u obradi istorijskih i projektovanih računovodstvenih informacija, prvenstveno u cilju pružanja pomoći menadžmentu u procesu analize, postavljanja planova, donošenju pojedinačnih poslovnih odluka i kontroli ostvarenja ciljeva. Osnovni cilj je sastaviti i pravilno prezentovati finansijske izvještaje, kako eksternim tako i internim korisnicima.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -razumiju ulogu Računovodstva u savremenom poslovanju privrednih društava, -pravovremenim informacijama onemoguće neželjene scenarije lošeg uticaja okruženja, -pravovremenim informacijama pomognu menadžmentu kod donošenja poslovnih odluka, -uspostave odnose sa Finansijskim računovodstvom, -prezentuju i argumentuju svoje stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu, -uspostave relacije sa ostalim funkcionalnum delovima privrednog društva.						
Ime i prezime nastavnika Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Uvod – Izazovi upravljačko-računovodstvene funkcije u promijenjenim uslovima poslovanja					
2	Tema 2. Konkurentska sposobnost preduzeća, identifikovanje ključnih faktora tržišnog uspjeha, vrijeme i kvalitet kao faktor uspjeha					
3	Tema 3. Inovacije i troškovi kao faktor konkurentnosti					
4	Tema 4. Mogućnost računovodstvene informacione podrške strategiji liderstva u kvalitetu					
5	Tema 5. Analiza lanca dobavljača, pokazatelji utroška vremena obavljanja poslovne aktivnosti i životni ciklus proizvoda ili usluge					

6	Tema 6. Troškovi zaliha i koncept upravljanja zalihama														
7	<i>Prvi kolokvij</i>														
8	Tema 7. Mogućnost računovodstvene informacione podrške strategiji liderstva u inovacijama														
9	Tema 8. Obračun ciljnog troška u funkciji upravljanja procesom inoviranja														
10	Tema 9. Informaciona podrška upravljanju troškovima i podrška tradicionalnim i savremenim konceptima smanjenja troškova														
11	Tema 10. Utvrđivanje cijene koštanja-pretpostavka uspješnosti strategije troškovnog liderstva														
12	Tema 11. Karakteristike proizvoda ili usluge kao nosioca konkurentske prednosti														
13	Tema 12. Teorija ograničavajućih faktora i računovodstveni obuhvat elemenata lanca vrijednosti														
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti														
15	<i>Drugi kolokvij</i>														
Obaveze studenta:															
Literatura: A) OSNOVNA: Gajić, P., (2017). Upravljačko računovodstvo, Ekonomski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, Banja Luka B) POMOĆNA: Rodić, J., Filipović, M., (2011). Računovodstvo troškova i učinaka, Finrar d.o.o., Banja Luka															
<table> <tr> <td>Ocjene:</td><td>ECTS ocjene:</td></tr> <tr> <td>00 – 50 = 5 ne zadovoljava;</td><td>(FX, F)</td></tr> <tr> <td>51 – 60 = 6 zadovoljava;</td><td>(E)</td></tr> <tr> <td>61 – 70 = 7 dobar;</td><td>(D)</td></tr> <tr> <td>71 – 80 = 8 vrlo dobar;</td><td>(C)</td></tr> <tr> <td>81 – 90 = 9 odličan;</td><td>(B)</td></tr> <tr> <td>91 – 100 = 10 izvanredan;</td><td>(A)</td></tr> </table>		Ocjene:	ECTS ocjene:	00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)	51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)	61 – 70 = 7 dobar;	(D)	71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)	81 – 90 = 9 odličan;	(B)	91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Ocjene:	ECTS ocjene:														
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)														
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)														
61 – 70 = 7 dobar;	(D)														
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)														
81 – 90 = 9 odličan;	(B)														
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)														
Posebne napomene za predmet: Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.															
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.															

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ENGLESKI JEZIK 5 English Language 5				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
EJ5	obavezni	5	4	2	2	
Šifra predmeta		PEM-25				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; SVI STUDIJSKI PROGRAMI						
Uslovljenost drugim predmetima: Engleski jezik 4						
Ciljevi izučavanja predmeta: Proširivanje vokabulara kojim će student moći da izrazi svoje mišljenje u vezi sa različitim temama i oblastima iz svakodnevnog života. Utvrđivanje složenih rečeničnih konstrukcija, ovladavanje pravilima engleske sintakse, usvajanje novih složenica i kolokacija						
Ključne riječi: rečeničke konstrukcije, nivo B1, građenje složenica						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: • Koristi i primijeni prošireni vokabular za izražavanje mišljenja i stavova o različitim temama iz svakodnevnog života (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Analizira i sastavlja složene rečenične konstrukcije u skladu sa pravilima engleske sintakse (<i>kognitivni nivo: analiza i kreiranje</i>). • Objasni i primijeni pravila engleske sintakse u pisanju i govoru (<i>kognitivni nivo: razumijevanje i primjena</i>). • Usvoji i koristi nove složenice i kolokacije u odgovarajućim kontekstima (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Razvije sposobnost jasnog i koherentnog izražavanja ideja koristeći napredni vokabular i gramatičke strukture (<i>kognitivni nivo: kreiranje</i>).						
Ime i prezime nastavnika: <i>prof. dr Božana Tomić</i>						
Ime i prezime saradnika: <i>Vuk Ćustić</i>						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije						

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Question forms, Positive and negative verb forms, words and phrases, Weekend activities, Likes and dislikes
2	Adjectives to describe feelings, Prepositions with adjectives, Question tags
3	Work collocations, Modal verbs, Present Simple Tense and Present Continuous Tense, In the kitchen
4	Gradable and strong adjectives, Reading, Sleeping, Showing concern
5	Experience, unfinished past, recent events, Present Perfect Continuous Tense, Phrases with travel
6	Word formation: Suffixes for adjectives and nouns, Holiday reviews
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Past Tenses, Used to, Past Perfect Tense, Character adjectives
9	Guessing meaning from context, Adjectives to describe behaviour, Softening opinions, Making generalisations
10	Making comparisons, Phrasal verbs, 'Will', 'Be going to', Present Continuous Tense, Homes
11	Verb Patterns, Materials, Explaining what you need, Fillers and false starts
12	First and Zero conditionals, Future time clauses, 'Make' and 'Do', Reflexive pronouns
13	Synonyms, Sentence stress, Discussion language
14	End of Course Review
15	<i>Drugi kolokvijum</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Chris Redston & Gillie Cunningham, *Face2face-Intermediate*, Cambridge University Press

B) POMOĆNA:

1. Raymond Murphy, *English Grammar in Use- Intermediate*, Cambridge University Press
2. Cambridge University Press. (n.d.). *English Vocabulary in Use: Advanced*.
Dostupno na: <https://www.cambridge.org/elt/blog/wp-content/uploads/2015/11/English-Vocabulary-in-Use-Advanced.pdf>

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)	MEĐUNARODNA EKONOMIJA INTERNATIONALL ECONOMY					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
MEE	obavezan	6	8	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-26					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje ovog predmeta treba da studentima pruži: analitička znanja i informacije o međunarodnim ekonomskim odnosima, njihovoj uslovljenosti i zavisnosti sa drugim društvenim procesima u svetu; njihovom značaju za privredni razvoj, o strukturi tih odnosa i tempu njihovog razvoja; sticanje naučnih saznanja, sposobnosti i akademskih veština, kao i ovladavanje naučnim metodima u izučavanju oblasti međunarodnih ekonomskih odnosa.						
Ishodi učenja – kompetencije: Student bi trebao dobiti teoretska znanja iz navedenog područja s odgovarajućom primjenom u praksi. Od studenta se zahtijeva predznanje matematičke analize te osnova mikroekonomije i makroekonomije.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić						
Ime i prezime saradnika:						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Međunarodni ekonomski odnosi i globalizacija					
2	Najznačajnije teorije međunarodne trgovine					
3	Međunarodna trgovina primarnim proizvodima					
4	Platni bilans					
5	Devizni sistem i devizno tržište					
6	Devizni kurs					
7	Promene u strukturi međunarodne trgovine					
8	<i>Kolokvijum 1</i>					
9	Međunarodno kretanje kapitala					
10	Teorija i praksa međunarodne konkurentnosti					
11	Međunarodna zaduženost zemalja					
12	Međunarodno bankarstvo					
13	Međunarodne finansijske institucije					
14	<i>Kolokvijum II</i>					
15	Uloga transnacionalnih kompanija u međunarodnim ekonomskim odnosima					
Obaveze studenta:						

Redovno prisustvo na nastavi; Da u knjizi podvuku definicije i važna pravila i da na marginama knjige rukom ispišu svoje napomene i komentare. Da u posebnoj svesci vode dnevnik sa vežbi. Da izrade i učestvuju u prezentaciji svih predviđenih kolokvijuma, projektnih zadataka i seminarskih radova.

Literatura:

A) OSNOVNA: Pelević, B., Uvod u međunarodnu ekonomiju, Ekonomski fakultet Beograd, 2007

B) POMOĆNA: Krugman, Opsfeld, Međunarodna ekonomija, Data status, Beograd 2009. godina

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

- Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
- Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
- Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **5**
- Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
- Usmeni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)	EKONOMIKA ŽIVOTNE SREDINE ECONOMICS OF THE ENVIRONMENT					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
EE	OBAVEZNI	VI	6	2	2	
Šifra predmeta	PEM – 27					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: Akademijski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT;						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta <i>Ekonomika životne sredine</i> jeste da studente upozna sa osnovnim teorijskim postavkama i metodološkim pristupima u ovoj oblasti, te da im omogući razumijevanje odnosa između ekonomskog razvoja, poslovnog upravljanja i zaštite životne sredine. Poseban naglasak stavlja se na izučavanje instrumenata ekonomske politike i mehanizama tržišta u funkciji održivog razvoja, kao i na osposobljavanje studenata da prepoznaju i analiziraju ekološke troškove i koristi u procesu poslovnog odlučivanja. Pored toga, cilj predmeta je i da podstakne kritičko razmišljanje o ulozi menadžera i institucija u sprovođenju principa „zelene ekonomije“ i društveno odgovornog poslovanja.						
Ishodi učenja i kompetencije: Ishodi učenja: Po završetku predmeta <i>Ekonomika životne sredine</i> , student će biti sposoban da razumije i kritički analizira osnovne koncepte održivog razvoja i njihovu povezanost sa ekonomijom i menadžmentom, kao i da prepoznaje uticaj privrednih aktivnosti na životnu sredinu i mogućnosti ublažavanja negativnih posljedica. Student će steći znanja i vještine potrebne za procjenu ekonomskih i društvenih koristi od zaštite prirodnih resursa, kroz primjenu metoda ekonomske valuacije i instrumenata ekonomske politike, poput ekoloških poreza, naknada, tržišta emisija i zelenih subvencija. Takođe, biće osposobljen da integriše ekološke kriterijume u menadžerske odluke i strategije poslovanja, te da razumije značaj društveno odgovornog poslovanja i zelene ekonomije za dugoročni prosperitet kompanija i društva. Kroz praktične zadatke i studije slučaja student će razviti sposobnost izrade prijedloga i projekata koji kombinuju ekonomske alate i mjere zaštite životne sredine, sa ciljem smanjenja ekološkog otiska i podsticanja održivog razvoja.						
Kompetencije:						

Studenti koji uspješno savladaju ovaj predmet razvijaju opšte i predmetno-specifične kompetencije.

- Opšte kompetencije podrazumijevaju kritičko mišljenje, sposobnost analize i sinteze, donošenje odluka zasnovanih na podacima, te odgovoran odnos prema društvu i životnoj sredini.
- Predmetno-specifične kompetencije obuhvataju sposobnost primjene ekonomskih instrumenata i metoda u cilju zaštite prirodnih resursa, integrisanje ekoloških principa u poslovne i menadžerske strategije, te razvijanje vještina za kreiranje i implementaciju politika i projekata koji doprinose održivom razvoju. Na ovaj način student stiče kompetenciju da povezuje ekonomske i ekološke aspekte poslovanja i da ih koristi kao osnovu za dugoročnu konkurentnost i odgovorno upravljanje.

Ime i prezime nastavnika: *Prof. dr Slobodanka Pavlović*

Ime i prezime saradnika:

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija (zadaci timova za kvalitet).

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Uvod u ekonomiku životne sredine – pojam, značaj i razvoj discipline.
2	Tema 2: Osnovni principi održivog razvoja i njihova ekonomska dimenzija.
3	Tema 3: Prirodni resursi kao ekonomska dobra – obnovljivi i neobnovljivi resursi.
4	Tema 4: Eksternalije i ekološki troškovi – zagađenje kao ekonomski problem.
5	Tema 5: Ekonomske instrumente zaštite životne sredine (porezi, subvencije, takse).
6	Tema 6: Tržišta emisija i trgovina dozvolama – primjer CO ₂ .
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Ekonomika klimatskih promjena – troškovi prilagođavanja i ublažavanja.
9	Tema 8: Ekonomika analiza biodiverziteta i ekosistemskih usluga.
10	Tema 9: Održivo upravljanje otpadom i cirkularna ekonomija.
11	Tema 10: Ekonomski aspekti energetske tranzicije i obnovljivih izvora energije.
12	Tema 11: Zelena ekonomija i zelena radna mjesta.
13	Tema 12: Ekološka regulativa i politika zaštite životne sredine u EU i BiH.

14	Tema 13: Metode procjene vrijednosti životne sredine (cost-benefit analiza, willingness to pay)														
15	<i>Drugi kolokvij</i>														
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.															
Literatura: A) OSNOVNA: 1. Vlada Republike Srbije (2009). <i>Osnove ekonomije životne sredine</i> . Beograd: Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja. 2. Tietenberg, T. & Lewis, L. (2018). <i>Environmental & Natural Resource Economics</i> . 11th Edition. Routledge. B) POMOĆNA: 1. Jovanović, S. (2014). <i>Ekonomija zaštite životne sredine</i> . Ekonomski fakultet Subotica. 2. Hanley, N., Shogren, J., & White, B. (2019). <i>Introduction to Environmental Economics</i> . 3rd Edition. Oxford University Press.															
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 5 2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 10 4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 5. Ispit: 45 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .															
<table> <tr> <td>Ocjene:</td><td>ECTS ocjene:</td></tr> <tr> <td>00 – 50 = 5 ne zadovoljava;</td><td>(FX, F)</td></tr> <tr> <td>51 – 60 = 6 zadovoljava;</td><td>(E)</td></tr> <tr> <td>61 – 70 = 7 dobar;</td><td>(D)</td></tr> <tr> <td>71 – 80 = 8 vrlo dobar;</td><td>(C)</td></tr> <tr> <td>81 – 90 = 9 odličan;</td><td>(B)</td></tr> <tr> <td>91 – 100 = 10 izvanredan;</td><td>(A)</td></tr> </table>		Ocjene:	ECTS ocjene:	00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)	51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)	61 – 70 = 7 dobar;	(D)	71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)	81 – 90 = 9 odličan;	(B)	91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Ocjene:	ECTS ocjene:														
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)														
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)														
61 – 70 = 7 dobar;	(D)														
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)														
81 – 90 = 9 odličan;	(B)														
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)														
Posebne napomene za predmet: 1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%; 2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.															
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.															

Naziv predmeta (srpski i engleski)		EKONOMETRIJA ECONOMETRY				
Skrraćeni naziv		Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)	
EK		IZBORNI		6	2	2
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:				2025/2026		
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET						
akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
Upoznati studente sa konceptima, metodama i modelima ekonometrijske analize. Osposobljavanje za samostalnu primjenu ovih metoda u rješavanju konkretnih problema iz prakse, sa posebnim osvrtom na mogućnosti njihove primjene u ekonomskoj analizi.						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						
Predavanja, vježbe, grupni rad, izrada seminarskog rada, interaktivan rad studenta, samostalan rad studenta na priprema za pismeni i usmeni dio ispita.						
Predavanja (kontakt sati interaktivnih predavanja) podrazumijevaju da se prema utvrđenom rasporedu uz korištenje savremenih demonstracionih tehnika i sredstava, te uz interaktivan rad sa studentima omogućava nadogradnja postojećih i usvajanje novih, specifičnih znanja, vještina i kompetencija koji neizostavno podrazumijeva uvid u kontinuitet savladavanja nastavnog gradiva.						
Nastavni proces podrazumijeva primjenu prezenovane statističke metodologije na hipotetičkim i/ili realnim problemima, kako bi kroz didaktičko – edukativne sadržaje prilagođene specifičnostima problematike obuhvaćene nastavnim gradivom studentima približila kako teorijsko tako i prktično značenje čime se ostvaruje dublja interakcija nastavnih sadržaja sa primjenom istraživačkih tehnika u procesu usvajanja teorijskih i praktičnih znanja.Upoznavanje studenata sa primjenom informacionih tehnologija i softvera pri rješavanju određenih problema						
Izvođenje vježbi namjenjeno je kompletiranju i upotpunjavanju znanja i vještina obuhvaćenih sadržajem nastavnog predmeta. Vježbe svojim sadržajem treba da prate obrađene nastavne						

sadržaje i da se kod studenata stečena znanja upotpune vještine detekcije problema i povezivanje problema sa metodologijom obrađenom nastavnim procesom, Osnovni zadatak i svrha računskih vježbi je da se studentima ponudi koncizni pregled glavnih odrednica u primjeni statističke metodologije te interpretaciju i publikaciju rezultata njene primjene.

Ime i prezime nastavnika: *Prof. dr Branka Marković*

Ime i prezime saradnika:

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska nastava, vježbe, pisani radovi, rješavanje poslovnih slučajeva (grupni i individualni rad – interaktivni rad), simuliranje različitih poslovnih situacija...

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Pojam i upoznavanje sa statističkim istraživanjem
2	Tema 2. Model jednostavne linearne regresije
3	Tema 3:. Model višestruke linearne regresije
4	Tema 4: Kvalitativne regresorske varijable
5	Tema 5: Specifikacija i ocjenjivanje modela
6	Tema 6: Hipoteze klasičnog modela
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Testovi linearnog modela, autokorelacija i heteroskedastičnost
9	Tema 8: Odabrani regresioni modeli (nelinearni modeli, regresioni model sa kvalitativnim varijablama)
10	Tema 9:. Testiranje statističkih hipoteza
11	Tema 10: Dinamički modeli
12	Tema:11 Model simultanih jednačina kao ekonometrijski model
13	Tema 12: Analiza vremenskih serija
14	Tema 13:. Statistika i informatička obrada statističkih podataka
15	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti

	Drugi kolokvij
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.	
Literatura: A) OSNOVNA: 1. Marković B. <i>Poslovna statistika</i> , Nezavisni Univerzitet Banja Luka, Banja Luka 2019 2. Marković B. <i>Statistika</i> , Fakultet za poslovne studije I parvo Beograd , Beograd 2025 3. Kovačić Z., (1995) <i>Analiza vremenskih serija</i> , Ekonomski fakultet, Beograd, 4. Bahovec, V. & Erjavec, N. (2009). <i>Uvod u ekonometrijsku analizu</i> . Zagreb: Element B) POMOĆNA: 1. 2. Greene, W.H. , <i>Econometric Analysis</i> , 5/e, Prentice Hall 3. 2003 2. Gujarati, D.N., <i>Basic Econometrics</i> , 4/e, McGraw-Hill, 2003 .	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 3. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 15 4. Završni ispit: 45 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene: 00 – 50 = 5 ne zadovoljava; 51 – 60 = 6 zadovoljava; 61 – 70 = 7 dobar; 71 – 80 = 8 vrlo dobar; 81 – 90 = 9 odličan; 91 – 100 = 10 izvanredan;	ECTS ocjene: (FX, F) (E) (D) (C) (B) (A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ISTRAŽIVANJE TRŽIŠTA MARKET RESEARCH				
Skrraćeni naziv		Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)	
IT		IZBORNI		6	2	2
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:				2025/2026		
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET						
Akademske studije prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
Cilj predmeta je da studenti steknu znanja i vještine potrebne za primjenu instrumenata marketing miksa u funkciji uticaja na tržište i potrošače. Kroz predmet se studenti osposobljavaju za sprovođenje kvalitetnih istraživanja tržišta, koja omogućavaju mjerenje efekata marketinških aktivnosti. Poseban akcenat stavlja se na izbor i primjenu odgovarajućih istraživačkih metoda, uzimajući u obzir savremene promjene na tržištu i promjene u ponašanju potrošača.						
Ishodi učenja i kompetencije:						
Nakon savladavanja nastavnog plana i programa ovog predmeta, studenti će biti osposobljeni da: 1. Razumiju strukturu i dinamiku tržišta, te primjenjuju instrumente marketing miksa u funkciji uticaja na potrošače i tržišne procese. 2. Planiraju i sprovode istraživanja tržišta, koristeći odgovarajuće kvantitativne i kvalitativne metode u skladu sa savremenim promjenama u ponašanju potrošača. 3. Analiziraju rezultate istraživanja, izrađuju izvještaje i daju preporuke za donošenje strateških i operativnih marketinških odluka.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Ružica Dervida						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						
Predavanja, seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija (zadaci timova za kvalitet).						

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Uvodno predavanje Upoznavanje sa osnovnim pojmovima, razlikama i povezanosti marketing istraživanja i marketing informacionog sistema.
2	Tema 2: Razvoj marketing istraživanja i savremene tendencije razvoja Prikaz istorijskog razvoja marketing istraživanja i savremenih trendova poput digitalizacije i primjene novih tehnologija.
3	Tema 3: Marketing informacioni sistem Analiza svrhe i ciljeva marketing istraživanja, te funkcija i značaja MIS-a u procesu donošenja odluka.
4	Tema 4: Proces marketing istraživanja; Obrada koraka u istraživanju – od definisanja problema do izbora metode i analize podataka.
5	Tema 5: Faze procesa istraživanja tržišta Detaljnije sagledavanje ključnih faza istraživačkog procesa: planiranje, uzorkovanje, prikupljanje i interpretacija podataka.
6	Tema 6: Segmentacija tržišta Analiza kriterijuma segmentacije tržišta i primjena istraživanja u identifikaciji ciljnih potrošačkih grupa.
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Istraživanje ponašanja potrošača Analiza faktora koji utiču na odluke potrošača, uz primjenu istraživačkih metoda za razumijevanje navika, stavova i motiva kupovine.
9	Tema 8: Lična prodaja Uloga lične prodaje u marketing miks, metode istraživanja njene efikasnosti i razumijevanje odnosa prodavac–kupac.
10	Tema 9: Online marketing istraživanje Pregled metoda i alata za sprovođenje online istraživanja, uključujući ankete, panel istraživanja i analitiku digitalnog ponašanja potrošača.
11	Tema 10: 10: Informacije marketing istraživanja u funkciji planiranja i razvoja proizvoda Primjena istraživačkih podataka u razvoju novih proizvoda, definisanju potreba potrošača i unapređenju postojećih ponuda.
12	Tema 11: Informacije marketing istraživanja u funkciji promocije i distribucije Korišćenje rezultata istraživanja za kreiranje efikasnih promotivnih strategija i optimizaciju distribucije.
13	Tema 12: Međunarodna marketing istraživanja Specifičnosti istraživanja na međunarodnim tržištima, prilagođavanje metodologije različitim kulturnim i ekonomskim kontekstima.
14	Tema 13: Grupni rad i priprema za ispit: Praktičan rad, izrada marketinškog plana kampanje, analiza i diskusija
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Hanić, H.: Istraživanje tržišta i marketing informacijski sistemi, Ekonomski fakultet, Beograd, 2003.
2. Tihi, B., Rađenović, B. "ISTRAŽIVANJE MARKETINGA", prvo izdanje, Univerzitet za poslovni inženjering imenadžment, Banja Luka, 2008.

B) POMOĆNA:

- Kotler, Ph. : Upravljanje marketingom, MATE,d.o.o Zagreb, 1997
4. Eremić, M.: Istraživanje tržišta, Ekonomski fakultet, Beograd, 2009.
- Churchill, G.A.Jr., Iacobucci, D. „Marketing Research“, Eight Edition, South-Western, Ohio, 2002

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **5**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **10**
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
5. Ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)	ENGLESKI JEZIK 6 English Language 6					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
EJ6	obavezni	6	4	2	2	
Šifra predmeta	PEM-30					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; SVI STUDIJSKI PROGRAMI						
Uslovljenost drugim predmetima: Engleski jezik 5						
Ciljevi izučavanja predmeta: Proširivanje vokabulara kojim će student moći da izrazi svoje mišljenje u vezi sa različitim temama i oblastima iz svakodnevnog života. Utvrđivanje složenih rečeničnih konstrukcija, ovladavanje pravilima engleske sintakse, usvajanje novih složenica i kolokacija Ključne riječi: rečeničke konstrukcije, formiranje riječi, , nivo B2, građenje složenica						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: • Koristi i primijeni prošireni vokabular za izražavanje mišljenja i stavova o različitim temama iz svakodnevnog života (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Analizira i sastavlja složene rečenične konstrukcije u skladu sa pravilima engleske sintakse (<i>kognitivni nivo: analiza i kreiranje</i>). • Objasni i primijeni pravila engleske sintakse u pisanju i govoru (<i>kognitivni nivo: razumijevanje i primjena</i>). • Usvoji i koristi nove složenice i kolokacije u odgovarajućim kontekstima (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Razvije sposobnost jasnog i koherentnog izražavanja ideja koristeći napredni vokabular i gramatičke strukture (<i>kognitivni nivo: kreiranje</i>).						
Ime i prezime nastavnika: <i>prof. dr Božana Tomić</i>						
Ime i prezime saradnika: <i>Vuk Ćustić</i>						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokviji, konsultacije						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						

1	Ability, Second conditional, Computers, Electrical equipment
2	Articles (a, an, the, no article), Indirect and direct questions, Computer viruses
3	The passive, Quantifiers, Weather, Containers
4	Word formation: Prefixes and Suffixes, Prefixes and opposites, Warnings and advice
5	Relative clauses (who, which, that, where, when, whose), Present Perfect Simple Tense
6	Connecting words: Although, even though, despite, in spite of, however, Health problems, British and American accents
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Contacting people, Describing people, Modal verbs: making deductions, Phrasal verbs, 'was/were going to', 'Was/were supposed to
9	Phrasal verbs, Asking for, giving and refusing permission, Intonation
10	Reported speech (sentences, questions, requests and imperatives), Adjectives to describe jobs
11	Verb patterns: Reporting glass, Things people do at work, Missing words, Contrastive class
12	Wishes, Third conditional, Phrases with GET, Informal words and phrases
13	Word formation: Word families, Sentence stress
14	End of Course Review
15	<i>Drugi kolokvijum</i>
Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.	
Literatura: A) OSNOVNA: 1. Chris Redston & Gillie Cunningham, <i>Face2face-Intermediate</i> , Cambridge University Press B) POMOĆNA: 1. Raymond Murphy, <i>English Grammar in Use- Intermediate</i> , Cambridge University Press 2. Cambridge University Press. (n.d.). <i>English Vocabulary in Use: Advanced</i> . Dostupno na: https://www.cambridge.org/elt/blog/wp-content/uploads/2015/11/English-Vocabulary-in-Use-Advanced.pdf	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10	

2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		SPECIJALNI BILANSI SPECIAL FINANCIAL STATEMENTS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
SPB	obavezan	7	8	2	2	0
Šifra predmeta	PEM-31					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: U stručnoj literaturi i zakonskim propisima pitanja koja se tiču finansijskog izveštavanja privrednih društava koja posluju kontinuirano se posvećuje primerena pažnja.Pored redovnih finansijskih izveštaja,privredna društva sastavljaju i prezentiraju korisnicima finansijske izveštaje čije je sastavljanje izazvano posebnim povodom.Cilj ovog predmeta je da se usvoje osnovna znanja iz oblasti specijalnih bilansa,oslanjajući se na suštinu i pravnu prirodu,politiku i načela osnovne vrste specijalnih bilansa.Studenti treba da nauče i shvate da specijalni bilansi nisu nešto posebno u ekonomskoj nauci,njih izazivaju samo posebni događaji,kao što su,npr.: osnivanje novih društava,stečaj,likvidacija,fuzija,itd.Studenti treba da se obuče da rešavaju brojne probleme vezane za ovu oblast.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -razumeju srž problema vezanih za oblast specijalnih bilansa, -znaju kako rešiti probleme iz oblasi specijalnih bilansa, -savršeno poznaju značaj svakog specijalnog bilansa,kako njegovu sadržinu tako i formu, -razumeju suštinu događaja koji će omogućiti razumevanje pravila priznavanja i vrednovanja, -prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu.						
Ime i prezime nastavnika Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Pojam i vrste specijalnih bilansa i načela urednog bilansiranja					
2	Tema 2. Bilans osnivanja					
3	Tema 3. Bilans promene pravne forme					
4	Tema 4. Bilans fuzije					
5	Tema 5. Bilans statusne promene i podele preduzeća					
6	Tema 6. Bilans statusne promene izdvajanja					
7	Prvi kolokvij					

8	Tema 7. Kriza u poslovanju i pretpostavka sanacije
9	Tema 8. Mere sanacije i njihov računovodstveno-bilansni tretman
10	Tema 9. Sanacioni bilansi u vansudskom postupku
11	Tema 10. Praktični prikaz sanacije
12	Tema 11. Likvidacioni bilansi
13	Tema 12. Stečajni bilansi
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta:	
Literatura:	
A) OSNOVNA: Škarić-Jovanović, K., Spasić, D., (2012). Specijalni bilansi, Ekonomski fakultet, Beograd	
B) POMOĆNA: Ranković, J., (1996). Specijalni bilansi, Proinkom, Beograd	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
• Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	
Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.	
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.	

Naziv predmeta (srpski i engleski)	MENADŽMENT SISTEMA KVALITETA QUALITY MANAGEMENT SYSTEMS (QMS)					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
QMS	OBAVEZNI	VII	6	2	2	
Šifra predmeta	PEM – 32 i PIT - 31					
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET Akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT; INFORMACIONE TEHNOLOGIJE						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznati studente sa osnovnim konceptima kvaliteta i menadžmenta kvaliteta; Objasniti standarde i modele sistema kvaliteta koji se primjenjuju u različitim sektorima; Razviti razumijevanje o značaju kvaliteta u visokom obrazovanju, zdravstvu, bezbjednosti, ekologiji i industriji; Omogućiti studentima sticanje znanja i vještina za primjenu alata, metoda i tehnika unapređenja kvaliteta; Podstaći studente na kritičko razmišljanje o ulozi kvaliteta u održivom razvoju i digitalnoj transformaciji.						
Ishodi učenja i kompetencije: Nakon uspješno savladanog predmeta student će biti sposoban da: 1. Objasni osnovne pojmove i principe menadžmenta kvaliteta. 2. Prepozna i uporedi različite standarde i modele sistema kvaliteta (ISO, EFQM, ESG i dr.). 3. Analizira i procijeni procese kvaliteta u visokom obrazovanju, zdravstvu, bezbjednosti, životne sredine, zaštiti na radu i dr. 4. Primijeni odgovarajuće alate i metode (Pareto analiza, Ishikawa dijagram, benchmarking, PDCA ciklus) u unapređenju kvaliteta. 5. Uoči i objasni međuzavisnost između kvaliteta, održivog razvoja i digitalne transformacije. 6. Kritički sagleda izazove implementacije sistema kvaliteta u različitim organizacionim i društvenim kontekstima.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Slobodanka Pavlović						

Ime i prezime saradnika:

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija (zadaci timova za kvalitet).

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Uvod u kvalitet i menadžment kvaliteta Pojam kvaliteta, značaj u organizacijama, istorijski razvoj.
2	Tema 2: Standardi i modeli sistema kvaliteta ISO 9001, EFQM model, sektorski standardi.
3	Tema 3: Sedmica 3 – Planiranje, implementacija i održavanje sistema kvaliteta PDCA ciklus, procesni pristup, dokumentacija.
4	Tema 4: Mjerenje, evaluacija i unapređenje kvaliteta Indikatori, interne i eksterne evaluacije, kontinuirano poboljšanje.
5	Tema 5: Kvalitet u visokom obrazovanju ESG standardi, akreditacija univerziteta, evaluacija studenata.
6	Tema 6: Kvalitet u bezbednosti informacija, sajber bezbednost i zaštita privatnosti ISO 27001
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Kvalitet u ekologiji i zaštiti životne sredine ISO 14001, cirkularna ekonomija, primjeri iz prakse.
9	Tema 8: Kvalitet u javnoj upravi i uslugama Transparentnost, efikasnost, digitalizacija javnog sektora. Ili ISO 45001:2018 Sistem menadžmenta zaštite zdravlja i bezbednosti na radu
10	Tema 9: Kultura kvaliteta i ljudski resursi Liderstvo, motivacija zaposlenih, organizaciona kultura.
11	Tema 10: Alati i tehnike menadžmenta kvaliteta Ishikawa dijagram, Pareto analiza, benchmarking, kontrolne karte.
12	Tema 11: Budućnost menadžmenta kvaliteta Digitalna transformacija, big data, AI u kvalitetu, povezanost sa održivim razvojem.
13	Tema 12: Integrisani sistemi menadžmenta i praktična primjena Integrisani sistemi: Povezivanje ISO 9001 (kvalitet), ISO 14001 (okolina), ISO 45001 (bezbjednost), ISO 27001 (informaciona sigurnost).
14	Tema 13: Grupni rad - Mini projekat: Simulacija izrade osnovnog plana implementacije integrisanog sistema menadžmenta u izabranoj organizaciji (npr. univerzitet, bolnica, proizvodna firma).
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Glušica, Z. Sistem menadžmenta kvaliteta ISO (9001:2008), Mobes Quality Novi Sad
2. Total Quality Management, 3rd edition by Besterfield, Dale H.; Besterfield-Michna, Carol; Besterfield, Glen H.; BesterfieldSacre, Mary; Published by Pearson Education, Inc., publishing as Prentice Hall

B) POMOĆNA:

1. Total Quality Management and Operational Excellence Text with Cases Fifth edition John S. Oakland, Robert J. Oakland and Michael A. Turner (2020)
- 2.
3. Župljanin, S.(2016). *Menadžment*, NUBL, Banja Luka.
4. ESG 2015 – Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **5**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **10**
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
5. Ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		KANALI MARKETINGA MARKETING CHANNELS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
KM	IZBORNI		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET Akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj izučavanja predmeta Kanali marketinga je da studenti steknu znanja o ulozi, strukturi i funkcionisanju marketinških kanala u uslovima savremenog globalnog tržišta. Posebna pažnja posvećuje se analizi odnosa između članova kanala, uticaju tehnoloških inovacija i globalizacije na trgovinu, odnosno kretanje proizvoda od proizvođača do krajnjeg potrošača, strukturu, učesnike, procese i mjerenje efikasnosti istih..						
Ishodi učenja i kompetencije: Nakon uspješno savladanog predmeta student će biti sposoban da: 1. Razumije i objasni ulogu, strukturu i funkcije marketinških kanala u kontekstu savremenog globalnog tržišta. 2. Analizira odnose između članova kanala i prepozna ključne faktore koji utiču na njihovu efikasnost i koordinaciju. 3. Prepozna i objasni uticaj globalizacije, digitalne transformacije i e-trgovine na razvoj i transformaciju marketinških kanala. 4. Primjenjuje stečena znanja u izboru, dizajniranju i upravljanju kanalima marketinga u različitim tržišnim uslovima. 5. Razvije kritički i strateški pristup analizi tržišnih tokova i ulozi trgovine kao ključne institucije u distribuciji proizvoda i usluga. 6. Stekne stručne kompetencije za rad u timovima, donošenje odluka i rješavanje problema u okviru distributivnih i logističkih sistema.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Ružica Đervida						
Ime i prezime saradnika:						

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija (zadaci timova za kvalitet).

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Uvod u predmet i osnovni pojmovi Teorijski pristup tržištu i marketinškim kanalima; pojam, značaj i funkcije kanala marketinga
2	Tema 2: Tipologija i funkcije marketinških kanala: Klasifikacija kanala; uloga u kretanju robe, informacija i novčanih tokova; osnovne i podržavajuće funkcije članova kanala.
3	Tema 3: Učesnici u kanalima marketinga Trgovina na veliko, trgovina na malo; institucije direktnog marketinga i elektronske trgovine.
4	Tema 4: Specijalizovani posrednici i elektronski kanali Agenti, brokeri, logističke firme, digitalne platforme; digitalizacija i novi modeli distribucije.
5	Tema 5: Analiza okruženja kanala marketinga: Faktori iz makro i mikro okruženja koji utiču na kanale; analiza konkurencije, potrošača i tehnološkog razvoja.
6	Tema 6: Planiranje i dizajniranje kanala marketinga: Kriterijumi za izbor kanala; izgradnja kanala u skladu sa strategijom preduzeća; modeli distribucije.
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Kontrola i evaluacija u marketinškim kanalima Metode praćenja efikasnosti kanala; indikatori performansi i alati kontrole.
9	Tema 8: Kooperacija i integracija u kanalima marketinga: Tipovi odnosa među učesnicima; vertikalna i horizontalna integracija; konflikti i njihovo rešavanje.
10	Tema 9: Strateško partnerstvo u kanalima marketinga Alijanse, franšize, zajednička ulaganja; primeri dobrih praksi i dugoročnih saradnji.
11	Tema 10: Lokacija i tržišno područje delovanja Izbor lokacije trgovinskih i drugih institucija; geografska pokrivenost i dostupnost tržištu.
12	Tema 11: Evolucija marketinških kanala i internacionalizacija maloprodaje: „Trgovinska revolucija“; novi obrasci ponašanja potrošača; izlazak maloprodajnih formata na strana tržišta.
13	Tema 12: Trgovinska politika i regulativa u EU i regionu Uticaj zakonodavstva na strukturu tržišta; politika konkurencije, zaštita potrošača; primeri iz prakse EU i regiona.
14	Tema 13: Grupni rad i priprema za ispit: Praktičan rad, studije slučaja, analiza i diskusija
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Dr Stipe Lovreta; Dr Jelena Končar; Dr Goran Petković; Dr Zoran Bogetić; Dr Dragan Stojković (2019): "Kanali marketinga", Univerzitet u Beogradu, Ekonomski fakultet, Centar za izdavačku delatnost.

B) POMOĆNA:

1. Maričić, B., Gligorijević, M., i Milisavljević, M. (2017). Osnovi marketinga, Beograd, Ekonomski fakultet.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **5**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **10**
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
5. Ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		CIRKULARNA EKONOMIJA CIRCULAR ECONOMY				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
CE	IZBORNI		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: Akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT;						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa konceptom cirkularne ekonomije kao savremenim modelom održivog razvoja; Analiza uloge cirkularne ekonomije u smanjenju pritisaka na životnu sredinu; Razvijanje sposobnosti za primjenu principa cirkularne ekonomije u različitim sektorima (energetika, poljoprivreda, industrija, upravljanje otpadom); Podsticanje kritičkog razmišljanja o vezi između ekonomskog rasta, resursa i zaštite životne sredine.						
Ishodi učenja i kompetencije: Ishodi učenja: Po završetku kursa student će biti u stanju da: Objasni osnovne principe i modele cirkularne ekonomije; Analizira uticaj linearne ekonomije na degradaciju životne sredine; Identifikuje prednosti cirkularne ekonomije u upravljanju prirodnim resursima i otpadom; Procijeni primjene cirkularne ekonomije u različitim sektorima privrede; Prepozna i objasni ulogu zakonodavnih okvira i strategija (EU, BiH, region) u podsticanju cirkularne ekonomije; Razvije konkretne prijedloge za primjenu principa cirkularne ekonomije u zaštiti životne sredine; Kritički vrednuje ekonomske, ekološke i socijalne aspekte cirkularne ekonomije.						
Kompetencije: - Sposobnost integrisanja znanja iz oblasti ekonomije i zaštite životne sredine. - Primjena koncepta cirkularne ekonomije u izradi analiza, projekata i strategija. - Samostalno i timsko rješavanje problema upravljanja resursima i otpadom. - Komunikacija sa stručnom i širom javnošću o značaju cirkularne ekonomije za održivi razvoj. - Razvijanje odgovornog odnosa prema korišćenju prirodnih resursa.						

Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Slobodanka Pavlović

Ime i prezime saradnika:

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija (zadaci timova za kvalitet).

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Uvod u cirkularnu ekonomiju – istorijat, pojam, osnovni principi.
2	Tema 2: Linearna i cirkularna ekonomija – uporedna analiza modela.
3	Tema 3: Principi održivog razvoja i veza sa cirkularnom ekonomijom.
4	Tema 4: Cirkularna ekonomija i zaštita prirodnih resursa.
5	Tema 5: Upravljanje otpadom u kontekstu cirkularne ekonomije.
6	Tema 6: Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije u cirkularnoj ekonomiji.
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Cirkularni modeli u industriji i proizvodnji.
9	Tema 8: Poljoprivreda i bioekonomija – zatvoreni krugovi materija.
10	Tema 9: Zakonodavni i strateški okviri (EU, BiH, region).
11	Tema 10: Instrumenti i mehanizmi za podsticanje cirkularne ekonomije (finansijski, ekološki, inovativni).
12	Tema 11: Uloga cirkularne ekonomije u ublažavanju klimatskih promjena.
13	Tema 12: Dobre prakse i studije slučaja (EU, svijet, region).
14	Tema 13: Budućnost cirkularne ekonomije – izazovi, ograničenja i perspektive.
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Dušica Pešević CIRKULARNA EKONOMIJA Uloga i značaj u zaštiti životne sredine; (2024); PMF Banja Luka
2. Cirkularna ekonomija i zapošljavanje u Evropskoj uniji; (2022); Simonida Vukadinović; Univerzitet EDUKONS, Sremska Kamenica.

B) POMOĆNA:

1. INTRODUCTION TO CIRCULAR ECONOMY; (2017) Tatjana Tambovceva, Jelena Titko; EKA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCE; Publisher: Ekonomikas un kulturas augstskola

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **5**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **10**
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
5. Ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ENGLESKI JEZIK 7 English Language 7				
Skraćeni naziv		Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)	
EJ7		obavezni	7	4	2	2
Šifra predmeta		PEM-35				
Školska godina od koje se program realizuje:				2025/2026		
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; SVI STUDIJSKI PROGRAMI						
Uslovljenost drugim predmetima: Engleski jezik 6						
Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje sposobnosti da se samostalno koristi engleski jezik, razumevanje glavne ideje složenih tekstova koji se bave i konkretnim i apstraktnim temama, ovladavanje vokabularom kojim će studenti moći da argumentovano izražavaju svoje mišljenje o određenim temama i savremenim problemima Ključne riječi: složeni tekstovi, izražavanje ideja, nivo B2						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: • Koristi samostalno engleski jezik u različitim komunikativnim kontekstima, uključujući akademske i profesionalne situacije (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Razumije glavnu ideju složenih pisanih i govorenih tekstova koji obrađuju konkretne i apstraktne teme (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Primijeni prošireni vokabular za izražavanje jasnih, strukturiranih i argumentovanih stavova o aktuelnim temama i savremenim problemima (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Analizira i interpretira različite vrste tekstova u cilju donošenja informisanih zaključaka i formulisanja sopstvenog mišljenja (<i>kognitivni nivo: analiza</i>). • Razvije sposobnost kritičkog mišljenja i efektivne komunikacije na engleskom jeziku u složenim diskusijama (<i>kognitivni nivo: evaluacija i kreiranje</i>)						
Ime i prezime nastavnika: <i>prof. dr Božana Tomić</i>						
Ime i prezime saradnika: <i>Vuk Ćustić</i>						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						

1	English verb system, Uses of auxiliaries, Contractions
2	Verb Patterns, Keeping a conversation going, Conversations about everyday topics
3	Present and past habits, Repeated actions and states, 'Be used to', 'Get used to'
4	Word building: suffixes, Agreeing and disagreeing politely, Discussion about controversial statements
5	Second and third conditionals, Alternatives for 'if', Types of crime, criminals and crime verbs
6	Verbs and prepositions, Making, refusing and accepting offers, Asking for help
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Phrasal verbs, Past Perfect Continuous Tense, Defining, non-defining and reduced relative clauses,
9	Connecting words: reason and contrast, Predicting what comes next, Ways of exaggerating, Animals
10	Future Continuous Tense, Comparing places, people and things, Plants and garden
11	Back referencing, Homophones, History of flowers and perfume, Discussions about environment
12	Uses of Verb+ing, Modal verbs: levels of certainty, Phrases with 'take', Compound adjectives: character
13	A day at the office, Types of code, Polite interruptions
14	End of Course Review
15	<i>Drugi kolokvijum</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Chris Redston & Gillie Cunningham, *Face2face –Upper-intermediate*, Cambridge University Press

B) POMOĆNA:

1. Raymond Murphy, *English Grammar in Use-Upper-intermediate*, Cambridge University Press
2. Seidlhofer, B. (2011). *Understanding English as a Lingua Franca*. Oxford University Press.
Dostupno na:
<https://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780194422580.001.0001/acprof-9780194422580.pdf>

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		TEORIJA ODLUČIVANJA DECISION-MAKING THEORY				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
TO	OBAVEZNI	VIII	6	2	2	
Šifra predmeta		PEM- 36				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Nakon obrađenog gradiva i izvođenja vježbi student će biti osposobljen za razumijevanje tehnika, modela i metoda odlučivanja kao i njihovu primjenu kroz egzaktnu platformu za rješavanje konkretnih ekonomskih problema						
Ishodi učenja i kompetencije: Stechena znanja i vještine odnose se na kongnitivno znanje iskazano kao sposobnost upotrebe naučenih tehnika modela i metoda poslovnog odlučivanja u brojnim konkretnim oblastima poslovanja i društveno – ekonomskih djelatnosti čime usvojena znanja treba da služe studentima kao osnova za izučavanje ostalih disciplina iz područja .Pored toga, ovladavanje metodama i tehnikama donošenja poslovnih odluka prilagođenih uslovima, okolnostima, stilu i složenosti odlučivanja, kao ostalim aspektima procesa odlučivanja. Uvođenje studenata u problematiku odlučivanja u različitim oblastima njegove primjene podrazumjeva osposobljavanje studenta da izvrši adekvatnu analizu uočenog problema odlučivanja, da sve relevantne činjenice ukomponuje u adekvatan model odlučivanja prilagođen uslovima odlučivanja, jasno definiše cilj odlučivanja kao adekvatan izraz ciljanih vrijednosti procesa odlučivanja, izbor optimalnog rješenja problema i postoptimalnu analizu rezultata odlučivanja						
Ime i prezime nastavnika: <i>Prof. dr Branka Marković</i>						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarska nastava, vježbe, pisani radovi, rješavanje poslovnih slučajeva (grupni i individualni rad – interaktivni rad), simuliranje različitih poslovnih situacija...						

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Proces donošenja odluka ,Donosilac odluka i njegove preferencije, Modeli donošenja odluke,
2	Tema 2. Metode izbora u uslovima neizvjesnosti
3	Tema 3.: Odlučivanje u uslovima rizika, Odlučivanje u uslovima rizika-primjena koncepta korisnosti
4	Tema 4: Dopunska informacija i njena cijena
5	Tema 5: Sekvencijalno odlučivanje, Izbor između složenih alternativa
6	Tema 6: . Teorija igara
7	Prvi kolokvij
8	Tema 7: Grupno odlučivanje
9	Tema 8: Neograničena i ograničena racionalnost
10	Tema 9.: Uočavanje i definisanje problema, Definisanje ciljeva, Alternative
11	Tema 10: Informacije o ishodima, Informacije o okruženju
12	Tema 11: Grupa kao donosilac odluke
13	Tema 12: Izbor rješenja i analiza rezultata
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	Drugi kolokvij

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Pavličić D. Teorija Odlučivanja Ekonomski fakultet Beograd, Beograd 2016
2. Jarak Z, Čekrlja S ,Teorija odlučivanja , Nezavisni Univerzitet Banja Luka, 2025

B) POMOĆNA:

1. Marković B Statistika, Fakultet za poslovne studije I parvo Beograd
2. Ajduković G. *Poslovna statistika*, Fakultet za trgovinu i bankarstvo, Janičije i Danica Karić, Beograd 2006
3. Dragović V. *Statistika* Zavo za udžbenike i nastavna sredstva ; Istočno Sarajevo 2008

.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **15**
4. Završni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)	MEĐUNARODNE FINANSIJE (INTERNATIONAL FINANCES)					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
MEF	<i>Izborni</i>		6	2	2	0
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa teorijskim i praktičnim znanjima u oblasti međunarodnih finansija. Međunarodne finansije u poslednjim desetljećima doživljavaju veoma brz razvoj, pa kontinuirano izučavanje međunarodnih finansija postaje preduslov opstanka i poslovnog uspjeha kako na mikro, tako i na marko nivou. Nacionalna finansijska tržišta postaju dio globalnog finansijskog tržišta - svjetskog tržišta. Praktično ovladavanje nastavnim gradivom studijskog programa jeste ciljna funkcija predmetnog sadržaja sa stanovišta ciljeva i zadataka poslovnih subjekata i finansijskih institucija, kao i za uspješno planiranje i kontrolu finasijskih tokova na globalnom finansijskom tržištu. Strateški cilj ovog predmeta jeste teorijsko-metodološka i empirijska verifikacija ekonomske i finansijske globalizacije, sa aspekta efikasnog uključivanja u pomenute tokove. Akcenat je na poznavanju metodologije i mehanizama funkcionisanja globalnih finansijskih tržišta, kao i na značaju međunarodnog kretanju kapitala i atraktivnosti investicionog ambijenta za privlačenje stranih direktnih investicija, sa aspekta zemalja koje karakteriše nedostatak kapitala. Kompleksni odnosi u međunarodnim finansijama koji se javljaju usljed kontinuiranog tehnološkog razvoja, finansijske globalizacije i finansijske integracije nacionalnih ekonomija postavljaju nove zadatke i zahtjeve pred ekonomsku teoriju, koja treba da odgovori na različite izazove i krize sa kojima se svijet suočava.						
Ishodi učenja – kompetencije:						
Realizacijom nastavnog programa studenti će, pored razvoja stručnih i opštih kompetencija, biti osposobljeni da :						
• Kvalifikacije koje označavaju završetak trećeg ciklusa dodeljuju se studentima koji su pokazali znanje i razumjevanje u polju studije problematike međunarodnih finansija, koja se nadograđaju na već stečeno znanje iz ove oblasti, na nivou naprednih udžbenika iz dotičnog predmeta. • Osnovni rezultat proučavanja ovog predmeta je sticanje neophodnih znanja iz oblasti međunarodnih finansija. • Studenti svoje stečeno znanje i razumijevanje problematike mogu primjenjivati na način na koji pokazuje profesionalni pristup nivoa rada i struci i rješavanju problema unutar datog polja studiranja.						

- Studenti će ovladati procesom prikupljanja i tumačenja relevantnih podatke unutar svog polja studija, i moći da daju sud koji uključuje mišljenje o relevantnim finansijskim, pitanjima. Studenti će razviti sposobnosti kvalitetnog naučno-istraživačkog rada sa stanovišta kompetencija i vještina stečenih u okviru kvalifikacija trećeg ciklusa studija.
- Stečena znanja omogućiće studentima da mogu sagledavati međunarodne finansijske tokove, probleme i krize, radi donošenje kvalitetnih poslovnih odluka na makro i mikro planu.

Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić

Ime i prezime saradnika:

Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, vježbe, diskusije, seminarski radovi, analize slučajeva i konsultacije. Tokom predavanja analizirati će se brojna pitanja i problemi međunarodnog finansiranja, uz aktivnu ulogu studenata da slobodno iznose svoja viđenja i mišljenja.

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	<i>Međunarodni monetarni sistem , međunarodno kretanje kapitala</i>
2	<i>Globalno finansijsko poslovanje i finansijska politika multinacionalnih korporacija</i>
3	<i>Globalna finansijska tržišta</i>
4	<i>Međunarodno finansiranje</i>
5	Međunarodno tržište kapitala
6	<i>Međubankarsko tržište</i>
7	<i>Devizni kurs i devizno tržište</i>
8	<i>Kolokvijum-seminarski rad</i>
9	<i>Country risk i strana ulaganja</i>
10	<i>Međunarodne finansijske i valutne krize</i>
11	<i>Finansijski derivati</i>
12	<i>Problem međunarodne zaduženosti (osvrt na platni bilans)</i>
13	<i>Međunarodne finansijske institucije</i>
14	<i>Savremeni ekonomski izazovi u oblasti međunarodnih finansija, zemlje u razvoju – rast krize i reforme.</i>
15	<i>Kolokvijum- seminarski rad</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima, samostalan rad. Studijsko istraživački pristupni rad i polaganje završnog usmenog ispita.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Kovačević Radovan, Međunarodne finansije, Ekonomski fakultet, Beograd, 2010.
2. Miljković, Dejan, Međunarodne finansije, Ekonomski fakultet, Beograd, 2006.

B) POMOĆNA:

1. Cechetti, S., Money, banking and financial markets, Amazon, 2007.
2. Krugman, Obstfeld & Melitz, International Finance: Theory and Policy, Harvard University
3. Krugman, P. i Obstfeld, M. (2009). *Međunarodna ekonomija*. Beograd: Data Status.

4. Mikerević, D. (2011). *Međunarodno finansijsko i valutno tržište*. Banja Luka: Ekonomski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci i Finrar.
5. Miškin, F. i Ejkins, S. (2005). *Finansijska tržišta i institucije*. Zagreb: Mate.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

- Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
- Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
- Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **5**
- Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
- Usmeni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		AKTUARSKA MATEMATIKA ACTUARIAL MATHEMATICS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
AM	IZBORNI		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Na predavanjima i vježbama studenti će upoznati osnovne pojmove, oznake i načela aktuarske matematike sa primjerima u praksi, te će biti u stanju da analiziraju tablice smrtnosti i procjenjuju vjerojatnosti doživljenja kod problema osiguranja, proračunavaju sadašnje vrijednosti i akumulirane vrijednosti, te premije kada su u pitanju životna osiguranja, odnosno osiguranja kapitala u slučaju doživljenja, smrti, mješovitog osiguranja ili osiguranja na utvrđeni rok; prepoznaju uvjete kod neto premija i bruto premija osiguranja, te izračunavaju njihove iznose u primjerima praktičnih poslovnih situacija.						
Ishodi učenja i kompetencije: Na kraju semestra/kursa uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će biti osposobljeni da: · analiziraju moratlitetne tablice sa svim njihovim sastavnim komponentama i posebnim osvrtom na komutativne brojeve, te procjenjuju vjerojatnosti doživljenja/smrti kod problema osiguranja; · proračunavaju sadašnje vrijednosti i akumulirane vrijednosti, te premije kod životnih osiguranja (renti) i osiguranja kapitala, na primjerima iz prakse; · prepoznaju uvjete kod neto premija i bruto premija osiguranja, te izračunavaju njihove iznose u primjerima praktičnih poslovnih situacija.						
Ime i prezime nastavnika: <i>Prof. dr Branka Marković</i>						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						

Predavanja, seminarska nastava, vježbe, pisani radovi, rješavanje poslovnih slučajeva (grupni i individualni rad – interaktivni rad), simuliranje različitih poslovnih situacija...

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Osnovni pojmovi u Aktuarstvu
2	Tema 2: Stohastičko-matematičke osnove životnih osiguranja,
3	Tema 3: Teorija vjerovatnoće i zakon velikih brojeva.
4	Tema 4: Statističke osnove mortalitetnih tablica
5	Tema 5: Sastavni dijelovi aktuarskih tablica i njihove karakteristike. Komutativni brojevi i izvedenice komutativnih brojeva.
6	Tema 6: Intenzitet smrtnosti. Vjerovatno i srednje trajanje života
7	Prvi kolokvij
8	Tema 6: Glavne vrste osiguranja za jednu osobu uplatom jednokratne premije (mize)
9	Tema 7: Aktuarski modeli životnog osiguranja
10	Tema 8: Lične rente
11	Tema 9: Aktuarski modeli osiguranja kapitala
12	Tema 10: Osiguranje kapitala u varijabilnom iznosu. Bruto premije: jednokratne, godišnje.
13	Tema 11: . . . Osiguranje kapitala u varijabilnom iznosu. Bruto premije: jednokratne, godišnje.
14	Tema 12: Matematičke rezerve
15	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	Drugi kolokvij

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Marković B. Aktuarska matematika , Nezavisni Univerzitet Banja Luka, Banja Luka 2019
2. Markić M ;Marković B Finansijska i aktuarska matematika , Nezavisni Univerzitet Banja Luka 2019
3. Željko Šain, Aktuarski modeli životnih osiguranja, I dio (osnove aktuarske matematike), Sarajevo, 2009

B) POMOĆNA:

1. Kočović, J., Rakonjac – Antić, T., Zbirka rešenih zadataka iz finansijske i aktuarske matematike, Centar za izdavačku delatnost, Ekonomski fakultet, Beograd, 2008.

.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **15**
4. Završni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ENGLESKI JEZIK 8 English Language 8				
Skraćeni naziv		Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)	
EJ8		obavezni	8	4	2	2
Šifra predmeta		PEM-39				
Školska godina od koje se program realizuje:				2025/2026		
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; SVI STUDIJSKI PROGRAMI						
Uslovljenost drugim predmetima: Engleski jezik 7						
Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje sposobnosti da se samostalno koristi engleski jezik, razumevanje glavne ideje složenih tekstova koji se bave i konkretnim i apstraktnim temama, ovladavanje vokabularom kojim će studenti moći da argumentovano izražavaju svoje mišljenje o određenim temama i savremenim problemima						
Ključne riječi: složeni tekstovi, izražavanje ideja, nivo B2						
Ishodi učenja i kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti će biti osposobljeni da: • Koristi samostalno engleski jezik u različitim komunikativnim kontekstima, uključujući akademske i profesionalne situacije (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Razumije glavnu ideju složenih pisanih i govorenih tekstova koji obrađuju konkretne i apstraktne teme (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Primijeni prošireni vokabular za izražavanje jasnih, strukturiranih i argumentovanih stavova o aktuelnim temama i savremenim problemima (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Analizira i interpretira različite vrste tekstova u cilju donošenja informisanih zaključaka i formulisanja sopstvenog mišljenja (<i>kognitivni nivo: analiza</i>). • Razvije sposobnost kritičkog mišljenja i efektivne komunikacije na engleskom jeziku u složenim diskusijama (<i>kognitivni nivo: evaluacija i kreiranje</i>)						
Ime i prezime nastavnika: <i>prof. dr Božana Tomić</i>						
Ime i prezime saradnika: <i>Vuk Ćustić</i>						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije						

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Activity and state verbs, Simple and continuous aspects, Present Perfect Simple and Present Perfect Continuous
2	Word building: prefixes, Using the internet,
3	Wish sentences, Should have, Money,
4	Synonyms, Tipping, Apologising, British and American accents,
5	Passive, 'As', 'like', 'such as', 'so', 'such', Entertainment adjectives, Discussion about film or music
6	Homonyms, Missing words, reduced infinitives, Making and responding to suggestions
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Causative have, Quantifiers, Male, female and neutral words, Family
9	Compound nouns and adjectives, Women's roles, Differences between men and women
10	Work collocations, Future Perfect Simple Tense, Future Continuous Tense, Reported Speech
11	Verb Patterns: reporting verbs, Back referencing, Starting your own business
12	Modal verbs: Deduction in the present and in the past, Past forms of modal verbs, Colloquial words and phrases
13	Idioms, Natural Rhythm, 'Can', 'Could', 'Could have done'
14	End of Course Review
15	<i>Drugi kolokvijum</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Chris Redston & Gillie Cunningham, *Face2face –Upper-intermediate*, Cambridge University Press

B) POMOĆNA:

1. Raymond Murphy, *English Grammar in Use-Upper-intermediate*, Cambridge University Press
2. Seidlhofer, B. (2011). *Understanding English as a Lingua Franca*. Oxford University Press.
Dostupno na:
<https://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780194422580.001.0001/acprof-9780194422580.pdf>

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ZAVRŠNI-DIPLOMSKI RAD Final Thesis				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
DR	obavezni	8	8			
Šifra predmeta		PEM-40				
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: položeni svi predmet po NPP						
Ciljevi izučavanja predmeta: Primjena osnovnih, stečenih znanja i metoda na rješavanju konkretnih problema u okviru izabrane oblasti. Student izučava problem, njegovu strukturu i složenost i na osnovu sprovedenih analiza izvodi zaključke o mogućim načinima njegovog rješavanja. Proučavajući literaturu student se upoznaje sa metodama rješavanja sličnih zadataka i praksom u njihovom rješavanju. Sticanje znanja o načinu, strukturi i formi pisanja izveštaja nakon izvršenih analiza i drugih aktivnosti koje su sprovedene u okviru zadate teme završnog rada. Izradom završnog rada studenti stiču iskustvo za pisanje radova u okviru kojih je potrebno opisati problematiku, sprovedene metode i postupke i rezultate do kojih se došlo. Pored toga, cilj izrade i odbrane završnog rada je razvijanje sposobnosti kod studenata da rezultate samostalnog rada pripreme u pogodnoj formi javno prezentuju, kao i odgovaraju na primedbe i pitanja u vezi zadate teme. Osposobljavanje studenata da samostalno primjenjuju prethodno stečena znanja iz različitih oblasti koje su prethodno izučavali, radi sagledavanja strukture zadatog problema i njegovoj sistematskoj analizi u cilju izvođenju zaključaka o mogućim pravcima njegovog rješavanja. Kroz samostalno korišćenje literature, studenti proširuju znanja iz izabrane oblasti i proučavaju različite metode i radove koji se odnose na sličnu problematiku.						
Ishodi učenja i kompetencije: Nakon uspješno realizovanih obaveza, student će biti u stanju da: • Identifikuje i definiše istraživački problem iz oblasti ekonomije i menadžmenta, u skladu sa ciljevima rada i naučno-stručnim standardima. • Primijeni relevantna teorijska znanja i koncepte stečene tokom prvog ciklusa studija u analizi odabranog problema. • Odabere i primijeni odgovarajuće metode istraživanja (kvantitativne, kvalitativne ili kombinovane). • Prikupi, sistematizuje i kritički analizira relevantne izvore podataka i stručnu i naučnu literaturu. • Analizira i interpretira rezultate istraživanja uz uvažavanje savremenih ekonomskih i menadžerskih tokova. • Formuliše zaključke i preporuke zasnovane na rezultatima sprovedenog istraživanja. • Izradi i strukturira pisani diplomski rad u skladu sa metodološkim, tehničkim i etičkim standardima akademskog pisanja. • Prezentuje i argumentovano brani rezultate rada, koristeći odgovarajuću stručnu terminologiju.						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						

Diplomski rad predstavlja samostalni rad studenta izrađen u pisanoj formi, uz upustva i konsultacije sa mentorom. Mentor za izradu i odbranu diplomskog rada formuliše temu sa zadacima za završni rad. Kandidat u konsultacijama sa mentorom i saradnikom samostalno radi na problemu koji mu je zadat. Nakon izrade rada i saglasnosti mentora da je uspješno urađen rad, kandidat brani rad pred komisijom, koja se sastoji od dva člana i mentora.

Metode rada

- samostalni istraživački rad studenta;
- konsultacije sa mentorom;
- analiza stručne i naučne literature;
- obrada i interpretacija empirijskih podataka.

Sadržaj predmeta po sedmicama:

Formira se pojedinačno u skladu sa potrebama koja je obuhvaćena zadatom temom završnog rada. Student u dogovoru sa mentorom sačinjava završni rad u pismenoj formi u skladu sa predviđenim standardima fakulteta. Student priprema i brani pismeni završni rad javno u dogovoru sa mentorom i u skladu sa predviđenim standardima. Student proučava stručnu literaturu, stručne i bečelor radove studenata koji se bave sličnom tematikom, vrši analize u cilju iznalaženja rješenja konkretnog zadatka koji je definisan zadatkom završnog rada. Mentor bečelor rada sastavlja zadatak bečelor rada i dostavlja ga studentu. Student je obavezan da bečelor rad izradi u okviru zadate teme koja je definisana zadatkom bečelor rada. Tokom izrade završnog rada, mentor može davati dodatna uputstva studentu, upućivati na određenu literaturu i dodatno ga usmjeravati u cilju izrade kvalitetnog diplomskog rada.

Obaveze studenta:

Student je u obavezi da:

1. **Izabere temu Diplomskog rada** iz oblasti studijskog programa, uz saglasnost mentora i u skladu sa važećim pravilnikom Fakulteta.
2. **Podnese prijavu teme Diplomskog rada** u propisanoj formi i roku.
3. **Predloži mentora** i ostvaruje redovnu komunikaciju i konsultacije tokom izrade rada.
4. **Izradi plan i strukturu rada** u saradnji sa mentorom.
5. **Prikuplja i koristi relevantnu stručnu i naučnu literaturu**, u skladu sa akademskim standardima i pravilima citiranja.
6. **Primijeni odgovarajuće istraživačke metode i tehnike**, u zavisnosti od prirode teme.
7. **Samostalno izradi Diplomski rad**, uz poštovanje principa akademske čestitosti i etike.
8. **Poštuje metodološke, tehničke i formalne zahtjeve** propisane uputstvom za izradu Diplomskog rada.
9. **Dostavi rad mentoru na uvid** i postupi po njegovim sugestijama i korekcijama.
10. **Preda konačnu verziju Diplomskog rada** u predviđenom roku i propisanom broju primjeraka (štampanih i/ili elektronskih).
11. **Pripremi i realizuje javnu odbranu Diplomskog rada**, uključujući izradu prezentacije.
12. **Brani Diplomski rad pred komisijom** i odgovori na pitanja članova komisije.

Ocjena Diplomskog rada:

Ocjena rada: 50

Odbrana rada: 50

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet: nema**Opšta napomena:** Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		PROCJENA PREDUZEĆA BUSINESS VALUATION				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
PRP	izborni		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja Praksa i procjena vrijednosti preduzeća dobija svoj značaj u jeku globalne ekonomske krize u uslovima turbulentnog okruženja sa neizvjesnim krajnjim ishodom. Ovako stanje je za jedne povećalo rizike, a s druge strane, stvorilo nove prilike za investiranje, pa i kupovinu preduzeća. Cilj ovog predmeta je da upozna studente kako se vrši procjena imovine, da li je bolje preduzeće prodati kao cjelinu ili ga segmentovano prodavati. U vrijeme poplave stečajnih postupaka kod nas, ovaj problem nije bio nikad aktuelniji. Osnovni cilj je da studenti steknu znanje o samim principima prodaje, da li će primjeniti troškovni, tržišni ili prinosni princip, izuzetno je važno kod procjene vrijednosti. Ako savladaju principe procjene onda im neće biti teško da se odluče koju metodu procjene izabrati: metodu procjene supstance ili prinosnu metodu. Ovde važi osnovno pravilo trgovanja: onaj ko prodaje želi što veću cijenu prodaju a onaj što kupuje što manju kupovnu cijenu.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -se poslovne aktivnosti tako koncipiraju kako bi se povećala vrijednost preduzeća, -se poveća očekivana stopa rasta zarada, -smanji trošak kapitala koji služi za diskontovanje novčanog toka, -prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu.						
Ime i prezime nastavnika: Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Pojam vrijednosti preduzeća, predmet i svrha procjene preduzeća					
2	Tema 2. Međunarodni standardi vrednovanja, forma i sadržina izvještaja o procjeni					
3	Tema 3. Osnova za procjenu vrijednosti preduzeća					
4	Tema 4. Analiza prinosnog, finansijskog i imovinskog položaja preduzeća					
5	Tema 5. Z(ze) model za ocjenjivanje kreditnog boniteta					
6	Tema 6. Ocjena boniteta preduzeća					
7	Prvi kolokvij					

8	Tema 7. Definisanje vrijednosti preduzeća
9	Tema 8. Troškovni princip procjene
10	Tema 9. Tržišni princip procjene
11	Tema 10. Prinosni princip procjene
12	Tema 11. Metode procjene preduzeća
13	Tema 12. Metode procjene supstance i prinosne metode
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta:	
Literatura:	
A) OSNOVNA:	
Mikerević,D.,(2009).Principi i praksa procjene vrijednosti preduzeća,Finrar d.o.o.,Banja Luka	
B) POMOĆNA	
Rodić,J., (2003)., Poslovne finansije i procena vrednosti preduzeća, Ekonomika ,Beograd	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	
Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.	
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.	

Naziv predmeta (srpski i engleski)		POSLOVNO ODLUČIVANJE BUSINESS DECISION-MAKING				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
POO	izborni		6	2	2	0
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Poslovno odlučivanje bavi se teorijskim i praktičnim aspektima donošenja odluka u savremenim organizacijama. Studenti treba da se upoznaju sa modelima odlučivanja, kvantitativnim i kvalitativnim tehnikama, kao sa ulogom informacija i menadžmenta u odlučivanju. Cilj je da se kod studenata razviju sposobnosti za racionalno i sistematično donošenje poslovnih odluka te da razumiju uloge informacija i analitičkih alata u procesu odlučivanja. Studenti treba da se upoznaju sa modelima i tehnikama odlučivanja u različitim poslovnim situacijama kao i da unaprijede vještinu rješavanja problema i izbora optimalne alternative.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -primjene kvantitativne i kvalitativne metode odlučivanja , -identifikuju i analiziraju probleme i alternative u odlučivanju, -donose racionalne odluke u uslovima rizika i nesigurnosti, -koriste softverske alate i metode podrške odlučivanju, -prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu.						
Ime i prezime nastavnika Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Uvod – Pojam, značaj i izazovi kod poslovnog odlučivanja					
2	Tema 2. Proces donošenja odluka-faze i struktura problema					
3	Tema 3. Vrste odluka: strateške, taktičke i operativne					
4	Tema 4. Tehnike odlučivanja: matrica odlučivanja, metoda ponderisanja					
5	Tema 5. Donošenje odluka u uslovima rizika i neizvjesnosti					
6	Tema 6. Teorija korisnosti i analiza osjetljivosti					
7	Prvi kolokvij					
8	Tema 7. Kvantitativne metode: linearno programiranje, optimizacija					

9	Tema 8. Drveta odlučivanja i Monte Carlo simulacije
10	Tema 9. Softverska podrška odlučivanju
11	Tema 10. Donošenje etičkih i društveno odgovornih odluka
12	Tema 11. Poslovno odlučivanje u digitalnom okruženju
13	Tema 12. Studije slučaja: analiza realnih poslovnih odluka
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta:	
Literatura: A) OSNOVNA: Anić, I., (2019) Poslovno odlučivanje, Ekonomski fakultet, Beograd B) POMOĆNA: Đorđević, D., (2020) Metode odlučivanja u menadžmentu, Megatrend univerzitet, Beograd	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 • Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	
Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.	
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.	

Naziv predmeta (srpski i engleski)		PONAŠANJE POTROŠAČA CONSUMER BEHAVIOR				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
PP	IZBORNI		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET						
Akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
Studenti će naučiti šta utiče na ponašanje potrošača, kako potrošači donose odluke o kupovini i kako se njihovo ponašanje razlikuje u zavisnosti od okruženja. Ovo znanje će im pomoći da bolje razumiju kupce i primjenjuju ga u uspješnom vođenju marketinških aktivnosti.						
Ishodi učenja i kompetencije:						
Nakon uspješno savladanog predmeta student će biti sposoban da: - Razumiju ključne faktore koji utiču na ponašanje potrošača, uključujući njihove potrebe, motive, ciljeve i savremene tendencije, kao i relevantne modele ponašanja potrošača i njihovu primjenu u marketinškoj praksi. - Primjenjuju stečena znanja u analiziranju i istraživanju potrošačkog ponašanja, koristeći baze podataka, savremene IT alate i principe direktnog marketinga, uz poštovanje prava potrošača i konzumerističkih principa. - Razviju korisnički orijentisano razmišljanje i kompetencije za uključivanje u procese upravljanja marketingom, zasnovane na razumijevanju ponašanja potrošača i korišćenju relevantnih istraživačkih metoda.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Ružica Đervida						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						

Predavanja, seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija (zadaci timova za kvalitet).

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Uvodno predavanje . ponašanje potrošača i marketing Osnovni pojmovi, vrste potrošača i razlozi istraživanja njihovog ponašanja.
2	Tema 2: Potrebe i motivi potrošača Istraživanje motivacionih procesa, identifikacija ciljeva, potreba i motiva koji usmjeravaju ponašanje potrošača.
3	Tema 3: Spoljni faktori ponašanja potrošača Determinante potrošačkog ponašanja: geografski, demografski i ekonomski uticaji na kupovne odluke; percepcija
4	Tema 4: Sociološki uticaji na ponašanje potrošača Uloga kulture, društvene klase, porodice, referentnih grupa i lidera mišljenja u formiranju potrošačkog ponašanja.
5	Tema 5: Psihološke osnove ponašanja potrošača Proces informisanja, učenja, oblikovanja stavova i uticaj ličnosti na odluke o kupovini.
6	Tema 6: Proces odlučivanja potrošača Faze donošenja odluka, evaluacija izbora, satisfakcija nakon kupovine i prihvatanje novih proizvoda; stavovi
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	<i>Tema 7: Industrijski potrošač i organizaciono tržište</i> Motivi i tipovi industrijskih kupaca, karakteristike proizvodno-uslužnog tržišta i proces odlučivanja u organizacionim kupovinama
9	Tema 8: Modeli ponašanja potrošača Analiza teorijskih modela ponašanja potrošača, klasifikacija i primjena modela u marketing; porodica i društvene klase
10	Tema 9: Potrošač i tržišno okruženje Uticaj okruženja na ponašanje potrošača. Pojava konzumerizma, njegovi uzroci i međunarodne dimenzije; kultura
11	Tema 10: Prava i zaštita potrošača Bazična potrošačka prava, problemi potrošača, organizovanje zaštite i značaj društvene odgovornosti.
12	Tema 11: Baze podataka o potrošačima i analitika Primjena baza podataka u marketingu, prediktivna analiza ponašanja i upravljanje potrošačkim informacijama; poslijekupovno ponašanje
13	Tema 12: Direktni marketing i potrošačke baze podataka Korišćenje podataka o potrošačima u direktnom marketingu, karakteristike komunikacionih kanala i ciljne grupe; process odlučivanja
14	Tema 13: Grupni rad i priprema za ispit: Praktičan rad, studije slučaja, analiza i diskusija
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Maričić, B.: Ponašanje potrošača, Ekonomski fakultet, Beograd, 2009.

B) POMOĆNA:

1. Rakić, B.: Ponašanje potrošača, Megatrend Univerzitet, Beograd, 2009.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **5**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **10**
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
5. Ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

RNaziv predmeta (srpski i engleski)		RAČUNOVODSTVO TROŠKOVA COST ACCOUNTING				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
	izborni		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta:Izuzetno je složena problematika identifikovanja i bilansiranja finansijskog rezultata segmenata preduzeća.Segmentno izvještavanje je vrlo bitno za menadžment jer usmjerava preduzeće ka ostvarenju vrhunskog cilja-maksimiranje dobitka u dugom roku.Ova problematika je od izuzetne važnosti za spoznaju same metodologije utvrđivanja rezultata po segmentima, ali i organizacionu transformaciju i implementaciju savremenog decentralizovanog menadžmena.Cilj je obučiti studente obračunu troškova i učinaka jer:iskazivanje troškova po mjestu nastanka pruža osnov za kontrolu ekonomičnosti trošenja inputa a iskazivanje troškova po nosiocima omogućava ispravno vrednovanje zaliha učinaka troškova.Takođe,cilj je da studenti znaju, ako su zalihe precijenjene,bilans stanja iskazuje skrivene gubitke i gomilanjem gubitaka preduzeće može doći u fazu stečaja ili čak i prestanka poslovanja.Ako su zalihe podcijenjene, bilans stanja iskazuje latentne rezerve a bilans uspjeha iskazuje potcijenjeni rezultat uspjeha za te skrivene latentne rezerve.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -ispravno vrednuju zalihe učinaka, -ispravno vrše razdvajanje troškova na dva dijela,na dio koji se alocira na zalihe učinaka i dio koji se direktno disponira na rashode(rashode perioda), -izaberu onu metodu kalkulacije cijene koštanja koja najčvršće povezuje nastanak troška i proizvodnju učinka, -prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu.						
Ime i prezime nastavnika: Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Uvod – Cilj obračuna troškova učinaka,glavna knjiga upravljačkog računovodstva i obračun troškova i učinaka					
2	Tema 2. Prikaz obračuna troškova i učinaka (primjer iz prakse)					

3	Tema 3. Računovodstvo segmenata preduzeća, prihodi, rashodi i obaveze segmenata preduzeća
4	Tema 4. Računovodstvena načela i koncepti bilansiranja finansijskog rezultata segmenata preduzeća
5	Tema 5. Glavna knjiga računovodstva segmenata preduzeća
6	Tema 6. Knjiženje transfera proizvoda, poluproizvoda i usluga i knjiženje prenosa proizvoda u prodavnice
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7. Obračun i knjiženje odstupanja cijene materijala
9	Tema 8. Utvrđivanje i knjiženje internog finansijskog rezultata
10	Tema 9. Primjer vođenja glavne knjige računovodstva segmenata preduzeća
11	Tema 10. Revizija zaliha
12	Tema 11. Strukturni elementi računovodstva preduzeća
13	Tema 12. Motivacioni mehanizam menadžmenta
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta:	
Literatura:	
A) OSNOVNA:	
Rodić, J., Rakovački-Tubić, S., (2007), Računovodstvo troškova, Finrar d.o.o., Banja Luka	
B) POMOĆNA:	
Rodić, J., Filipović, M., (2011) Računovodstvo troškova i učinaka, Finrar d.o.o., Banja Luka	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
• Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)

Posebne napomene za predmet:

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		SPOLJNOTRGOVINSKO POSLOVANJE FOREIGN BUSINESS				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
SP	Izborni		6	2	2	0
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj izučavanja predmeta je da studentima omogućí da savladaju osnovne pojmove vezane za spoljnu trgovinu i spoljnotrgovinsku politiku, te da nauče koji su to vidovi nastupa na međunarodnom tržištu, vrste spoljnotrgovinskih poslova i načine njihove realizacije.						
Ishodi učenja – kompetencije: Nakon izučavanja ovog predmeta student će steći osnovna znanja o spoljnoj trgovini i spoljnotrgovinskom poslovanju, zatim o vrstama spoljnotrgovinskih poslova i načinima realizacije istih. Student će biti upoznat sa svim vrstama dokumenta koja se pojavljuju u spoljnotrgovinskom poslu, specifičnošću berzanskog poslovanja, kao i drugim načinima obavljanja kompletnog spoljnotrgovinskog posla.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić						
Ime i prezime saradnika:						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Spoljna trgovina i spoljnotrgovinsko poslovanje					
2	Tema 2. Vidovi nastupa u spoljnoj trgovini					
3	Tema 3. Organizovana međunarodna tržišta					
4	Tema 4. Berze i berzansko poslovanje					
5	Tema 5. Trgovački običaji i uzanse					
6	Tema 6. Specifični poslovi u spoljnoj trgovini					
7	Prvi kolokvij					
8	Tema 7. Dokumenti u spoljnotrgovinskom poslovanju					
9	Tema 8. Instrumenti platnog prometa sa inostranstvom					
10	Tema 9. Marketing u spoljnotrgovinskoj praksi i marketing miks u izvozu					
11	Tema 10. Značaj i oblici izlaska na strana tržišta					
12	Tema 11. Motivi preduzeća za izvoz					
13	Tema 12. Spoljna trgovina u Bosni i Hercegovini					
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti					
15	Drugi kolokvij					

Obaveze studenta: Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu, aktivno učestvuju na predavanju, napišu jedan seminarski rad i uspješno polože bar jedan kolokvijum.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Jovičić, J.; Mirošević, S.; *Spoljnotrgovinsko poslovanje*, NUBL, Banja Luka, 2011.

B) POMOĆNA:

2. Kozomara, J.; *Spoljnotrgovinsko poslovanje*, Institut za ekonomsku diplomatiju, Beograd, 2005.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

- Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
- Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
- Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **5**
- Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
- Usmeni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		SAVREMENI MARKETING MODERN MARKETING				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
SM	IZBORNI		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: ZAJEDNIČKI PREDMET						
Akademske studije drugog ciklusa – 60 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
Cilj predmeta „Savremeni marketing“ je da studenti steknu znanja i vještine za primjenu savremenih marketing strategija i alata u dinamičnom poslovnom okruženju. Osposobljeni su da kreiraju integrisane kampanje, analiziraju tržišne trendove i prilagođavaju pristupe novim tehnologijama i održivim praksama.						
Ishodi učenja i kompetencije:						
Nakon završetka predmeta „Savremeni marketing“, studenti će biti osposobljeni da:						
1. Razumiju savremene marketing koncepte, alate i strategije, te njihovu primjenu u dinamičnom poslovnom okruženju. 2. Kreiraju i implementiraju integrisane marketing kampanje koristeći digitalne i tradicionalne kanale komunikacije. 3. Analiziraju potrošačko ponašanje i tržišne trendove kako bi donijeli informisane marketinške odluke. 4. Prilagođavaju marketing pristupe novim tehnologijama i principima održivosti, sa ciljem povećanja konkurentske prednosti.						
Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Ružica Dervida						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						
Predavanja, seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija (zadaci timova za kvalitet).						

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1: Uvodno predavanje Uvod u savremeni marketing, osnovni koncepti, značaj marketinga danas i pregled ključnih trendova.
2	Tema 2: Marketing strategije i planiranje Osnove kreiranja marketinške strategije i procesa planiranja.
3	Tema 3: Digitalni marketing – osnove Uvod u digitalni marketing, kanali i alati.
4	Tema 4: Marketing sadržaja i društvene mreže Kreiranje i upravljanje sadržajem, značaj društvenih mreža.
5	Tema 5: Analitika i marketing podataka Korišćenje podataka i analiza za donošenje marketinških odluka.
6	Tema 6: Potrošačko ponašanje u digitalnom dobu Razumijevanje kupaca i njihovih navika u savremenom okruženju.
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7: Integrirane marketinške komunikacije Kombinovanje različitih kanala i poruka u jedinstvenu kampanju.
9	Tema 8: Upravljanje brendom i reputacijom Strategije za izgradnju i održavanje brenda.
10	Tema 9: E-trgovina i marketing proizvoda online Osnove prodaje i promocije proizvoda na internetu.
11	Tema 10: Održivi marketing i društvena odgovornost Značaj održivosti i etike u marketingu.
12	Tema 11: Inovacije u marketingu Nove tehnologije i pristupi u marketingu.
13	Tema 12: Priprema za završni ispit i revizija gradiva Ponavljanje ključnih tema i priprema za evaluaciju.
14	Tema 13: Grupni rad i priprema za ispit: Praktičan rad, izrada marketinškog plana kampanje, analiza i diskusija
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:**A) OSNOVNA:**

1. Malay Upadhyay, Pooja Chitnis (2022). *Savremeni marketing vođen veštačkom inteligencijom*, Kompjuter biblioteka.

B) POMOĆNA:

1. Filip Kotler, Kevin Keler *MARKETING MENADŽMENT XV* (2017), Data Status, 2017.
2. Beriz Čivić. *Savremena marketinška istraživanja*, Autor, 2009.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **5**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **10**
4. SeminarSKI rad, seminar ili prezentacija: **10**
5. Ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:**ECTS ocjene:**

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		REVIZIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA FINANCIAL STATEMENT AUDITING				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
	izborni		6	2	2	0
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Revizija je ,i kao naučna disciplina i kao praksa odnosno profesija,relativno nova kod nas.Od samog početka ,regulativa Revizije kod nas zasniva se na Međunarodnim standardima Revizije(MSR-ISA) koje donosi Odbor za Međunarodne standarde revizije i uveravanja(IAASB),kao opšteprihvaćenoj regulativi u ovom domenu na međunarodnom nivou.Cilj predmeta je kako obučiti studente u pravilnoj analizi finansijskih izveštaja.U izvještajima su moguće greške,namerne ili nenamerne.Fundamentalni cilj je kako te greške svesti na najmanji mogući obim.Vlasnici preduzeća žele da se njihov kapital racionalno koristi,država želi što veće poreze,radnici traže veće plate, itd.Svi ovi, a i drugi adresati, moraju biti sigurni da izvještaji iskazuju fer stanje,da su rađeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim a i Međunarodnim standardima revizije.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -razumeju osnovne zadatke revizije , -znaju koje su to oblasti u poslovanju gde su moguće određene devijacije, -savršeno analiziraju finansijske izveštaje -poznaju probleme u poslovanju preduzeća kojem vrše reviziju i probleme grane u kojoj se nalazi dotično preduzeće, -odlično razumeju suštinu Međunarodnih računovodstvenih i Međunarodnih standarda revizije, -prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu.						
Ime i prezime nastavnika: Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Uvod –Ciljevi nezavisnog revizora i provođenje revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije(MSR 200 i 210)					
2	Tema 2. Revizijska dokumentacija,odgovornost revizora(MSR 230,240,250,260 i 265)					
3	Tema 3. Planiranje,rizici i materijalnost u reviziji					
4	Tema 4. Dokazi u reviziji					

5	Tema 5. Primena metode uzorka u pribavljanju dokaza revizije(MSR 530)
6	Tema 6. Pribavljanje dokaza revizije vezanu za računovodstvene promene,uključujući procenu fer vrednosti(MSR 540)
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7. Pribavljanje dokaza revizije vezano za postojanje povezanih subjekata,strana i transakcija među povezanim liocima
9	Tema 8. Korišćenje rezultata rada internih revizora i stručnjaka angažovanih od strane revizora(MSR 610 i 620)
10	Tema 9. Pribavljanje dokaza revizije vezano za naknadne događaje(MSR 560)
11	Tema 10. Formiranje mišljenja i izvještavanje revizora o finansijskim izvještajima(MSR 700 i 701)
12	Tema 11. Uporedne informacije(MSR 710)
13	Tema 12. Odgovornost revizora i razna specijalna razmatranja(MSR 720,800,805 i 810)
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta:	
Literatura:	
A) OSNOVNA:	
Kondić,N.,Božić,R.,Poljašević,J.,(2018). Revizija finansijskih izvještaja,Ekonomski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci i Finrar d.o.o.,Banja Luka	
B) POMOĆNA:	
Andrić,M.,(1999). Revizija računovodstvenih iskaza, Ekonomski fakultet, Subotica	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
• Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		ELEKTRONSKO POSLOVANJE Electronic Business				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
EP	izborni		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa konceptima, principima i tehnologijama savremenog elektronskog poslovanja, uključujući njegove oblike, modele i infrastrukturu, te razumijevanje uloge i značaja e-poslovanja u savremenoj globalnoj ekonomiji. Poseban naglasak stavlja se na analizu uticaja digitalne transformacije na poslovne procese, razvoj globalnog tržišta, povećanje konkurentnosti, optimizaciju troškova i poboljšanje korisničkog iskustva						
Ključne riječi: e-poslovanje, CRM, ERP, SCM, e-trgovina, poslovna inteligencija, e-uprava						
Ishodi učenja i kompetencije: Po završetku kursa, student će biti sposoban da: • Definiše i interpretira osnovne pojmove, koncepte i terminologiju elektronskog poslovanja u kontekstu digitalne ekonomije (<i>kognitivni nivo: razumijevanje</i>). • Analizira modele i oblike e-poslovanja (B2B, B2C, C2C, G2C) te njihove specifične karakteristike i primjene (<i>kognitivni nivo: analiza</i>). • Procijeni ulogu i značaj tehnološke infrastrukture i platformi u implementaciji i razvoju elektronskog poslovanja (<i>kognitivni nivo: evaluacija</i>). • Primijeni odabrane alate, tehnologije i platforme za realizaciju e-poslovnih procesa u simuliranom ili realnom poslovnom okruženju (<i>kognitivni nivo: primjena</i>). • Analizira i vrednuje uticaj e-poslovanja na transformaciju poslovnih procesa, povećanje konkurentnosti i razvoj globalnog tržišta (<i>kognitivni nivo: analiza i evaluacija</i>). • Kreira osnovni prijedlog strategije ili poslovnog modela elektronskog poslovanja prilagođen potrebama odabranog sektora ili preduzeća (<i>kognitivni nivo: kreiranje</i>).						
Ime i prezime nastavnika: po Odluci o LONS Senata Univerziteta						
Ime i prezime saradnika: po Odluci o LONS Senata Univerziteta						
Metod nastave i savladavanje gradiva:						

Predavanja, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, konsultacije

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Uvod u elektronsko poslovanje
2	Informacioni sistemi u poslovanju
3	Elektronska trgovina
4	Poslovni modeli na internetu
5	eUprava, eBankarstvo, mPoslovanje
6	Internet biznis plan
7	<i>Prvi kolokvijum</i>
8	Standardi modelovanja, IDEF0
9	Funkcionalno modeliranje
10	Definisanje zahtjeva
11	SEO tehnike
12	Sistemi plaćanja na internetu
13	Tehnike internet marketinga
14	Cloud Computing
15	<i>Drugi kolokvijum</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Z.Stojanovic, "Elektronsko poslovanje", Slobomir P Univerzitet, 2014, Bijeljina
2. B.Radenković, M-Despotović-Zrakić, Z.Bogdanović, D.Barać, A.Labus, "Elektronsko poslovanje", FON Beograd, 2015

B) POMOĆNA:

3. D. O'Mahony, M. Pierce, H.Tewari, "Electronic Payment System for e-Commerce", Artech House, 2001
4. Zabilješke sa predavanja i vježbi

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
2. Kolokvijumi (dva u toku semestra): **40**
3. Seminarski rad, poster ili prezentacija: **10**
4. Pismeni ispit: **40**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

ECTS ocjene:

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: jul 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)	EKONOMIJA EU Economy of the EU					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
EKE	<i>Izborni</i>		6	2	2	0
Šifra predmeta	MEP-005					
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa procesima ekonomskog integrisanja na evropskom prostoru, istorijom tih integracija, trendovima razvoja, karakteristikama i principima djelovanja. Poseban naglasak je na Evropskoj uniji i njenom uticaju na države članice EU i uslovima koje potencijalni kandidati trebaju ispunjavati za ulazak u EU. Cilj predmeta je da studenti steknu znanja o ekonomskim osnovama i principima funkcionisanja Evropske unije, razumeju mehanizme rešavanja makroekonomskih problema u okviru Unije, analiziraju zajedničke politike i ocene njihov uticaj na države članice, kao i da razviju sposobnost kritičkog razmišljanja i donošenja predloga za unapređenje ekonomske integracije i stabilnosti EU.						
Ishodi učenja – kompetencije:						
Nakon uspješno savladanog gradiva, student će biti u stanju da: • Identifikuje i objasni specifičnosti funkcionisanja Evropske unije u kontekstu rešavanja osnovnih makroekonomskih problema, uključujući inflaciju, nezaposlenost, javnu potrošnju i ekonomski rast. • Kritički analizira i oceni različite teorije evropske integracije, sa posebnim osvrtom na njihovu primjenljivost u savremenom kontekstu. • Rangira i procjeni uticaj ključnih obilježja EU i principa zajedničkih politika (jedinstveno tržište, monetarna unija, koheziona politika itd.) na ekonomski razvoj država članica. • Procijeni stepen harmonizovanosti ekonomija unutar EU, uzimajući u obzir regionalne razlike, fiskalne politike i konkurentnost. • Predloži alternativna rješenja i mjere ekonomske politike radi poboljšanja funkcionisanja i održivosti ekonomije EU, koristeći teorijska i empirijska znanja. • Testira predložena rješenja konkretnih problema primjenom odgovarajućih analitičkih alata i metoda, kroz studije slučaja i simulacije.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić						
Ime i prezime saradnika:						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						

1	Uvod u predmet, ciljevi i značaj izučavanja ekonomije EU
2	Istorijat i faze evropske integracije
3	Institucionalni okvir EU i ekonomski značaj
4	Teorije evropske integracije (funkcionalizam, neofunkcionalizam, teorija optimalne valutne zone)
5	Osnovne makroekonomske karakteristike EU
6	Jedinstveno tržište i četiri slobode kretanja
7	Monetarna unija i Evropska centralna banka
8	Kolokvijum-seminarski rad
9	Fiskalna politika u EU i Pakt o stabilnosti i rastu
10	Koheziona i regionalna politika EU
11	Poljoprivredna politika i zaštita tržišta u EU
12	Trgovinska politika i odnosi EU sa trećim zemljama
13	Ekonomska nejednakost i harmonizacija među članicama
14	Ekonomске krize i mehanizmi stabilizacije u EU
15	Kolokvijum-seminarski rad
Obaveze studenta:	
Literatura:	
A) OSNOVNA:	
Izveštaji Evropske komisije, Evropske centralne banke i drugih relevantnih institucija.	
POMOĆNA:	
Popović G., Ekonomija Evropske unije, Makroekonomski aspekti i zajedničke politike, Univerzitet u Banjoj Luci, Ekonomski fakultet 2009.	
Naučni članci iz časopisa: <i>European Economic Review</i> ,	
Izveštaji Evropske komisije, Evropske centralne banke i drugih relevantnih institucija.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
• Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	

Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet: Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.	
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.	

Naziv predmeta (srpski i engleski)		BANKARSTVO BANKING				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
BAN	izborni		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Potrebno je da se studenti upoznaju sa osnovnim bankarskim proizvodima i uslugama. Cilj je da razumiju ulogu banaka u ekonomskom sistemu te kako se upravlja bankarskim rizicima, a poseban cilj je osposobiti ih da razumiju kako se depozit transformiše u kredite i svakako,kako funkcioniše platni sistem.U tom kontekstu,mora im biti jasna uloga Centralne banke,njene uloge u štampanju novca te ostalih funkcija od kojih zavisi makroekonomska stabilnost jedne zemlje.Potrбно je pratiti savremene trendove u bankarstvu i uticaj novih tehnologija,uopšte,na finansijsko tržište.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -spoznaju,nauče osnovne funkcije banaka i njihovu ulogu u privredi, -identifikuju vrste banaka i njihove proizvode-usluge, -razumiju osnovne principe kreditiranja i upravljanja depozitima, -tumače osnovne bankarske bilanse i izvještaje, -prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu.						
Ime i prezime nastavnika Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Uvod – Istorijat i osnovno pojmovi					
2	Tema 2. Funkcija i uloga banaka u finansijskom sistemu					
3	Tema 3. Vrste banaka i depozitni poslovi banaka,					
4	Tema 4. Kreditni poslovi banaka					
5	Tema 5. Kamate:nominalna i efektivna,faktori koji utiču na kamatne stope,					
6	Tema 6. Platni promet i bankarske transakcije					
7	Prvi kolokvij					
8	Tema 7 Upravljanje likvidnošću i solventnosti banaka					
9	Tema 8. Bankarski rizici:kreditni,likvidnosni,tržišni operativni					
10	Tema 9. Supervizija i regulacija banaka					

11	Tema 10.Digitalno bankarstvo i fintech inovacije
12	Tema 11.Bankarstvo u BiH i Republici Srpskoj
13	Tema 12. Etička i pravna pitanja u bankarskom sektoru
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta:	
Literatura: • OSNOVNA: Fabris,J.,(2021) Bankarstvo,Ekonomska fakultet,Beograd Zakon o bankama BiH i RS • POMOĆNA: Subotić,S.,Pešević,S.,Mitrović,G.,Mihajlović,G.,(2024) Finansijska tržišta,institucije i instrumenti,NUBL,Banja Luka	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno. Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100 • Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45 Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	
Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.	
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.	

Naziv predmeta (srpski i engleski)		FINANSIRANJE JAVNIH POTREBA PUBLIC SECTOR FINANCING				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
FJP	izborni		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima						
Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet se bavi teorijskim i praktičnim aspektima finansiranja javnih potreba,uključujući izvore prihoda javnog sektora,budžetski sistem,javnu potrošnju i fiskalnu politiku.Poseban akcenat se stavlja na ulogu poreza i drugih javnih prihoda, kao i na efikasnost i pravičnost u raspodjeli javnih sredstava.Cilj je da studenti razumiju pojam i klasifikaciju javnih potreba kao i da znaju analizirati instrumente i mehanizme finansiranja javnih potreba.Vrhunski cilj je da se studenti upoznaju sa budžetskim sistemom i fiskalnom strukturom države i da mogu kritički da razmotre politiku javne potrošnje i javnog zaduživanja.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti bi trebali biti osposobljeni da : -prepoznaju i analiziraju izvore prihoda za javne potrebe, -kritički procjene održivost javne potrošnje i zaduživanja, -tumače budžetske procese i fiskalnu politiku države, -povežu teorijske modele sa praktičnim primjerima iz domaće i međunarodne prakse, -prezentuju i argumentuju vlastite stavove o određenim problemima, -aktivno i konstruktivno učestvuju u timskom radu.						
Ime i prezime nastavnika: Prof.dr Slobodan Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanje, proaktivni pristup, studije slučaja i radionice, rješavanje ekonomskih problema.						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Uvod – Uvod u javne finansije i javne potrebe					
2	Tema 2. Klasifikacija i karakteristike javnih potreba					
3	Tema 3. Javni prihodi,vrste,uloga i karakteristika					
4	Tema 4. Porezi kao osnovni instrument finansiranja javnih potreba i neporeski prihodi					
5	Tema 5. Javni rashodi: struktura,klasifikacija i dinamika					
6	Tema 6. Budžet: pojam,princip i funkcije					
7	Prvi kolokvij					
8	Tema 7.Budžetski ciklus: planiranje,usvajanje,izvršenje i kontrola					
9	Tema 8. Fiskalna politika i fiskalni deficit					

10	Tema 9. Javni dug i zaduživanje: unutrašnji i spoljašni dug
11	Tema 10. Decentralizacija javnih finansija: lokalne smouprave i finansiranje lokalnih potreba
12	Tema 11. Međunarodni aspekti finansiranja javnih potreba (EU, MMF, Svjetska banka)
13	Tema 12. Transparentnost i odgovornost u korišćenju javnih sredstava
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta:	
Literatura:	
A) OSNOVNA: Petrović, M., (2021) Finansije javnog sektora, Ekonomski fakultet, Beo	
B) POMOĆNA: Popović, D., (2020) Javne finansije, Pravni fakultet, Beograd	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.	
Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
• Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 10 • Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): 30 • Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 5 • Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 10 • Usmeni ispit: 45	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51 .	
Ocjene:	ECTS ocjene:
00 – 50 = 5 ne zadovoljava;	(FX, F)
51 – 60 = 6 zadovoljava;	(E)
61 – 70 = 7 dobar;	(D)
71 – 80 = 8 vrlo dobar;	(C)
81 – 90 = 9 odličan;	(B)
91 – 100 = 10 izvanredan;	(A)
Posebne napomene za predmet:	
Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.	
Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.	

Naziv predmeta (srpski i engleski)		OSIGURANJE INSURANCE				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
OSG	izborni		6	2	3	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima:						
Ciljevi izučavanja predmeta: Priprema za rad na poslovima saosiguranja, da se studenti teoretski i praktično upoznaju sa elementima osiguranja i reosiguranja.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa, student stiče znanja: • Kako osiguravajuće kuće mogu smanjiti rizik poslovanja, • Upoznavanje principa saosiguranja, • Upoznavanje rada reosiguravača, • Izvođenje praktičnih aktivnosti vezanih za poslove saosiguranja i reosiguranja, • Kako se nudi i prodaje, tržište saosiguranje i reosiguranja, • Pravni okvir, praktično pristupanje pravljenju ugovora, • Provizija ili cijena saosiguravačevih i reosiguravačevih usluga, • Načine funkcionisanja u pribavljanju poslova, načine operativnosti u slučajevima štetnih dešavanja,						
Ime i prezime nastavnika: Prof.dr Slobodana Pešević						
Ime i prezime saradnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja, vježbe, samostalna izrada zadataka, učenje, konsultacije, seminarski rad						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1: Uvodna predavanja, osnove osiguranja					
2	Tema 2: Upoznavanje saosiguranja, definicija i pojam, osnovni elementi					
3	Tema 3: Reosiguranje, pojam i definicija,					
4	Tema 4: Nastanak i razvoj saosiguranja i reosiguranja,					
5	Tema 5: Lica u poslovima saosiguranja i reosiguranja,					
6	Tema 6: Pravni osnov saosiguranja i reosiguranja,					
7	Prvi kolokvijum					
8	Tema 7: Zaključivanje ugovora u poslovima saosiguranja i reosiguranja,					
9	Tema 8: Vrste poslova u saosiguranju i reosiguranju,					
10	Tema 9: Obaveze učesnika u poslovima reosiguranja					
11	Tema 10: Ekonomski pokazatelji rada saosiguravača i reosiguravača,					
12	Tema 11: Rizici u poslovima saosiguranja i reosiguranja, Vrste reosiguravajućih poslova					
13	Tema 12: Proporcionalni i neproporcionalni ugovori u reosiguranju					
14	Grupni rad I priprema za ispit – ostale aktivnosti					
15	Drugi kolokvijum					
Obaveze studenta: Prisustvo nastavi, aktivno učešće u programu predavanja i vežbi, polaganje kolokvijuma i izrada seminarskog rada.						
Literatura:						
A) OSNOVNA:						

B. Marović, R. Purić, V. Njegomir "Reosiguranje", Precision, Čačak, 2012.

B) POMOĆNA:

V. Avdalović, B. Marović, Z. Kalinić, Ž. Vojionvić, "UPRAVLJANJE RIZICIMA U OSIGURANJU", Banja Luka, Nubl, 2009

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

- Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
- Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
- Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **5**
- Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
- Usmeni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		MEĐUNARODNO OSIGURANJE INTERNATIONAL INSURANCE				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
UR	Obavezan	8	6	3	2	
Šifra predmeta	MEP-005					
Školska godina od koje se program realizuje			2013/2014			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: Akademске studije drugog ciklusa, Ekonomija i poslovanje, modul FINANSIJE, OSIGURANJE I BANKARSTVO (60 ECTS)						
Uslovljenost drugim predmetima:						
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa rizicima koje osiguravajuća preduzeća preuzimaju na sebe, način njihovog praćenja, analize opasnosti i cene. Isto tako studenta upoznajemo sa načinima kako se upravlja celom organizacijom posla nošenja rizika i koji rizici pri tome mogu nastupiti prema osiguravajućim preduzećima.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti stiču teoretska i praktična znanja u sledećim tačkama: • Osnovni elementi i mehanizam osiguranja, • Osnivanje i rad pravnih subjekata u poslovima osiguranja, • Pravni okvir rada u osiguranju, • Upoznavanje sa svim vrstama rizika kako klijenta tako i prodavca osiguranja, • Kako upravljati rizicima, • Koje rizike preuzimati a koje ne, • Kako se rešavati nepoželjnih rizika, • Studenti su osposobljeni da prepoznaju rizike, analiziraju njihovu veličinu i sve moguće pravce delovanja kao i da upravljaju njima pre i posle njihovog nastupanja.						
Ime i prezime nastavnika:						
Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja i vežbe, samostalno obavljanje zadataka, interaktivni rad sa studentima,						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1: Osnove osiguranja, osnovni elementi u osiguranju,					
2	Tema 2: Organizacija poslovnog subjekta. Lica u poslovima osiguranja,					
3	Tema 3: Pravni okvir osiguranja. Ekonomika u osiguranju,					
4	Tema 4: Rizik, pojam i suština,					
5	Tema 5: Vrste rizika, vrste rizika u osiguranju,					
6	Tema 6: Proces upravljanja rizikom, razumevanje upravljanja i načini upravljanja rizikom,					
7	<i>Prvi kolokvij</i>					
8	Tema 7: Načela upravljanja rizikom. Šteta, pojam i merljivost,					
9	Tema 8: Vrste osiguranja, rizici osiguranja lica,					
10	Tema 9: Vrste osiguranja, rizici osiguranja imovine,					
11	Tema 10: Rizici osiguranja odgovornosti, rizici usled greške drugih,					
12	Tema 11: Saosiguranje i reosiguranje,					
13	Tema 12: Ostvarenje rizika u osiguranju, nastanak štete, postupci prijave, obračuna i likvidacije šteta,					
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti					

15	<i>Drugi kolokvij</i>
Obaveze studenta: Prisustvo nastavi, aktivno učešće u programu predavanja i vežbi, polaganje kolokvijuma i izrada seminarskog rada.	
Literatura:	
A) OSNOVNA:	
1. Marović B., Kalinić Z.: Osnovni principi osiguranja, NUBL, Banja Luka, 2009.	
B) POMOĆNA:	
1. Kalinić Z., Avdalović V., Marović B., Vojinović Ž.: Upravljanje rizicima u osiguranju, NUBL, Banja Luka, 2009.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
Načini provjere znanja : pismeno i usmeno	
Kriteriji :	
Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - 100	
1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: 2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra) : 3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): 4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: 5. Drugi oblici provjere znanja: 6. Usmeni ispit:	
Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.	
Ocjene: F-0-50 (5); E-51-60 (6); D-61-70 (7); C-71-80 (8); B-81-90 (9); A-91-100 (10).	
Posebne napomene za predmet: Uslov za usmenu proveru znanja jeste prolazna ocena oba kolokvijuma i seminarskog rada.	

Naziv predmeta (srpski i engleski)	ŽIVOTNO OSIGURANJE LIFE INSURANCE					
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
ŽO	izborni					
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:			2013-2014			
Vrsta i nivo studija, studijski programi:						
Akademske studije drugog ciklusa, Ekonomija i poslovanje (60 ECTS)						
Uslovljenost drugim predmetima:-						
Ciljevi izučavanja predmeta:						
Osnovni cilj predmeta je upoznavanje studenata sa osnovama osiguranja te izučavanje rizika kao osnove za postojanje osiguranja života.						
Ishodi učenja – kompetencije: Realizacijom nastavnog programa studenti su osposobljeni u teoretskom i praktičnom smislu da:						
• Prepoznaju životno osiguranje, • Razlikuju proizvode životnog osiguranja i načine njihove ponude i prodaje, • Naprave ugovor o životnom osiguranju, • Sagledavaju sve rizike životnog osiguranja, • Prate realizaciju pojedinačnih ugovora, • Preuzimaju potrebne mjere u smislu preventive i smanjenja rizika, • Prate rezultat poslovanja po pojedinim ugovorima i vrstama proizvoda,						
Ime i prezime nastavnika:						

Metod nastave i savladavanje gradiva: Predavanja i vežbe, samostalno obavljanje zadataka, interaktivni rad sa studentima,

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Tema 1. Pojam osiguranja. Znacaj osiguranja. Osnovni principi osiguranja. Mehanizam osiguranja. Subjekti osiguranja. Elementi osiguranja. Premija osiguranja. Fondovi osiguranja. Rizik kao osnova osiguranja.
2	Tema 2. Pojam rizika. Funkcija rizika kao element osiguranja. Definicija rizika. Veza neizvesnosti i rizika. Step en rizika. Klasifikacija rizika. Upravljanje rizikom. Razmevanje upravljanje rizikom. Osigurljivost rizika. Proces upravljanja rizikom. Nacela upravljanja rizikom.
3	Tema 3. Podela osiguranja – vrste osiguranja
4	Tema 4. Ugovori u osiguranju
5	Tema 5. Osiguranje sa ili bez lje karskog pregleda, individualna i kolektivna osiguranja
6	Tema 6. Pojam nesretnog slučaja i trajanje, obaveze osiguranika odnosno korisnika osiguranja
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Tema 7. Osiguranje kapitala i osiguranje rente, Prijava starosti osiguranika
9	Tema 8. Osiguranje trećeg lica
10	Tema 9. Zalaganje polise i zastarjelost potraživanja
11	Tema 10. Rizik u osiguranju života
12	Tema 11. Ugovori dobrovoljnog penzionog osiguranja
13	Tema 12. Ugovori o dopunskom osiguranju od posljedice nesretnog slučaja
14	Grupni rad i priprema za ispit – ostale aktivnosti
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: Prisustvo nastavi, aktivno učešće u programu predavanja i vežbi, polaganje kolokvijuma i izrada seminarskog rada.

Literatura:

A) OSNOVNA:

Z. Kalinić, Ž. Vojinović, N. Žarković, “Životna osiguranja“, NUBL, Banja Luka, 2012.

B) POMOĆNA:-

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja : pismeno i usmeno.

Kriteriji : Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima:
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra) :
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.):
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija:
5. Drugi oblici provjere znanja:
6. Usmeni ispit:

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je 51.

Ocjene: F-0-50 (5); E-51-60 (6); D-61-70 (7); C-71-80 (8); B-81-90 (9); A-91-100 (10).

Posebne napomene za predmet:-

Naziv predmeta (srpski i engleski)		KLIMATSKE PROMJENE I EKONOMIJA CLIMATE CHANGE AND ECONOMY				
Skraćeni naziv	Status	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V)		
CE	IZBORNI		6	2	2	
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje:			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: Akademski studij prvog ciklusa – 240 ECTS; EKONOMIJA I MENADŽMENT;						
Uslovljenost drugim predmetima: nema						
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je da studenti steknu razumijevanje o uzrocima i posljedicama klimatskih promjena, međunarodnim i regionalnim okvirima za ublažavanje i prilagođavanje, te o principima i praksama održivog razvoja, sa posebnim naglaskom na izazove i mogućnosti u našem regionu (Zapadni Balkan / Jugoistočna Evropa).						
Ishodi učenja i kompetencije: Ishodi učenja: Po završetku predmeta student će biti sposoban da: - Objasni osnovne naučne činjenice o klimatskim promjenama i njihovom uticaju na prirodne i društvene sisteme. - Analizira globalne, evropske i regionalne politike i strategije vezane za klimatske promjene i održivi razvoj. - Kritički razmatra socio-ekonomske posljedice klimatskih promjena u regionu. - Primijeni principe održivog razvoja u planiranju i donošenju odluka. - Identifikuje mogućnosti za zelenu ekonomiju, obnovljive izvore energije i održivo upravljanje resursima.						
Kompetencije: Opšte kompetencije: kritičko mišljenje, interdisciplinarni pristup, sposobnost timskog rada, svijest o društvenoj odgovornosti. Predmetno-specifične kompetencije: analiza klimatskih podataka, poznavanje politika i instrumenata zaštite životne sredine, planiranje održivog razvoja, identifikacija mjera za prilagođavanje klimatskim promjenama.						

Ime i prezime nastavnika: Prof. dr Slobodanka Pavlović

Ime i prezime saradnika:

Metod nastave i savladavanje gradiva:

Predavanja, seminarska/konsultativna nastava, vježbe, pisani radovi (eseji, seminarski, istraživački radovi), grupni i/ili individualni rad – interaktivni rad, simuliranje različitih praktičnih situacija (zadaci timova za kvalitet).

Sadržaj predmeta po sedmicama:

1	Uvod u klimatske promjene – osnovni pojmovi, istorijski pregled i naučna osnova (IPCC izvještaji).
2	Globalni klimatski sistemi i procesi – staklenički gasovi, efekat staklene bašte, antropogeni uticaji.
3	Posljedice klimatskih promjena – zdravlje, poljoprivreda, biodiverzitet, voda, migracije.
4	Međunarodni klimatski okvir – UNFCCC, Kjoto protokol, Pariški sporazum, Agenda 2030.
5	Evropska klimatska i energetska politika – EU Green Deal, Fit for 55, ETS (tržište emisija).
6	Klimatske promjene u Jugoistočnoj Evropi – trendovi, rizici i specifični izazovi za Zapadni Balkan.
7	<i>Prvi kolokvij</i>
8	Održivi razvoj – koncept i principi – tri stuba održivosti (ekonomski, socijalni, ekološki).
9	Ciljevi održivog razvoja (SDGs) – globalna agenda i lokalna primjena.
10	Obnovljivi izvori energije i energetska tranzicija – solarna, vjetar, biomasa, hidro potencijal u regionu.
11	Klimatske promjene i upravljanje vodnim resursima – rijeke Balkana, poplave i suše.
12	Urbanizacija i održivi gradovi – pametni gradovi, zelena infrastruktura, saobraćaj.
13	Zelena ekonomija i cirkularna ekonomija – potencijali za zapošljavanje i inovacije.
14	Studije slučaja iz regiona – poplave 2014. u BiH i Srbiji, energetske projekti, lokalne strategije održivog razvoja.
15	<i>Drugi kolokvij</i>

Obaveze studenta: prisustvo predavanjima, vježbama i drugim nastavnim aktivnostima u obimu od najmanje 80%.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Grupa autora (2014). Klimatske promjene u Bosni i Hercegovini: izazovi i perspektive. Sarajevo: UNDP BiH.

2. Plan prilagođavanja na klimatske promjene Bosne i Hercegovine – NAP sa prijedlogom mjera; (2021); GCF I UNPD

B) POMOĆNA:

1. ZELENA KNJIGA; 2017; Zagreb; Izrada radne verzije strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu
2. The Economics of Global Climate Change by Jonathan M. Harris, Brian Roach and Anne-Marie Codur; 2017 Global Development and Environment Institute, Tufts University

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **5**
2. Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
3. Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **10**
4. Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
5. Ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

ECTS ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

(FX, F)

51 – 60 = 6 zadovoljava;

(E)

61 – 70 = 7 dobar;

(D)

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

(C)

81 – 90 = 9 odličan;

(B)

91 – 100 = 10 izvanredan;

(A)

Posebne napomene za predmet:

1. Uslov za izlazak na kolokvije i završni ispit je učešće u nastavnim aktivnostima u kapacitetu od najmanje 80%;
2. Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: septembar 2025. godine.

Naziv predmeta (srpski i engleski)		GLOBALIZACIJA GLOBALISATION				
Skraćeni naziv	STATUS	Semestar	ECTS	Fond časova (P+V+L)		
GLO	Izborni		6	2	2	0
Šifra predmeta						
Školska godina od koje se program realizuje			2025/2026			
Vrsta i nivo studija, studijski programi: STUDIJSKI PROGRAM: EKONOMIJA I MENADŽMENT – PRVI CIKLUS STUDIJA – 240 ECTS						
Uslovljenost drugim predmetima: -						
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznati postdiplomce sa epistemološkim osnovama, karakteristikama, istorijskim razvojem i oblastima globalizacije i protivrječnostima koje je karakterišu. Upoznati ih, takođe, sa aktuelnim promenama u procesu globalizacije: sažimanjem vremena i prostora, umrežavanjem različitih aktera, integracijama i dezintegracijama, migracijama, gubitnicima i dobitnicima, podelama i lomovima, pomeranju „centra sveta“, kao i o njenim pristalicama i protivnicima. Osposobiti postdiplomce da u ulozi budućih menadžera mogu samostalno centi situaciju i donositi odluke u procesu obavljanja funkcionalnih dužnosti.						
Ishodi učenja – kompetencije: Postdiplomci će u potpunosti razumeti prirodu globalizacije u njenim najvažnijim prostornim, političkim, ekonomskim, vojnim, bezbednosnim, kulturnim, sportskim i drugim dimenzijama. Biće osposobljeni da prepoznaju ključne globalne i transnacionalne probleme, kao i uzroke i posledice globalizacijskih procesa i da, na osnovu svojih analitičkih, kritičkih i komparativnih sposobnosti, mogu prepoznati svoje mesto i ulogu u procesu globalizacije.						
Ime i prezime nastavnika: Doc.dr Zoran Đuričić						
Ime i prezime saradnika:						
Sadržaj predmeta po sedmicama:						
1	Tema 1. Uvod u predmet,					
2	Tema 2. Pojam i osnovne karakteristike globalizacije					
3	Tema 3. Istorijski razvoj globalizacije					
4	Tema 4. Globalizacija u oblasti politike (države, savezi, organizacije)					
5	Tema 5. Globalizacija u oblasti ekonomije (proizvodnja, usluge, bankarstvo, saobraćaj)					
6	Tema 6. Globalizacija u oblasti odbrane (vojni savezi)					
7	Tema 7 Globalizacija u oblasti bezbednosti (globalna bezbednost)					
8	Tema 8. Globalizacija i stanovništvo (“globalni Sever” i “globalni Jug” – migracije i barijere, naseljavanje gradova, strukturno i kulturno nasilje, gubitnici i dobitnici, globalizacija bede)					
9	Tema 9. Globalizacija i mediji. (Uspon globalnih medija. Logika, ograničenja i uređivačke politike globalnih medija. Dominatne korporacije na medijskom tržištu - studija slučaja. Tokovi informacija, cenzura i autocenzura u globalnim medijima.)					
10	Tema 10. Globalizacija kulture (uloga filma, Interneta, ponašanje, odevanje...)					

11	Tema 11. Globalizacija kriminala (trgovina ljudima, ljudskim organima, identitetima, retkim životinjama, narkoticima i umetničkim delima. Online prevare i funkcionisanje pramidalnih šema na globalizovanim tržištima.
12	Tema 12. Globalizacija i klimatske promene (“globalno zagrevanje” ili “zahlađenje”, zagađenje životne sredine, genetika, uloga medija)
13	Tema 13. Ratovi u eri globalizacije (proizvođenje krize, unutrašnji ratovi, intervencije, boba za resurse)
14	Izrada seminarskih radova
15	Prezentovanje seminarskog rada e

Obaveze studenta: Da aktivno učestvuju u nastavi, da urade seminarski rad, i da u potpunosti ovladaju predviđenim nastavnim gradivom.

Literatura:

A) OSNOVNA:

1. Pečujlić, M: *Globalizacija*, Gutenbergova galaksija, Beograd, 2005.
2. Grupa autora, *Aspekti globalizacije*, <http://www.bos.rs/materijali/aspekti.pdf>
3. Sakan, M: *Geopolitika u savremenom svetu*, NUBL, Banja Luka, 2012, str. 43-83
4. Sakan, M: *Nauka o međunarodnim odnosima*, NUBL, Banja Luka, 2012, str. 95-247 i 319-381
5. Gidens, E: *Svet koji nam izmiče, Globalizacija - mit ili stvarnost* (Beograd, 2007), 143-154.
6. Valerštajn, I: *Hladni rat i Treći svet: Dobra stara vremena, Posle liberalizma*, Beograd, 2005, str. 17-22. <http://www.bos.rs/cepit/idrustvo/pecujlic/globalizacija.PDF>

B) POMOĆNA:

1. Herman S, E, Mekčesni, V, R: *Trijumf globalnog tržišta*, Globalni mediji, Beograd, 2004, 40-42.
2. Bredšo, J Valas, M: *Stvarnost nejednakosti*, Globalizacija - mit ili stvarnost, Beograd, 2007, 274-276.
3. Edvard S. Herman, S, E; Mekčesni, V, R: *Posledice globalizacije medija*, Globalni mediji, Beograd 2004, str. 14-16.
4. Džad,T: *Sami sebi najveći neprijatelji*, Globalizacija, Beograd, 2003, str.165-170.
5. Lendis,D: *Bogatstvo i siromaštvo nacija*, Beograd, 2004, str. 15-76, 485-545.
6. Jameson F: *Globalizacija i politička strategija*, Politička misao, 2000. <http://hrcak.srce.hr/file/42532>.
7. Haris K, K.: *Kultura poricanja*, Eurozine, 2010, <http://www.pescanik.net/content/view/5254/1094/>.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Načini provjere znanja: pismeno i usmeno.

Kriteriji: Maksimalan broj bodova po svim kriterijima - **100**

- Prisustvo i aktivnost na predavanjima i drugim nastavnim aktivnostima: **10**
- Testovi ili kolokviji (dva u toku semestra): **30**
- Pisani radovi (esej, analiza poslovnog slučaja i sl.): **5**
- Seminarski rad, seminar ili prezentacija: **10**
- Usmeni ispit: **45**

Ukupan zbir potrebnih bodova za prolaznu ocjenu je **51**.

Ocjene:

00 – 50 = 5 ne zadovoljava;

51 – 60 = 6 zadovoljava;

61 – 70 = 7 dobar;

71 – 80 = 8 vrlo dobar;

81 – 90 = 9 odličan;

91 – 100 = 10 izvanredan;

ECTS ocjene:

(FX, F)

(E)

(D)

(C)

(B)

(A)

Posebne napomene za predmet:

Uslov za izlazak na završni ispit su uspješno završene sve predispitne obaveze u skladu sa Pravilima o studiranju na prvom i drugom ciklusu studija na Slobomir P Univerzitetu Banja Luka.

Opšta napomena: Silabus je inoviran i ažuriran: avgust 2025. godine.